

המחלקה להיסטוריה ותיאוריה

ראש המחלקה: ד"ר אורי ברטל
רכזות מנהליות: אירית בכר
מירב אפרה

טלפון: 02-5893315/6

ht2@bezalel.ac.il

iritb@bezalel.ac.il

סגל המרצים:

ליאור אלפרוביץ' lionalperovich@post.bezalel.ac.il
ד"ר איגור ארונוב aigoraro@post.bezalel.ac.il
רועי בושי royboshi@post.bezalel.ac.il
איל שגיא ביזאוי eyalsb@post.bezalel.ac.il
מיכל ביטרמן michal.bitterman@post.bezalel.ac.il
ראובן בילסקי raobnbil@post.bezalel.ac.il
ד"ר בן ברוך בליך brokblik@post.bezalel.ac.il
פרופ' אבנר בן זקן banzaken@post.bezalel.ac.il
ד"ר יצחק בנימיני izckbnim@post.bezalel.ac.il
ד"ר שרה בנינגה sarabeninga@post.bezalel.ac.il
ד"ר תמר ברגר tmrbrgr@post.bezalel.ac.il
סיגל בר-ניר siglbrn@post.bezalel.ac.il
ד"ר אורי ברטל brtlaori@post.bezalel.ac.il
ד"ר אליה ברטל Eliya.bartal@post.bezalel.ac.il
גלית גאון galitgh@post.bezalel.ac.il
ד"ר רותי גינזבורג ruthiginsburg@post.bezalel.ac.il
אד' עידו גינת iddo@post.bezalel.ac.il
אורנה גרנות orna_granot@post.bezalel.ac.il
שלי הרשקו-שר slihrsko@post.bezalel.ac.il
ד"ר יונה וייץ ionhoiz@post.bezalel.ac.il
ד"ר יונתן ונטורה jonven@post.bezalel.ac.il
ד"ר ראובן זהבי raobnzhb@post.bezalel.ac.il
ד"ר אהד זהבי ohadzehavi@post.bezalel.ac.il
דנה חכים Danahakim@post.bezalel.ac.il
לירון טורקניץ' לביא lironlbi@post.bezalel.ac.il
ד"ר יעל כדורי ialkdori@post.bezalel.ac.il
ד"ר פנינה כהן דיאמנט pninhkh1@post.bezalel.ac.il
סיגל כנפו sigalkh@gmail.com
פרופ' אריאל כנפו KnafoAriel@post.bezalel.ac.il
ד"ר ליאת לביא liatlavi@post.bezalel.ac.il
ד"ר אביב לבנת abiblbnt@post.bezalel.ac.il
אורי לוין orilevin@post.bezalel.ac.il
ד"ר חיים דעואל לוסקי ciimdao@post.bezalel.ac.il
רון לייבמן ilronnliib@post.bezalel.ac.il
ד"ר אוהד לנדסמן landesman@post.bezalel.ac.il
ד"ר נעמי מאירי-דן namimair@post.bezalel.ac.il
ד"ר שמוליק מאירי smoalmi@post.bezalel.ac.il
יז'י מיכלוביץ' izimikl@post.bezalel.ac.il
ד"ר רומי מיקולינסקי rominska@post.bezalel.ac.il

aoddmndh@post.bezalel.ac.il ד"ר עודד מנדה לוי
MayyanSagy@post.bezalel.ac.il שגיא מעיין
sosnhmrz@post.bezalel.ac.il ד"ר שושנה רוז מרזל
dalyama@post.bezalel.ac.il ד"ר דליה מרקוביץ'
michalbbl@post.bezalel.ac.il מיכל נחמני ברושי
niritnls1@post.bezalel.ac.il נירית נלסון
liatsavin@post.bezalel.ac.il ד"ר אד' ליאת סאבין בן שושן
asrslh@post.bezalel.ac.il ד"ר אשר סלה
amiron@post.bezalel.ac.il ד"ר רוני עמיר
aiilhapr@post.bezalel.ac.il איילה עפרון
drorpimn@post.bezalel.ac.il ד"ר דרור פימנטל
zqiprbr@post.bezalel.ac.il צחי פרבר
aiilprie@post.bezalel.ac.il עו"ד אייל פרייס
tlprnkl@post.bezalel.ac.il ד"ר טל פרנקל אלרואי
moskasi@post.bezalel.ac.il מוש קאשי
adinaka@post.bezalel.ac.il ד"ר עדינה קמיאן-קשדן
MichalKr@post.bezalel.ac.il מיכל קרייזברג
rnrbn@post.bezalel.ac.il רן רבן
RONELYOAV@post.bezalel.ac.il יואב רונאל
rotemr@post.bezalel.ac.il רותם רוף
rclrppor@post.bezalel.ac.il ד"ר רחל רפפורט
oshevi@post.bezalel.ac.il ד"ר אורלי שבי
sronit@post.bezalel.ac.il ד"ר רונית שטיינברג
chenem@post.bezalel.ac.il ד"ר עמנואל שן
baztmir@post.bezalel.ac.il ד"ר בעז תמיר

סגל מרצי המקבץ הבינתחומי:

shanitea@post.bezalel.ac.il אדם שנית
dronaor@post.bezalel.ac.il דורון אורין
asrarnon@post.bezalel.ac.il אשר (שרי) ארנון
ArielleBlonder@post.bezalel.ac.il אריאל בלונדר
adinhbr@post.bezalel.ac.il עדינה בר-און
siglbrn@post.bezalel.ac.il סיגל בר-ניר
YBercovich@post.bezalel.ac.il יוסי ברקוביץ'
iddo@post.bezalel.ac.il אדר' עידו גינת
sarityu@post.bezalel.ac.il שרית יודלביץ'
pniisaor@post.bezalel.ac.il פני יסעור
ronnliib@post.bezalel.ac.il רון לייבמן
danielmeir@post.bezalel.ac.il דניאל מאיר
izimikl@post.bezalel.ac.il יז'י מיכלוביץ'
abisiton@post.bezalel.ac.il אבי סיטון
Barak.Pelman@post.bezalel.ac.il אדר' ברק פלמן
dm@post.bezalel.ac.il אלעד פרסוב
mislkisk1@post.bezalel.ac.il פרופ' מישל קישיקה
Ruthkantor@post.bezalel.ac.il רותי קנטור
hdskidr1@post.bezalel.ac.il הדס קידר
CastelBluO@post.bezalel.ac.il אורלי קסטל בלום
diagorot@post.bezalel.ac.il דיאגו רויטמן
eytan@post.bezalel.ac.il איתן שוקר
Chen@post.bezalel.ac.il חן שפירא
dntorn@post.bezalel.ac.il דן תורן

סגל הוראת קורסי אנגלית:

ג'ודי אור-סתיו, רכזת לימודי האנגלית godiaor@post.bezalel.ac.il
ג'ואנה דרשוביץ JoannaDershowitz@post.bezalel.ac.il
ג'ודי כספי godikspi@post.bezalel.ac.il
הלן לוי helenlevy@post.bezalel.ac.il
אנדרו לנג andriling1@post.bezalel.ac.il
גילת נחום Ngilat@post.bezalel.ac.il
לבנה סנה lbhshnh@post.bezalel.ac.il 1

המחלקה להיסטוריה ותיאוריה שואפת ללוות את הסטודנטים בבצלאל בשלבי הלימוד השונים בהם מתגבשת השקפת עולמם כיוצרים. תכנית הלימודים של המחלקה חותרת לחשוף את הסטודנטים להיסטוריה ולתיאוריה של האמנות, לעיצוב ולאדריכלות תוך התבוננות בתהליכי יצירה.

תכנית הלימודים נבנתה מתוך גישה הדוגלת בפלורליזם רעיוני ותוכני ומתוך שאיפה לספק לסטודנטים השראה והעשרה. הגישה הבינתחומית באה לידי ביטוי בקורסים רבים בתחומי התרבות החזותית והחומרית, וחותרת לקשור בין הפרקטיקה של תהליכי היצירה אליה נחשף כל אחד מן הסטודנטים, לבין ההיבטים התיאורטיים המניעים אותה. במחלקה חברו יחד מרצים המציעים מגוון עצום של תחומי ידע, והמתמחים, בין השאר, בהיסטוריה של האמנות, תרבות חזותית, עיצוב, ארכיטקטורה ותרבות חומרית מהעת העתיקה ועד ימינו.

סגל ההוראה של המחלקה כולל חוקרים המוצאים עניין בעולמות התוכן המשלבים בין רוח לפרקטיקה והמתמחים בפילוסופיה, בתרבות חזותית, בספרות, במוסיקה, בקולנוע, בארכיטקטורה, בסוציולוגיה, במדע המדינה, במנהל עסקים, במדעי הטבע ועוד. המחלקה שואפת להעמיק את היכרותם של הסטודנטים עם התרבות והחברה בה הם יוצרים. לצד קורסים המתמקדים במקום הישראלי מקיימת המחלקה באופן רצוף כנסים וימי עיון ומפרסמת פעמיים בשנה את כתב העת 'בצלאל: כתב עת לתרבות חזותית וחומרית'.

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה המותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

תוכן עניינים:

5.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנות
6.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית
7.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב תעשייתי
8.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצרפות ואופנה
9.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצילום
10.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לתקשורת חזותית
11.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנויות המסך
12.....	מבנה תכנית הלימודים המחלקה לארכיטקטורה

14.....	מידע כללי ונהלים
---------	------------------

19.....	פירוט מערכת הלימודים
---------	----------------------

מסגרות בחירה שנים ב' - ה'

32.....	פרוסמינר, שנה ב'
39.....	סמינרים, שנה ג'
46.....	קורסי בחירה מתקדמים
59	קורסי המקבץ הבינתחומי

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנות

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אמנות בישראל - מקום המדינה ועד היום, סמסטר א', 1 נ"ז
לחשוב אמנות, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 3 קורסי בחירה מתקדמים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הקרמיקה, סמסטר א' 1 נ"ז
עיצוב ותרבות חומרית, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלים:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מוזיאונים בזמן הווה מתמשך: 150 שנים של תערוכות [עיצוב] פורצות דרך, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר לעיצוב קרמי וזכוכית
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 3 קורסי בחירה מתקדמים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב תעשייתי

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי, סמסטר א', 1 נ"ז
עיצוב ותרבות חומרית, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מוזיאונים בזמן הווה מתמשך: 150 שנים של תערוכות [עיצוב] פורצות דרך, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית.
ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 3 קורסי בחירה מתקדמים. את הסמינר ילמדו
הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצורפות ואופנה

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מבוא לתולדות הלבוש (למסלול אופנה), סמסטר א', 1 נ"ז
תולדות הצורפות במאה ה-20 (למסלול צורפות), סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לאופנה במאה ה-20, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הצורפות של המאה ה-20 (למסלול צורפות), סמסטר א', 1 נ"ז
תיאוריות של לבוש, למסלול אופנה, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר בצורפות ואופנה
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 3 קורסי בחירה מתקדמים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצילום

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מבוא להיסטוריה של הצילום, שנתי, 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
סוגיות נבחרות בצילום עכשווי, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר בצילום
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 3 קורסי בחירה מתקדמים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לתקשורת חזותית

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית, סמסטר א', 1 נ"ז
היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מעצבים כמובילי חדשנות, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנויות המסך

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
היסטוריה של הקולנוע א'+ב', שנתי, 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
להבין אנימציה, למסלול אנימציה, סמסטר א', 1 נ"ז
קולנוע וידאו ומדיה חדשה, למסלול וידאו, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לארכיטקטורה

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הארכיטקטורה א', סמסטר א', 1 נ"ז
תולדות הארכיטקטורה ב', סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלים:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות האדריכלות במאה ה-20, שנתי, 2 נ"ז
תולדות האדריכלות במאה ה-20, **תרגיל** שנתי, 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 11 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורס חובה:
אדריכלות עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנים ד' וה'

קורסי בחירה:
6 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
או לחלופין: 4 נ"ז, סמינר נוסף בארכיטקטורה בשנה ד' שנקודותיו נספרות במחלקה
להיסטוריה ותיאוריה + 2 נ"ז מקורסי בחירה
או לחלופין: 4 נ"ז סמינר נוסף בהיסטוריה ותיאוריה בשנה ד' + 1 נ"ז מקורסי בחירה
סה"כ: 6 נ"ז

מקבץ הקורסים הבינתחומי

מקבץ הקורסים הבין תחומי משמש כמעבדה לפיתוח תחומי מחקר והוראה חדשניים, מאתגרים ומרכזיים באקדמיה. מקבץ הקורסים כולל קורסים רלוונטיים לנושאים מרכזיים בסדר היום האקדמי כאשר אלו מעניקים מענה מאוזן והוגן, ככל הניתן, לכלל המחלקות והתחומים בבצ'אל.

מקבץ הקורסים הבין תחומיים יתקיימו בסמסטר א' וב' בימי ד' אחה"צ, בין השעות 14:30 – 17:30 ובסמסטר קיץ בקורס מרוכז בן שבועיים (מועדים יתפרסמו בהמשך). כל קורס סמסטריאלי מקנה 2 נ"ז. הרישום לקורסים אלה יתבצע בעת הרישום הממוחשב בתעדוף.

הרישום לקורסים במקבץ הבין תחומי אינו חובה. ניתן יהיה להירשם לקורס אחד בלבד ממסגרת זו שיחליף קורס בחירה במחלקה בשנה ג' (למעט במחלקות בהן אין קורסי בחירה בשנה זו) או שני קורסי בחירה במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

סטודנטים המעוניינים להירשם לקורס נוסף ממסגרת זו מעבר לתכנית הלימודים, יוכלו לעשות זאת בתקופת השינויים על בסיס מקום פנוי.

מידע כללי ונהלים

שעות הקבלה של המחלקה

ימים א'-ג' בין השעות 10:00 ל-13:00

יום ד' בין השעות 10:00 ל-12:00

לתשומת לבכם: הנכם מתבקשים להקפיד על שעות הקבלה של מזכירות המחלקה.

ביום ה' לא תתקיים שעת קבלה.

הרשמה לקורסים

ההרשמה לקורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה נעשית באמצעות מחשב בתכנת תעדוף, המאפשרת לסטודנטים לקבוע את קורסי הבחירה לפי סדר העדיפויות שלהם ולדרג את הקורסים על-פי העניין. הרישום הממוחשב מפשט את תהליך ההרשמה, אינו מאפשר הרשמה לקורסים שאין לסטודנט אפשרות להתקבל אליהם, ומונע הרשמה לקורסים שהמכסה שלהם מוצתה.

הרישום הממוחשב מבטיח כי כל אחד מן הסטודנטים יקבל קורס על-פי העדפותיו. עם זאת, קורסים ייסגרו כאשר מכסת הסטודנטים שהוקצתה להם התמלאה. לאחר סגירתו של קורס לא ניתן יהיה להירשם אליו.

שיבוץ הסטודנטים לקורסים ייעשה בתום תקופת הרישום. סטודנטים חסומים (גרירת חוב שטר לימוד משנים קודמות, חסימת מחסן, חסימת ספרייה וכו'), יורשו להגיש בקשותיהם לרישום רק לאחר הסדרת חובותיהם, ובכל מקרה לא לאחר תום תקופת ההרשמה.

שינויים בהרשמה לקורסים

שינויים בהרשמה ייערכו במשך השבועיים הראשונים בכל סמסטר לכל המאוחר. מידע מפורט באשר לתקופת השינויים, יימסר לסטודנטים באמצעות המזכירות האקדמית עם פתיחת שנת הלימודים. אנא עקבו אחר המועדים על מנת להימנע מאי נעימויות. הנחיות לביצוע שינויים בתכנית הלימודים יופיעו על גבי לוח המודעות של המחלקה. לתשומת לבכם: לא ניתן יהיה לבטל או להוסיף קורסים לתכנית הלימודים לאחר המועד הנ"ל.

ביטול פטור מנוכחות

החל משנת הלימודים תש"ע, לא יתאפשר עוד נוהל פטור מנוכחות כפי שהיה נהוג בשנים קודמות. על סטודנט שנכח בקורס (מכל סוג שהוא), אך לא ניגש למבחן או לא הגיש את העבודה במועד, מוטלת החובה להירשם לקורס חדש ולעמוד בכל מטלותיו.

לימודים לקראת רמת "פטור" באנגלית

במסגרת הלימודים באקדמיה נדרש כל סטודנט להגיע לרמת "פטור" ולהיבחן במבחן "פטור" באנגלית וזאת כתנאי לזכאותו לתואר הראשון. רמת פטור באנגלית מהווה תנאי מעבר לשנה ג' על-פי החלטת סנאט בצלאל. סטודנטים אשר התקבלו ללימודים החל משנת הלימודים תשע"ב, נדרשים לרמה "בסיסי" לפחות בלימודי האנגלית, כתנאי להתחלת לימודיהם.

קורסי אנגלית בבצלאל מתחלקים למספר רמות וכרוכים בתשלום נוסף לשכר הלימוד כמפורט בפרק שכר הלימוד בשנתון ובאתר בצלאל. הנוכחות בקורסי אנגלית היא חובה. לתשומת לבכם, החל משנת הלימודים תשע"ב, שונתה טבלת הרמות באנגלית והותאמה לזו המקובלת במוסדות להשכלה גבוהה בארץ. סטודנטים ממשיכים יידרשו להשלמת קורסי האנגלית בהתאם לשנתון בו החלו את לימודיהם בבצלאל וזאת ללא תשלום נוסף.

כל סטודנט אשר הגיע לרמת פטור במבחן פסיכומטרי, או קיבל ציון במבחן פסיכומטרי באנגלית, מוזמן להגיע עם עותק מקורי של תוצאת המבחן למזכירות המחלקה על מנת לקבוע את רמתו באנגלית. את רמת ה"פטור" באנגלית ניתן להשיג באחת מן הדרכים הבאות:
א. עמידה במבחן האנגלית הכלול בבחינה הפסיכומטרית הכלל ארצית.
ב. עמידה במבחן הפטור של המרכז הארצי לבחינות והערכה (מבחן אמיר"ר או אמיר"ם).

ג. לימודים במסגרת קורסי האנגלית בבצלאל, עמידה בדרישותיהם השוטפות, ובמבחן פטור פנימי בסוף הקורס בציון 65 לפחות.
ד. החל משנת תשע"ו ניתן להשתתף בקורסים מקוונים באנגלית - פרויקט שקם ביוזמת ובמימון הוועדה לתכנון ולתקצוב שבמועצה להשכלה גבוהה אשר פותח באוניברסיטה הפתוחה. סטודנטים אשר יבחרו ללמוד בקורסים המקוונים ייבחנו בסיום הקורס במבחן רמה של האוניברסיטה הפתוחה (לא מתקיים קורס ברמת מתקדמים ב').

רכזת לימודי האנגלית, הגב' ג'ודי אור-סתיו, תשמח לעזור ולייעץ בכל הקשור ללימודי האנגלית.

הלימודים לקראת רמת פטור באנגלית אינם חלים על סטודנטים:
א. בעלי תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שלמדו אנגלית כשפה זרה.
ב. סטודנטים אשר השלימו בגרות בבית ספר תיכון ששפת ההוראה בו אנגלית.
יש להגיש למזכירות המחלקה להיסטוריה ותיאוריה אישורים מקוריים על-מנת לקבל את הפטור.

הכרה בקורסים ממוסדות להשכלה גבוהה

לימודים קודמים במוסד המעניק תואר אקדמי מוכר עשויים לזכות את הסטודנט בפטור מנ"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה ובלבד שקיים קשר ישיר בין הסוגיות שנלמדו לבין תכנית הלימודים של המחלקה.

על-מנת שהמחלקה להיסטוריה ותיאוריה תוכל לשקול הענקת פטור בגין לימודים קודמים, נדרשים הסטודנטים, לקראת פתיחת שנת הלימודים הראשונה באקדמיה, להגיש גיליון ציונים מקורי (או צילום זהה למקור) למזכירות המחלקה. אל גיליון הציונים יש לצרף פנייה לד"ר דרור פימנטל, יועץ ה.ב.א. של המחלקה ובה פירוט של הבקשה.

היקף הזיכוי יקבע על-ידי היועץ ויימסר לסטודנט. רק לאחר קבלת החלטתה של היועצת יוכל הסטודנט למחוק מתכנית לימודיו קורסים אליהם הוא רשום. המחיקה תתבצע במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

מילוי חובות הסטודנט במסגרת קורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה

חובות הקורס מובאות לידיעת הסטודנט באמצעות הסילבוס הנמסר לו בראשית הסמסטר ובאמצעות המרצה במהלך הקורס. הציון הסופי יורכב על-פי שיקול דעתו של המרצה. יחד עם זאת יש להדגיש כי:

1. הנוכחות בקורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה היא חובה. בדיקת נוכחות בקורסים תיעשה החל מן השבוע הראשון של הסמסטר על-פי שיקול דעתו של המרצה.
ניתן להחסיר עד שלושה מפגשים בכל סמסטר. היעדרות מעבר להיקף זה, עלולה להוביל למחיקת הסטודנט מן הקורס. במזכירות המחלקה יוצגו אישורים רק במקרים של אשפוז ושרות במילואים.
2. למרצה ניתנת האפשרות להטיל על הסטודנטים עבודת ביניים, בחינת ביניים או תרגיל במהלך הקורס.
3. מטלת סיום הקורס תקבע על-ידי המרצה.
4. חל איסור על הגשת עבודה בזוגות!
5. במקרה של העתקה צפוי הסטודנט לעונש משמעותי.

בחינות בסוף הקורס

לוח בחינות מפורט על-פי קורסים ייקבע במהלך שנת הלימודים ויובא לידיעת הסטודנטים. הבחינות מרוכזות בתקופה קצרה ועל כן הסמיכות ביניהן רבה. על הסטודנט לתכנן את לימודיו בהתאם לכך ולהפעיל שיקול דעתו.

הסטודנטים זכאים לשני מועדי בחינה [מועד א' ומועד ב'], אולם הציון האחרון שהתקבל הוא הקובע.

במקרים המפורטים להלן בלבד תינתן אפשרות למועד מיוחד (מועד ג'):

- א. במקרה של שירות מילואים ביום הבחינה (מועד א' או ב').
- ב. אשפוז בגין מחלה ביום הבחינה.

את האישורים יש להציג במזכירות המחלקה, לא יאוחר משבועיים לאחר שהתקיימה בחינה במועד ב' בקורס המבוקש, וזאת בצירוף מכתב הכולל את נימוקי הבקשה.

הגשת עבודות בקורסים תעשה במועד שנקבע על-ידי המרצה. ככלל, אין מועד נוסף במקרה של הגשת עבודות.

התאמות ללקויי למידה

התאמות בבחינות ניתנות בהסתמך על המלצות האבחון והדרישות הספציפיות ללימודים בבצלאל. סטודנט אשר יגיש את האבחון יקבל אוטומטית הארכת זמן במבחנים והתעלמות משגיאות כתיב בלימודי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה. סטודנטים הזקוקים להתאמות שונות נוספות יגישו בקשתם לדקנאט הסטודנטים 30 ימים לפני מועדי הבחינות וההגשות. הבקשות יועברו מדקנאט הסטודנטים אל ועדת ההוראה של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה שתדון בהן לגופו של עניין.

נוהל ערעור

סטודנט רשאי לערער על ציון שניתן לו בקורס בתוך שבועיים מיום פרסום הציון בפועל. עליו למלא טופס ערעור במזכירות המחלקה להיסטוריה ותיאוריה ולנמק בו את הנסיבות בעטיין הוא מגיש בקשה זו. תשובת המרצה תמסר לסטודנט באמצעות מזכירות המחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

שפת הכתיבה של עבודות ומבחנים

בהיעדר הסכמה מפורשת של המרצה לבדוק את מטלות סיום הקורס בשפה אחרת, ייכתבו הללו בשפה העברית.

בצלאל, כתב עת לתרבות חזותית וחומרית

הוא כתב עת מקוון אקדמי שפיט הרואה אור בבצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב. כתב העת מבקש להוות במה לדיון ביקורתי בסוגיות הקשורות בחקר התרבות החזותית ולהציע גישות מחקריות חדשות, המטשטשות את גבולות הקאנון הדיסציפלינרי המוכר ומעודדות חשיבה בינתחומית על אודות תרבות חזותית וחומרית בתחומים: אמנות עכשווית, צילום, קולנוע ניסיוני, דימויים דיגיטליים, ממשקים אינטראקטיביים, אנימציה, ארכיטקטורה דיגיטלית, עיצוב מוצר, אופנה, אומנות (contemporary craft), קרמיקה וצורפות. כתב העת כפוף לשיפוט עמיתים קפדני ומלווה בוועדת היגוי מקצועית. בכל שנה יראו אור שני גיליונות.

כתובת האתר: <http://journal.bezalel.ac.il>

עלו לרשת: גליון מס' 1: מעבר לאובייקט

גליון מס' 2: על הביקורת

גליון מס' 3: אקטיביזם חזותי

גליון מס' 4: פליטות

היסטוריה ותיאוריה: הפרוטוקולים 2017-2005:

את הגיליונות ניתן למצוא בתוך כתב העת החדש - בצלאל: כתב עת לתרבות חזותית וחומרית. כתב העת המקוון, הדו-לשוני והשפיט היסטוריה ותיאוריה: פרוטוקולים עלה לרשת ארבע פעמים בשנה בחודשים אוקטובר, פברואר, אפריל ויולי בין השנים 2005-2013. כתב עת אקדמי זה, פירסם מאמרים תיאורטיים, רשימות ביקורת ותערוכות וירטואליות, ובתור שכזה הוא ייצג את קשת הדעות בבצלאל ומחוצה לה.

עד כה עלו לרשת 28 גיליונות: גיליון מס' 1: קווים מקבילים, נובמבר 2005//גיליון מס' 2: היבטים באוצרות עכשווית, אפריל 2006//גיליון מס' 3: הלם היפה, אוקטובר 2006//גיליון מס' 4: רוחות אפריל, מרץ 2007//גיליון מס' 5: בציר 2007: סטודנטים כותבים, יולי 2007//גיליון מס' 6: המודל: בין מדע לאמנות, נובמבר 2007//גיליון מס' 7: רובדי הזמן: חיים, מוות וזיכרון, ינואר 2008//גיליון מס' 8: אנימציה כיום, אפריל 2008//גיליון מס' 9: בציר 2008: סטודנטים כותבים, יולי 2008//גיליון מס' 10: ימין שמאל ורוח הקודש, אוקטובר 2008//גיליון מס' 11: צילום והזירה הפוליטית, ינואר 2009//גיליון מס' 12: הזמן: בין מדע לאמנות, אפריל 2009//גיליון מס' 13: מחוץ לפרוטוקול: סטודנטים כותבים, יולי 2009//גיליון מס' 14: גר-מאניה, אוקטובר 2009//גיליון מס' 15: קומיקס וקריקטורה, פברואר 2010//גיליון מס' 16: מצבי יצירה: אופנה וצורפות, אפריל 2010//גיליון מס' 17: הפרוטוקולים של צעירי בצלאל, יולי 2010//גיליון מס' 18: סוף הדרך: על המוות ביצירה ובתרבות, אוקטובר 2010//גיליון מס' 19: הפוטוריזם בן 100!, פברואר 2011//גיליון מס' 20: קריאות, אפריל 2011//גיליון מס' 21: הפרוטוקולים של צעירי בצלאל, יולי 2011//גיליון מס' 22: על החושני באמנות, אוקטובר 2011//גיליון מס' 23: אין, אינפורמציה ואי-וודאות, פברואר 2012//גיליון מס' 24: זוג או פרד, אפריל 2012//גיליון מס' 25: הפרוטוקולים של צעירי בצלאל, יולי 2012//גיליון מס' 26: קונפליקט: אנטגוניזם ויצירה, אוקטובר 2013//גיליון מס' 27: האלבית, מרץ 2013//גיליון מס' 28: איר: דיאלוג בין טקסט לתמונה, יולי 2013.

פרוטוקולאז': אסופת מאמרים מתוך כתב העת המקוון, היסטוריה ותיאוריה: הפרוטוקולים. אחת לשנה הודפסה מהדורה מוגבלת הכוללת מאמרים המוזמנים במיוחד או כאלה שפורסמו בכתב העת.

ספר השנתי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף עם מחלקה מקצועית בבצלאל:
2014: מחשבות על נעליים, בשיתוף המחלקה לצורפות ואופנה
2015: קראפט בתרבות העכשווית, בשיתוף המחלקות לעיצוב תעשייתי ולעיצוב קרמי וזכוכית

כנסים 2017-2004

חולצות חומות: אמנות מטוהרת. 18 במאי 2005. בשיתוף עם מרכז ששון לחקר האנטישמיות, האוניברסיטה העברית//בין תיאוריה לפרקטיקה: קווים מקבילים. הכנס השנתי הראשון של היחידה להיסטוריה ותיאוריה. 25 במאי 2005//ארבעה בנובמבר 1995: רצח ברטרוספקטיבה. 10 בנובמבר 2005//אוצרות עכשווית: היבטים אפיסטמיים פוליטיים אסתטיים, בשיתוף עם אוניברסיטת תל-אביב, 4-6 בדצמבר 2005//אודות סוביבור, בשיתוף עם שגרירות צרפת, 7 בדצמבר 2005//מזרחה מכאן: יפן. 22 במרץ 2006//האוטופיות בתרבות הישראלית, בשיתוף עם מוזיאון ישראל, 17 בינואר 2006//הלם היפה: על תפיסות יופי באמנות ובעיצוב, הכנס השנתי ה-2 של היחידה להיסטוריה ותיאוריה, 5 באפריל 2006//האות העברית: דו"ח מצב [מס' 1 בסדרת ארץ קטנה עם שפה]. בשיתוף עם המחלקה לתקשורת חזותית. 6 בדצמבר 2006//מראות הרוח. 17-19 בדצמבר 2006//אנימציה ישראלית היום [מס' 2 בסדרת ארץ קטנה עם שפה]. בשיתוף עם היחידה לאנימציה. 10 בינואר 2007//החפץ הישראלי. [מס' 3 בסדרת ארץ קטנה עם שפה] בשיתוף עם המחלקה לעיצוב קרמי. 14 במרץ 2007//המודל: בין מדע לאמנות. 26 באפריל 2007 בשיתוף עם מוזיאון

המדע//ימין, שמאל ורוח הקודש: אמנות, דת ופוליטיקה. הכנס השנתי ה-3 של היחידה להיסטוריה ותיאוריה. 20 במאי 2007//צילום והזירה הפוליטית [מס' 4 בסדרת ארץ קטנה עם שפם], בשיתוף עם המחלקה לצילום, דצמבר 2007//סוף מעשה במחשבה תחילה [מס' 5 בסדרת ארץ קטנה עם שפם] בשיתוף עם המחלקה לעיצוב תעשייתי, 12 במרץ 2008//גר-מאניה, הכנס השנתי הרביעי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 11 במאי 2008//הזמן: בין אמנות למדע, 5 ביוני 2008, בשיתוף עם מוזיאון המדע//בין האישי לפוליטי: קומיקס וקריקטורה מכאן. 21 בדצמבר 2008, הכנס השנתי החמישי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה//מרצים כותבים. 22 בפברואר 2009 //מצבי יצירה: אופנה וצורפות מכאן [מס' 5 בסדרת ארץ קטנה עם שפם]. 25 במרץ 2009 //אבולוציה במדע ובאמנות, בשיתוף עם מוזיאון המדע. 14 במאי 2009//העתיד מאחורינו: הפוטוריזם בן 100. 10 ביוני 2009//סוף הדרך: על המוות ביצירה ובתרבות, הכנס השנתי הששי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה. 20 בדצמבר 2009//קריאה וכו' [בתווך: עולמות יצירה נפגשים, מס' 1]. 24 במרץ 2010//ציר לי כבשה: על איור ספרי ילדים בישראל [בתווך: עולמות יצירה נפגשים, מס' 2]. 5 במאי 2010//האין: בין אמנות ומדע, בשיתוף עם מוזיאון המדע, ה-10 ביוני 2010.//על החושני באמנות, הכנס השנתי השביעי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 28 בנובמבר 2010//זוג או פרד: יוצרים/חוקרים/משוחחים. 4 בינואר 2011 // נוסטלגיה: להחזיר עטרה ליושנה. בשיתוף המחלקה לאמנות ותוכנית התואר השני באמנויות. 6 באפריל 2011// אקראיות: בין מדע לאמנות. בשיתוף מוזיאון המדע. 9 ביוני 2011. קונפליקט. הכנס השנתי השמיני של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 18 בדצמבר 2011// מיכל הספר: בין צורה לתוכן. המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף עם המחלקה לתקשורת חזותית. 21 במרץ 2012 // להחזיר את הדיוקן: דימוי, זיכרון, שואה. בשיתוף אגף המוזיאונים יד ושם ומכון ון ליר, 6 במאי 2012 // תרבות חזותית במאה ה-19. בשיתוף המכון הצרפתי ת"א. 22 במאי 2012 בבצלאל, 23 במאי 2012 במכון הצרפתי// אדם-מכונה. המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף עם מוזיאון המדע ירושלים. יוני 2012// בין שקט להשתקה. הכנס השנתי התשיעי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 16 בדצמבר 2012 // Just Kidding כנס אקדמי על עיצוב לילדים. בשיתוף המחלקה לתקשורת חזותית. 6 במאי 2013 // של נעליך מעל רגליך: נעליים בתרבות החזותית. בשיתוף המחלקה לצורפות ואופנה. 23 במאי 2013 // חי צומח סינתטי. בשיתוף מוזיאון המדע בירושלים. 12 ביוני 2013 // פרקטיקה ביקורתית: מחקר בסביבה חזותית וחומרית. הכנס השנתי העשירי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 29 בדצמבר 2013 // קראפט בתרבות חומרית עכשווית, כנס לזכרו של פרופ' עמי דרך. 21-22 במאי 2014// האותנטי בתרבות העכשווית. הכנס השנתי האחד עשר של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 21 בדצמבר 2014// הדימוי הנעדר. בשיתוף המחלקה לצילום. 16 במרץ 2015// ביקור-ביקורת. כנס בשיתוף דקנאט הסטודנטים. 27 ביולי 2015. "חלום בהקיץ": 110 שנים ליסוד האקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל. הכנס השנתי השנים עשר של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 27 בדצמבר 2016// אמנות / ישראלית: אמנים, מדינה, אליטות. כנס בשיתוף המחלקה לאמנות. 19 במאי 2016//תאכל חרב? - על אוכל וקונפליקט בתרבות החזותית. הכנס השנתי השלושה עשר של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף תוכנית התואר השני בעיצוב תעשייתי, 8 בינואר 2017// פוסט-מציאות. בשיתוף המחלקה לתקשורת חזותית, 11 במאי 2017//כנס בינלאומי: The Heisei Era in Retrospect – Major Trends in Post Industrial and Post Consumer Japan. בשיתוף אוניברסיטת חיפה ואוניברסיטת תל אביב. 13 ביוני 2017.

פירוט מערכת הלימודים

שנה א'
קורסי חובה שנתיים לכלל הסטודנטים בבצלאל

110-3 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר איגור ארונוב

הקורס מציג את הציור, הפיסול, האדריכלות והעיצוב באמנות המודרנית מתקופת המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו. נעסוק בהתפתחות הזרמים האמנותיים העיקריים, מהניאו-קלאסיקה בסוף המאה ה-18 ועד לפוסט-מודרניזם בימינו. נשאף להדגים את השתקפותם של רעיונות חדשים דרך ניתוחן של יצירות האמנות. מטרתו של הקורס להעניק לסטודנטים את הכלים להבנתן של יצירות האמנות בקונטקסט התרבותי החברתי וההיסטורי.

110-2 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יציג סקירה כרונולוגית של התפתחות האמנות המערבית מן המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו, תוך התייחסות להקשרים ההיסטוריים, החברתיים והתרבותיים שבתוכם היא נוצרה. במהלך השעורים נתמקד באמנים, ביצירות אמנות, בזרמים ובסגנונות אמנותיים מרכזיים, וכן בטקסטים חשובים שנכתבו על ידי אחדים מאמנים אלה. הקורס יפתח בדיון בעקרונות הניאו קלאסיקה כפי שהם באים לידי ביטוי באדריכלות, פיסול, ציור ורישום. לאורך סמסטר א' נדון בזרמים אמנותיים נוספים שהתפתחו במאה ה-19, כמו הרומנטיציזם, הנטורליזם, הריאליזם, האימפרסיוניזם, הפוסט אימפרסיוניזם ואמנות סוף המאה. סמסטר ב' יוקדש לאמנות המאה העשרים, ויעסוק באמנים ובזרמים מרכזיים, כמו הפוביזם, הקוביזם, האקספרסיוניזם הגרמני, הדאדא, הסוריאליזם, האקספרסיוניזם המופשט, אמנות הפופ, אמנות מינימליסטית, אמנות מושגית, ואמנות פוסט מודרנית. לצד דיון בזרמים אלה, נעסוק גם במגמות חוזרות באמנות המודרנית, כמו משיכה אל האחר; האדם והטבע; אמנות וטכנולוגיה ועוד.

110-7 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר עדינה קמיאן-קשדן

הקורס יעסוק בהתפתחות האמנות המערבית מאז המהפכה הצרפתית ב-1789 ועד ימינו, ישרטט את ציר תולדות האמנות ב-200 השנים האחרונות ויבחן את מטוטלת התנועות והזרמים שפעלו בתקופה זאת מנקודות מבט כרונולוגית ותמאטית. במהלכו, נדגים אופני ניתוח שונים של יצירת האמנות ונמקד את תשומת הלב באמצעיה הפורמליים ובהבנת משמעותה ההיסטורית, החברתית והתרבותית בעיני האמן ובעיני המתבונן. עוד יידונו אוצרות ועיצוב של תערוכות מרכזיות, כתבים, מנשרים למיניהם וראיונות עם אמנים. בסמסטר א' נעסוק בזרמי האמנות שהתפתחו במאה ה-19, כשאי-יציבות פוליטית, תיעוש, אימפריאליזם וצמיחת התרבות הפופולרית השפיעו עמוקות על החוויה המודרנית ועל דרכי הביטוי שלה. סמסטר ב' יוקדש לתנועות ומגמות עיקריות באמנות המאה ה-20, יערוך השוואות בין-תרבותיות וידגיש את ריבוי המדיות המאפיין את המודרניזם והפוסט-מודרניזם.

9900050-1 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר דרור פימנטל

9900050-2 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר אשר סלה

9900050-3 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר אליה ברטל

מסטר א', 2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

קורס זה מציג מבוא היסטורי ביקורתי למושגי היסוד העיקריים שפותחו במסורת האינטלקטואלית המערבית. בקורס נבחן את חשיבותם של מושגים אלה בהקשרים תרבותיים שונים ומתוך אמונה שהללו ירכיבו עבור קהל הסטודנטים מעין ארגז כלים מחשבתית בסיסי אשר ילווה אותם בהמשך לימודיהם העיוניים והמעשיים באקדמיה. הקורס עוקב אחר שלוש תקופות עיקריות (אפיסטמות לפי פוקו) של המחשבה המערבית: הראשונה היא העת הקלאסית כלומר התרבות ההלניסטית והרומית, השנייה היא העת המודרנית בין הרנסאנס לבין הנאורות והאחרונה היא זו של ביקורת המודרנה כפי שהתפתחה בין המאה ה-19 למאה ה-20. לגבי כל אחת מהתקופות נבחן באופן סינכרוני את המשמעות של מושגי היסוד בהקשר ארבעה תחומי שיח: האונטולוגי - העוסק בשאלות אודות מהות והיש; האפיסטמולוגי - העוסק בתנאי האמת ובגבולות ההכרה האנושית; האסתטי - העוסק במחשבה אודות האמנות והגדרת היופי; האתי-פוליטי - העוסק בוויכוח הציבורי מסביב לצדק, חופש, אחריות ומשפט.

9900055-2 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אהד זהבי

9900055-3 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אורלי שבי

מסטר ב', 2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

המושג "תרבות חזותית" חדר לדין האקדמי כשדה מחקר בסוף שנות השבעים, על רקע המשבר המחקרי וקריסת ערכי המדרג המודרניסטיים. משבר זה לווה בהבנה כי הדימויים על כל סוגיהם - מצוירים, צילומים וסרטים ועד דימויים של מציאות וירטואלית - נהפכו למרכזיים ודומיננטיים בחיי היומיום. כמו כן, התפתחויות טכנולוגיות אפשרו את עיצובם של מכשירים המגבירים את יכולת הראייה הטבעית של האדם, כמו גם ייצור וצריכה של דימויים בקלות יתרה. הצורך להבין את משמעותם של דימויים ואת השפעתם על הסובייקט כיחיד ועל התרבות ככלל עומד במרכזו של תחום מחקר זה. בשיעור נסקור חיבורים של הוגים מרכזיים כגון מרקס, פרויד ופוקו, שעיצבו וניסחו שאלות מרכזיות בשדות מחקר שונים, אולם הללו נהפכו למשמעותיים גם בהבנת תהליכים בתרבות החזותית. באמצעותם נגבש ונעצב את הכלים האנליטיים ואת המושגים המאפשרים ניתוח ביקורתי ליצרני ולצרכני הדימויים בחברה ובתרבות העכשווית. בין שאר הנושאים נעמוד על שאלות של יחסי כוח ומשטור, תרבות הצריכה והראווה, פסיכואנליזה ויחסי מגדר, פוסט-קולוניאליזם וגלובליזציה.

מסטר א'

ארכיטקטורה

1023771 תולדות הארכיטקטורה א': העת העתיקה וימי הביניים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר נעמי מאירי-דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האדריכלות המערבית מאז המאה החמישית לפנה"ס ועד למאה ה-14: האדריכלות היוונית, האדריכלות הרומית והאדריכלות של ימי-הביניים (האדריכלות הנוצרית-מוקדמת, האדריכלות הביזנטית, האדריכלות הרומנסקית והאדריכלות הגותית). הדיון יהיה כרונולוגי במהותו, כאשר כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האדריכלות הן לאירועים, לנסיבות, למהלכים ולהלכי הרוח התקופתיים הן לאדריכלות העבר ולמבנים קיימים. לשון אחר, היצירה האדריכלית תנותח בהקשרים השונים (פיזיים, חברתיים וכלכליים), טכנולוגיים ומדעיים, מדיניים ודתיים, תרבותיים ואמנותיים) שבהם נעשתה ושאליהם נועדה, מזה, וכחוליה בשרשרת של תולדות האדריכלות, מזה.

את הקורס כולו יפתח דיון כללי במהותם של לימודי תולדות הארכיטקטורה במסגרת של לימודי ארכיטקטורה (באקדמיה לאמנות ועיצוב). הדיון בכל אחד מהפרקים ייחתם בהפניית מבט ליצירות אדריכלות מן העת החדשה (ואף זו העכשווית) השואבות השראה מתת הפרק האמור. מטרתו של מהלך זה היא להציג את מעשה האדריכלות כמי שמושפע מהמורשת האדריכלית (של העבר) והשיח האדריכלי (של ההווה), מחד גיסא, ומשפיע על מהלכים אדריכליים ותרבותיים (של העתיד), מאידך גיסא. לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות הארכיטקטורה, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: יחסי גומלין בין אדריכלות לאמנות, מזה, ובין אדריכלות למרחב הבנוי/ הנופי, מזה; פונקציה וסמל; מסורת וחדוש).

עיצוב קרמי וזכוכית

2800139 תולדות הקרמיקה: מבית היוצר של "האדם הנבון" למקומה של הקדרות בעולם

מתועש חומרי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ג' 8:30-10:00

מיכל ברושי נחמני

היכן, מתי ומדוע החלו בני האדם ליצור כלים ומכלים מחומר? מה היה מקומו של הקדר בתרבויות קרובות ורחוקות? נעסוק במקומה המרכזי של הקרמיקה באדריכלות צנועה ומפוארת, בחידושים טכנולוגיים שליוו את ייצור הקרמיקה ובדיאלוג האמנותי הסוער בין המזרח למערב. ניווכח כיצד קשורה הקרמיקה להמצאת הכתב, לאופנת שתיית התה, הקפה והקקאו, לניסיונות לייצור זהב ולרדיפות דתיות. ולבסוף: כיצד הפך בית היוצר המסורתי למפעל, והמפעל - לסטודיו של האמן היחיד.

תקשורת חזותית

1800130 מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אורי ברטל

קורס המבוא נועד להציג את היסודות השונים של העיצוב הגראפי (טיפוגרפיה, איור, לוגו, פרסום ועיצוב אריזות, עיצוב אינטראקטיבי ואנימציה), התיאוריה של העיצוב הגראפי (מהי תקשורת ושפה חזותית לעומת שפה מילולית? כיצד אובייקט חזותי מקבל משמעות?), ההיסטוריה של העיצוב הגראפי במאה ה-20 (כוחות משפיעים, תנועות אמנותיות, מעצבים חשובים והצגה של העיצוב הגראפי בהקשר של עיצוב הארכיטקטורה של התקופה), תולדות האות והעיצוב הגראפי בישראל.

צילום

2800141 מבוא להיסטוריה של הצילום – שנתי

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

רועי בושי

הקורס "היסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים-מערכתיים-תקשורתיים, כתופעה חברתית-תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אומנותי. הקורס מציג דרכים שונות להביט על העבר המורכב של המדיום. הוא נבנה בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). נבחן בו כיצד שינויים היסטוריים, טכנולוגיים, חברתיים ותיאורטיים משפיעים על הדרך בה מייצרים וצורכים תצלומים. ננסה להבין מה הרלוונטיות של ההיסטוריה של הצילום לעבודה של צלמים ואמנים היום. הקורס דן בצילום מראשיתו ועד אמצע המאה ה-20. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים; תצלומי משטרה, רפואה, פסיכיאטריה, פתולוגיה, גלויות אוריינטליסטיות, רפרודוקציות של ציורי-מופת; יצירות אמנות אייקוניות של גדולי הצילום; תיעודיים היסטוריים של מלחמות, זוועות ושינויים חברתיים.

אמנות

2800125-1 אמנות בישראל – מקום המדינה ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יעסוק באמנות החזותית אשר נוצרה והוצגה בארץ מאז קום המדינה ועד ימינו. במהלכו תוצג האמנות הישראלית על פי רצף כרונולוגי ובהתייחס לתמות מרכזיות. המבט הכרונולוגי יחולק לעשורים תוך עמידה על האירועים בארץ והשפעתם על עולם היצירה. הפירוט התמטי יציג נושאי חתך מרכזיים, המעסיקים את שיח התרבות בישראל כגון, שואה, מלחמות, מתח חברתי, פוליטיקה ועוד. בנוסף יציג הקורס גם את הגישות ההיסטוריוגרפיות כלפי האמנות הישראלית, את המוזיאונים המרכזיים ואת הלכי הרוח הרוחשים בשדה זה, אשר מייצגים כולם את מורכבותה של הזהות הישראלית מאז ועד היום.

אמנויות המסך

2800128 מבוא להיסטוריה של הקולנוע, א'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אוהד לנדסמן

קורס זה יציע סקירה סלקטיבית של נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לתקופת מלחמת העולם השנייה. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון האקספרסיוניזם הגרמני או הריאליזם הפואטי בצרפת), וליוצרים קולנועיים נבחרים אשר הצליחו לשמור על סגנונם הייחודי בתוך המסגרות בהן פעלו (כגון סרגיי אייזנשטיין, אורסון וולס או צ'רלי צ'פלין). מסענו הכרונולוגי יתמקד לא רק בהשתכללותו של הקולנוע הבדיוני, אלא גם בהתפתחותו של הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם ולאורך השנים. נציע פרספקטיבות היסטוריות ואסתטיות שונות לגבי האבולוציה של שפת הקולנוע, נבחן את השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות (כמו סאונד וצבע) על מסורות סגנוניות בקולנוע, ונעריך את חשיבותם של הז'אנר הקולנועי ותיאורית ה"אוטר" ככלים מרכזיים לניתוח והבנה של ההיסטוריה של הקולנוע. ההרצאות תלוונה בהקרנת קטעים מתוך סרטים ובקריאות שבועיות.

עיצוב תעשייתי

1800131 אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר יונה וייץ

שדה העיצוב התעשייתי מזהה את העיצוב כסביבה (environment) הפועלת בצמידות להקשרים חברתיים, תרבותיים, כלכליים ופוליטיים. בכדי להבין את ההתכתבות בין סביבת העיצוב לבין דינמיקות אלו נעסוק ב"שפת רחוב" תוך התמקדות מיוחדת בשווקים ובקניונים. במסגרת הקורס יילמדו חומרים תיאורטיים הבוחנים סוגיות יסוד כגון השפעת אווירת העיצוב (atmospherics) על חווית משתמשים, האינטראקציה בין יחידים לחפצים לארכיטקטורה מרחבת, פרמטרים סביבתיים (כגון אור, ריח, טמפרטורה, רעש מוסיקה וכיוב') וסביבה הוליסטית, המתח בין המקומי לגלובאלי בשפת העיצוב, והאסטרטגיה של תיאטרון על מציאותי (hyperreal theatrical) ככלי עיצובי. במהלך הקורס נקיים תרגיל בשטח המפגיש בין תכני הקורס לאסטרטגיות מתודולוגיות (תצפית וראיון) המשמשות ב-User based design.

צורפות ואופנה

1800114 מבוא לתולדות הלבוש (מסלול אופנה)

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

מיכל קרייזברג

הקורס יבחן את משמעויותיו ותפקידיו של הבגד בהיבטיו השונים ובהקשריו המשתנים כגון: האמנותיים, הכלכליים, החברתיים, התרבותיים, הפוליטיים והמגדריים, כפי שהם עיצבו את ההיסטוריה של התרבות המערבית מתקופת יוון הקלאסית ועד למאה ה-19, על פי סדר כרונולוגי. הדיון יעשה תוך מעקב אבולוציוני הקושר בין מקום זמן ובין סובייקט וחברה, שזיקתם והשפעתם על ההיסטוריה של הבגד, ולהיפך, הינם מהותיים ובלתי ניתנים להפרדה. העיסוק בבגד יעשה תוך התייחסות לגזרות, צבעוניות, וטקסטורות, המגלמות בתוכן את הנרטיב המלא של תולדות הבגד, הלבוש והאופנה.

1800126 ההיסטוריה של הצורפות העכשווית – מהמאה ה-20 ועד ימינו (מסלול צורפות)

שנים א' + ב'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ב' 15:00-16:30

דנה חכים

הקורס מציג סקירה כרונולוגית של התפתחות הצורפות העכשווית מתחילת המאה העשרים בדגש על אזורים גיאוגרפים ספציפיים דוגמת ישראל, אירופה וארה"ב. הקורס מציע תפיסה רחבה של הסתכלות על תכשיטים מודרניים וכיצד יצירתם הושפעה מהמהפכה התעשייתית, התמורות החברתיות ותנועות אומנותיות כמו האר נבו, תנועת הארטס אנד קראפט והבאוהאוס. מגוון רחב של נושאים ישקלו במהלך הקורס כולל שאלת המקור, שמושיות, גוף, קיימות, רפלקסיביות, היררכיה של חומרים, ביטוי אישי ועוד. במקביל, תחקרנה עבודתם של צורפים אינדיבידואליים ותזכרנה תערוכות משמעותיות ומוקדי ידע החשובים להבנת התהליכים שהובילו ועיצבו את תחום הצורפות העכשווית.

מסטר ב'

ארכיטקטורה

120 תולדות הארכיטקטורה ב': מהרנסנס עד המאה ה-19

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר רחל רפפורט

קורס מבוא כרונולוגי הן בתמורות החלות בארכיטקטורה החל מראשית תנועת ההומניזם במאה ה-15 ועד המהפכה התעשייתית השנייה בסוף המאה ה-19. הקורס סוקר את התפתחות האדריכלות בתקופות הרנסנס הראשון והשני, המנייריזם והבארוק עד לשקיעתו; הקורס ממשיך ולומד את השפעת תנועת ההשכלה והמהפכה התעשייתית על הארכיטקטורה: ארכיטקטורה אוטופית, ניאוקלסיציזם, היסטוריציזם אקדמי, חלוצי הבנייה בברזל, זכויות ופלדה, תנועת האמנות ואמנות ואר נבו. הדיון מתמקד בהבנת הרעיונות המנחים של התקופות והזרמים השונים ובזיהוי הביטוי של אותם הרעיונות ביצירה האדריכלית. מודגש במיוחד תהליך התפתחות וגיבוש הקו האישי של המתכננים השונים, נושא החשוב לסטודנט לארכיטקטורה, החווה בעצמו תהליך דומה.

צורפות ואופנה

2800138 מבוא לאופנה במאה ה-20

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

מיכל קרייזברג

הקורס ידון במושג 'אופנה' כחלק מהז'רגון המילולי והמושגי של המאה ה-20. כמושג נבחן את השפעת האופנה ויכולתה להיות מושפעת בעצמה משדות תרבותיים נרחבים. הדיון יעשה תוך מעקב אבולוציוני הקושר בין קידמה וטכנולוגיה לשינויים בגזרות, טכניקות, לכדי חידושים והתפתחויות המוכרים לנו באופנה של גברים ונשים בעידן המודרני והפוסט-מודרני. העיסוק באופנה יעשה במקביל לדיון וניתוח התפתחויות מקבילות תרבותיות כגון: עשייה אמנותית, ספרותית, מוסיקלית, אדריכלית, התייחסות לעיצוב פנים ומוצר, שזיקתם לאופנה של המאה ה-20 הינה מובהקת וקוהרנטית ומדגישה את היות 'אופנה' חלק בלתי נפרד מיחסי סובייקט וחברה.

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי וזכוכית

2800127 עיצוב ותרבות חומרית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר ראובן זהבי

בקורס נעסוק בסקירה ודיון בסוגיות שבין עיצוב, טכנולוגיה ותרבות חומרית. נעקוב אחר התהוות תרבות הצריכה דרך סוגיות נבחרות המלוות את העיצוב. נתחיל את הקורס בהצגת מספר מושגים תיאורטיים ותהליכים אופייניים שיהוו בסיס להמשך הקורס: הטכנוספרה, תיאוריות של התפתחות טכנולוגית, מאפיינים של תרבות חומרית, פרולטריזציה ועוד. בהמשך הקורס נעמוד על שני מקרי בוחן: הראשון בו נדון יהיה סוגיית הזמן. נבחן מקרוב שעונים ומכשירים למדידת הזמן מצד התפתחות העיצוב בעקבות הטכנולוגיה מחד והשלכותיהם על התרבות החומרית ותפיסת הזמן החברתית מאידך.

מקרה בוחן שני בו נדון יהיה תרבות האוכל, עיצוב שולחן וכלי האוכל ומנהגי השולחן. נעקוב אחר חוליות מרכזיות בעיצוב בהקשר של חומר אורגני: המזון. נתרכז במעבר לעידן התעשייתי בתזונה וממנו לעידן הפוסט תעשייתי. נבחן, לבסוף, את סוגיית תפקיד המעצב על רקע המכניזציה, התיעוש והתפשטות חברת הצריכה ההמונית. נדון בהתמודדות של מעצבי זמנו עם השלכות של תהליך זה על הסביבה ובניסיונות להעמיד גישות עיצוביות חלופיות.

אמנויות המסך

2800130 מבוא להיסטוריה של הקולנוע, ב'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אוהד לנדסמן

קורס זה, המהווה המשך לחלקו הראשון בסמסטר א', ימשיך להציע סקירה סלקטיבית של נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מפריחת הקולנוע האירופאי לאחר מלחמת העולם השנייה, דרך המהפכות הפוליטיות והאסתטיות בקולנוע העולמי של שנות השישים, ועד לעלייתן של מסורות לאומיות חדשות בקולנוע של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון הגל החדש הצרפתי או הניאו ריאליזם האיטלקי), וליוצרים קולנועיים נבחרים אשר הצליחו לשמור על סגנונם הייחודי בתוך המסגרות בהן פעלו (כגון אלפרד היצ'קוק או סטנלי קובריק). מסענו הכרונולוגי יתמקד לא רק בהשתכללותו של הקולנוע הבדיוני, אלא גם בהתפתחותו של הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם ולאורך השנים. נציע פרספקטיבות היסטוריות ואסתטיות שונות לגבי האבולוציה של שפת הקולנוע, נבחן את השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות (כמו הקולנוע הדיגיטלי) על מסורות סגנוניות בקולנוע, ונעריך את חשיבותם של הז'אנר הקולנועי ותיאורית ה"אוטר" ככלים מרכזיים לניתוח והבנה של ההיסטוריה של הקולנוע. ההרצאות תלוונה בהקרנת קטעים מתוך סרטים ובקריאות שבועיות.

אמנות

2800132 לחשוב אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר דרור פימנטל

יצירת האמנות הגדולה היא ישות חידתית, שפרשנותה נמשכת לאינסוף. ועם זאת, עלינו – כעדים של מעשה האמנות – מוטלת החובה להלשין אותו, כלומר, לתת לו ביטוי בלשון, שכן בכך אנו מבטיחים את שרידותו. בקורס נתבונן ביצירות אמנות קלאסיות ומודרניות, בינלאומיות וישראליות, ונדון בדרכים האפשריות לחשוב אותן ולתת להן ביטוי בלשון. בתוך כך ירכשו משתתפי הקורס ארגז כלים תיאורטי, שיאפשר את שכלול המחשבה הביקורתית על מעשה האמנות.

תקשורת חזותית

2800143 היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

14:00-12:30

לירון לביא טורקניץ

בבחינת ההיסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל ניתן לזהות מגמות עיצוביות, נושאי עיסוק וטכניקות המותאמות לזמן. בקורס זה, תערך סקירה של צמיחת התחום בארץ ישראל טרם הכרזת העצמאות, דרך ימיה הראשונים של מדינת ישראל והעיצוב לה נדרשה וגיבוש השפה הוויזואלית הישראלית ועד להתפוררותה כיום. מתוך הנושאים בהן יעסוק הקורס: השראות והשפעות שהגיעו גם הן כמו מהגרות לארץ לאורך השנים, עולמות הדימויים והטיפוגרפיה אשר שימשו את המעצבים, הזהות הישראלית אשר התחזקה דרך סמלים ספציפיים, האידיאולוגיה אשר הוחלפה בביקורת, הטכנולוגיה והשפעתה, עיצוב ישראלי בימינו כאשר הגבולות הגיאוגרפים מיטשטשים. הקורס יבחן את המהלכים החשובים שהתרחשו בעיצוב הישראלי לאורך השנים, דרך התבוננות חברתית, פוליטית והשימושיות שלו. העיצוב הישראלי, אליו אנו רגילים והוא טבוע ביומיום שלנו נוצר בתנאים מסוימים ומסיבות מסוימות עליהם נתעכב בשיעורים. בקורס תודגש החשיבות של הסתכלות ביקורתית אל העבר יחד עם התבוננות מפרה כלפי העתיד.

מעצב שיכיר את שיתרחש במרחב המקומי בו הוא חי, ואת ההיסטוריה שקדמה לעיצוב הקיים כיום, יבין איך עליו לעצב ומדוע ויהיה בהכרח מעצב אינטליגנט יותר אשר עובד ברגישות גבוהה.

102-2 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר נעמי מאירי-דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האמנות המערבית בין המאה השביעית לפנה"ס למאה ה-17: האמנות היוונית, האמנות הרומית, אמנות שלהי העת העתיקה ותקופת הנצרות המוקדמת, אמנות ימי הביניים, אמנות הקדם רנסנס והרנסנס, המנייריזם והבארוק. כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האמנות הן לאירועים, לתרבות ולהלכי הרוח התקופתיים ו/או האישיים הן לאמנות העבר. לשון אחר, יצירות מתחומי הציור (האיור והפסיפס), הפיסול (והתבליט) והאדריכלות תיבחנה בהקשרים השונים (חברתיים וכלכליים, טכנולוגיים ומדעיים, מדיניים ודתיים, תרבותיים ואמנותיים) שבהם נעשו ושאליהם יועדו, מזה, וכחוליה בשרשרת של תולדות האמנות, מזה. כמו כן, לאורך כל הקורס תוצג אפשרות השפעתה של האמנות המערבית בפרק הזמן האמור על האמנות בעת החדשה (כולל זו העכשווית). דגש מיוחד יושם על יצירות מופת, מתוך כוונה לערוך דיון בהתנהלותה של האמנות בין העבר (שממנו היא שואבת השראה), ההווה (שעמו היא מקיימת דיאלוג) והעתיד (שעליו אפשר והיא משפיעה, באופן זה-או-אחר).

לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות האמנות, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: הזיקה למציאות; מרכז ופריפריה; יחסי גומלין בין אדריכלות לאמנות ו/או בין טקסט לדימוי; מסורת וחדוש).

102-1 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נלמד את תולדות האמנות מהעת העתיקה ועד המאה ה-17. נדון בציור, פיסול וארכיטקטורה לאורך התקופות ונלמד את המאפיינים הסגנוניים של האמנות המצרית, היוונית והרומית, אמנות ימי הביניים ואמנות הרנסנס והבארוק. נכיר את האמנים והאמניות הבולטים בכל תקופה כמו גם את יצירות המופת, ונדון בהשפעתן. נשאל לאיזה קהל היו מיועדות היצירות, ומה השתנה לאורך התקופות ביחס שבין האמנות לצופה. בנוסף ללימוד הכרונולוגיה והמאפיינים הסגנוניים, נעסוק בהשפעות השונות על האמנות לאורך ההיסטוריה, כגון דת, פוליטיקה, מגדר, מעמד ומדע.

102-3 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר רוני עמיר

הקורס יסקור את תולדות האמנות ואת התפתחותה למן העת העתיקה ועד למאה השבע עשרה. בחלקו הראשון נדון ביצירות אמנות ממצרים, ממסופוטמיה ומהים האגאי וכן באמנות יוונית ורומית. בחלקו השני של הקורס נעסוק באמנות בימי הביניים, ברנסנס ובבארוק. הקורס יקנה כלים לניתוח יצירות אמנות וילמד למקמן במרחב גיאוגרפי, היסטורי ותרבותי, תוך היכרות עם סגנונות משתנים ואמנים בולטים. הבנת תולדות האמנות ברצף היסטורי תקנה בסיס להעמקת ולהעשרת היצירות של האמן העכשווי.

שנה ב'
קורסי חובה עיוניים למחלקה – הפירוט להלן על-פי מחלקות

**ארכיטקטורה
שנתי**

2800129 תולדות האדריכלות במאה ה-20: תרבות, חברה וכלכלה

4 ש"ש, 2 נ"ז קורס, 1 נ"ז תרגיל

**אדר' עידו גינת – סמסטר א' יום ה' 10:00-08:30; סמסטר ב' יום ה' 11:30-10:00
אדר' אורן אלדר – תרגיל, סמסטר א' יום ה' 12:30-10:15; סמסטר ב' יום ב' 17:00-15:00
על פי חלוקה לקבוצות**

במחלקה לארכיטקטורה

בקורס זה נפענח את האופן בו משתקפים בשפה ובשיחה האדריכליים התהליכים ההיסטוריים שהתהוו בעולם במהלך המאה העשרים. נקודות המוצא להתבוננות זו נעוצה בתפיסה כי הסביבה האדריכלית היא סיסמוגרף רגיש המשקף שינויים חברתיים ותרבותיים, מעברים אידיאולוגיים, תמורות כלכליות והלכי רוח ומחשבה. קורס זה מהווה פרק המשך לסקירתה של ההיסטוריה האדריכלית עד העידן המודרני והוא מתמקד בתקופה שמתחילה בסוף המאה ה-19 ועד לראשיתו של המילניום השלישי. תחילתו של עידן זה בתהליכים כלכליים ופוליטיים שקירבו את התפוררות האימפריות הוותיקות והביאו לפרוץ מלחמת העולם הראשונה, המשכו בתמורות גלובליות מהותיות של שתי מלחמות עולם ובהתגבשותו של סדר עולמי חדש, ואחריתו בהתפרקותם של המוסדות הלאומיים המוכרים ועלייתם של כוחות כלכליים פרטיים. ייחודו של פרק זמן זה נעוץ בהיותו מעין הווה מתמשך שעדויותיו זמינות עבורנו ומבנות את הסביבה המיידית והמוכרת לנו. הקורס בנוי לאורך ציר הזמן והוא משרטט את התהליכים השונים שהתהוו בתקופה זו תוך הקבלה בין אירועים היסטוריים מרכזיים, עולם המושגים התרבותי ומגמות תכנוניות ואדריכליות. כמו כן, על מנת לייצר קונקרטיזציה של התהליכים ההיסטוריים, הקורס, יבחן תימות ונושאים חוצי זמן, על מנת לייצר קריאה גיניאולוגית של גישות אדריכליות שונות בהווה.

סמסטר א'

אמנות

1800123 אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א', 16:00-14:30

רותם רוף

הקורס יציג תמות ויוצרים מרכזיים שהשפיעו על השיח האמנותי החל מסוף שנות ה-80 ועד היום, דרך סקירתן של תערוכות מרכזיות שהפכו לאבני דרך בהיסטוריה של האמנות העכשווית. הבחירה של הקורס להתמקד בתערוכות מרכזיות נובעת מהאופן המובהק שבו פרקטיקות אמנותיות ואוצרותיות הפכו להיות חלק בלתי נפרד זו מזו. דרך חקירה של התערוכות הללו נכיר אמנים עכשוויים מרכזיים, נדון בהשפעות של פוסט קולוניאליזם ופוליטיקה של זהויות על השיח האמנותי, נסקור את ההיסטוריה של מושגים כמו אמנות חברתית, אמנות מיצג, פוסט-אינטרנט ארט, ונבחן גישות אוצרותיות שונות כמו גם אלת השפעתה המעצבת של תיאוריה עכשווית על עולם האמנות עד היום.

תקשורת חזותית

1800121 מעצבים כמובילי חדשנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר פנינה דיאמנט כהן

משנות ה-90 של המאה ה-20 החלה הגדרת המושג עיצוב לחרוג ממשמעותה הדיסציפלינארית המקורית ומאז מתחזקת המגמה לשלב מעצבים בתפקידי ניהול ופיתוח עסקי כמובילי החדשנות בתוך ארגונים. במציאות זו הפכה שאלה ה"למה?" לשאלה מכוננת בתהליך העיצוב לאור ההבנה כי העיצוב משולב תמיד בתוך תהליכים של שינוי מערכתי ואינו עומד בפני עצמו. שינויים בתקשורת החזותית מעוגנים בתוך הקשרים שיווקיים שמעוגנים בתוך הקשרים כלכליים, חברתיים, טכנולוגיים ותרבותיים רחבים יותר. פענוח של הקשרים אלו תובע מהמעצבים לשאול "למה?" הם נדרשים לבצע התבוננות מעמיקה בלקוחות שלהם ובלקוחות של הלקוחות שלהם, להתוודע למגמות החברתיות, לשיח של המתחרים ולצרכים הפיזיים והרגשיים של האנשים אליהם ממעונת עבודתם. מעצבים שיוזעים "למה" ומצוידים בהבנת ההקשר בתוכו נטועים הפרויקטים, הנם בעלי סיכוי גדול יותר להוביל מהלכי חדשנות בעלי עומק ומשמעות. מטרת הקורס להטמיע בתודעת הסטודנטים שלב היערכות מקדים שישמש בסיס לקבלת החלטות עיצוביות. לספק להם פרספקטיבה רב-תחומית שמתבססת על פרקים מתוך השיח הפילוסופי, הסוציולוגי, הפסיכולוגי והשיווקי ולהעניק להם מתודולוגיה ו"ארגז כלים" שיאפשרו להם לפתח עמדת הובלה הן בתוך קבוצות עבודה בחברות הגדולות והן כיועצים עצמאיים.

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי זכוכית

1800126 מוזיאונים בזמן הווה מתמשך: 150 שנים של תערוכות [עיצוב] פורצות דרך

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

גלית גאון

אחד הכלים המרתקים המאפשרים בחינה וניתוח של היסטוריה בזמן הווה הוא אוצרות מוזיאלית או חוץ מוזיאלית טובה. דרך סקירת תערוכות מרכזיות, תמות ומהלכים אוצריים בתחומי העיצוב, יבחן הקורס את מאה וחמישים השנים האחרונות, באמצעות ניתוח מערכות היחסים הייחודיות שבין יוצרים - מעצבים - אוצרים והקהל הרחב. על האופנים בהם תערוכות שינו את מהלך החשיבה של הקהילה היוצרת ועל ההזדמנויות שניקרו בפני אוצרים, גלריות ומוזיאונים לגונן, לתמוך, לחשוף, להציג ולהאיץ את תחומי העיצוב. לצד בחינת הגישות האוצרותיות השונות, נבחן את הדרכים בהם מעוצבות התערוכות בחלל, ננתח את מהלכי פיתוח השפה הגרפית, נדון בחוויית הביקור ובאופן שבו התקבלו על ידי הקהילה ונברר האם ומה היו השפעותיהן על עבודתם של מעצבים ומוזיאונים היום.

צילום

2800140 סוגיות נבחרות בצילום עכשווי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר אורלי שבי

שנות השבעים היוו נקודת מפנה בהתייחסות של ממסד האמנות אל פרקטיקת הצילום. באופן חסר תקדים, הפך הצילום ממדיום שהגודר 'בן חורג של הציר' לפרקטיקה אסתטית רחבה ומרכזית בעולם האמנות העכשווי. בשיעור זה נבחן את הסיבות שהביאו למפנה כמו גם את ההשלכות בהפיכתו של הצילום למדיום המרכזי לאחר האמנות הקונספטואלית. הדיון בסמינר יתמקד בסוגיות תיאורטיות, היסטוריות ואסתטיות הקשורות בשינוי, בטיעונים המרכזיים של מחקר וביקורת האמנות, ובנוסף נדון בתרומתה של המהפכה הדיגיטלית והשלכותיה.

צורפות ואופנה

מסלול צורפות

1800126 ההיסטוריה של הצורפות העכשווית – מהמאה ה-20 ועד ימינו

שנים א' + ב'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ב' 15:00-16:30

דנה חכים

הקורס מציג סקירה כרונולוגית של התפתחות הצורפות העכשווית מתחילת המאה העשרים בדגש על אזורים גיאוגרפיים ספציפיים דוגמת ישראל, אירופה וארה"ב. הקורס מציע תפיסה רחבה של הסתכלות על תכשיטים מודרניים וכיצד יצירתם הושפעה מהמהפכה התעשייתית, התמורות החברתיות ותנועות אומנותיות כמו האר נבו, תנועת הארטס אנד קראפט והבאוהאוס. מגוון רחב של נושאים ישקלו במהלך הקורס כולל שאלת המקור, שמושיות, גוף, קיימות, רפלקסיביות, היררכיה של חומרים, ביטוי אישי ועוד. במקביל, תחקרנה עבודתם של צורפים אינדיבידואליים ותזכרנה תערוכות משמעותיות ומוקדי ידע החשובים להבנת התהליכים שהובילו ועיצבו את תחום הצורפות העכשווית.

מסלול אופנה

2600811 תיאוריות של לבוש

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

איילה עפרון

במסגרת הקורס נבחן את המעמד הפרדיגמטי של האופנה כדיסציפלינה הזוכה בעשורים האחרונים להכרה ולגיטימציה, הן כפרקטיקה בעלת משמעות במסגרת התרבות והן כשיח תיאורטי מחקרי באקדמיה. נעסוק בחשיבות ובמשמעות של לימוד תיאוריות של לבוש; נשאל מדוע, כמעצבים, אנו זקוקים לתיאוריה ביקורתית לצד תיאוריה יישומית; נסקור תיאוריות לבוש קלאסיות ונדון בסוגיות עכשוויות באופנה הקשורות בשאלות של אתיקה, גופניות, מציאות וירטואלית ועוד.

אמנויות המסך

מסלול וידאו

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

רונן לייבמן

למרות שמצלמת הוידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הוידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלושים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הוידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והוידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הוידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הוידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הוידאו איפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

מסלול אנימציה
2700640 להבין אנימציה
2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א' 16:00-14:30
ד"ר אוהד לנדסמן

במסגרת קורס זה ננסה להבין מהי למעשה אנימציה, האם היא שונה באופן מהותי מהסרט המצולם, ומדוע יש להבין את ההיסטוריה שלה כחלק מתוך ההיסטוריה של המדיום הקולנועי. נדון בשאלות תיאורטיות הנוגעות לאסתטיקה של האנימציה, כגון: האם ניתן לדבר על ריאליזם בסגנון עשייה אשר בבסיסו מפוברק, וכיצד הביאה תופעת ה"דיסניפיקציה" הכה דומיננטית לסגנון ה"היפר"-ריאליסטי באנימציה? מהן האסטרטגיות הנראטיביות והאסתטיות המיוחדות לאנימציה, וכיצד באות הן לידי ביטוי בשילובה בקולנוע המצולם או בתרומתה לקולנוע הדוקומנטרי? כיצד יש להבין את תפקידו הרטורי של הסאונד המלווה את התמונה האנימטורית? מה משמעותן של ההתפתחויות הדיגיטליות האחרונות בתחום וכיצד הן משכללות את שפת האנימציה? כחלק מהדיון התיאורטי בקורס נעבור בתחנות היסטוריות שונות בהתפתחותה של האנימציה, החל מהצעצועים האופטיים הטרומ-קולנועיים וניסוייו של אדוארד מייברינג' במאה ה-19, דרך האנימציה הניסיונית והאבסטרקטית, ועד למהפכת המחשוב באנימציה הדיגיטלית עם הופעתה של "פיקסאר". ההרצאות תלוונה בהקרנת סרטוני אנימציה קצרים ובקריאות שבועיות.

שנה ב'
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית – חובה, סמסטר ב', 2 נ"ז

למחלקה לאמנויות המסך

2600829 יום א' 16:00-14:30 ד"ר אוהד לנדסמן
2600829-1 יום א' 16:00-14:30 אורי לוי

למחלקה לאמנות

2600830 יום א', 16:00-14:30 ד"ר ליאת לביא
2600830-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר איגור ארנוב

למחלקה לצילום

2600831 יום א', 12:00-10:30 ד"ר רותי גינזבורג
2600831-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר רותי גינזבורג

למחלקה לצורפות ואופנה

2600832 יום א', 16:00-14:30 מיכל קרייזברג
2600832-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר טל פרנקל אלרואי

למחלקה לעיצוב תעשייתי

2600833 יום א', 16:00-14:30 ד"ר יונה וייץ
2600833-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר יונתן ונטורה

למחלקה לארכיטקטורה

2600834 יום א', **סמסטר א'**, 16:00-14:30 אד' ד"ר ליאת סאבין בן שושן
2600834-1 יום א', **סמסטר א'**, 16:00-14:30 סיגל בר ניר
2600834-2 יום א', **סמסטר ב'**, 16:00-14:30 סיגל בר ניר

למחלקה לתקשורת חזותית

2600835 יום א', 12:00-10:30 ד"ר נעמי מאירי דן
2600835-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר נעמי מאירי דן
2600835-2 יום א', 16:00-14:30 שגיא מעיין
2600835-3 יום א' 16:00-14:30 לירון לביא טורקניץ'

למחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית

2600836 ד"ר טל פרנקל אלרואי (נלמד במחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית)

לקורס זה שני יעדים עיקריים: (1) ללמוד ולתרגל פרשנות וניתוח מובנה של האמנות, העיצוב והארכיטקטורה; (2) ללמוד ולתרגל שיטות מחקר מגוונות הייחודיות לפרקטיקות המקצועיות השונות ולנסח מהלכים מחקרניים אלו באמצעות כתיבה אקדמית. קורס זה יציג מתודולוגיות קריאה ומחקר המשמשות ללימוד התרבות החזותית והחומרית בראשית המאה ה-21. חלק מהמתודולוגיות הן מסורתיות (איקונוגרפיה, מחקר ארכיוני, מחקר פסיכואנליטי ו/או מחקר שדה איכותני) וחלקן חדשות ובעלות גוון היברידי המשלב בין מדעי הרוח למדעי החברה (mixed methods). המתודולוגיות השונות מניחות, כי יצירות חזותיות, מוצרים ו/או סביבות עיצוב אינן רק מבטאות תהליכים וכוחות סוציו-תרבותיים, כלכליים ופוליטיים, אלא גם משתתפות בשיח התרבות ומשפיעות על התהליכים והשיח האמורים. לכן, השאלות התיאורטיות והמתודולוגיות שמתנסחות בעולם האמנות והעיצוב/מתייחסות לא רק להיבטים האסתטיים, אלא גם לתפקיד ההיסטורי, הפוליטי, החברתי, התרבותי, התקשורתי והכלכלי של היצירה ו/או של הסביבה הנחקרת. מתודולוגיות אלו מציגות תפיסות עכשוויות פוסט-סטרוקטורליסטיות ששוללות את אפשרות לבנות מודל פרשני אחד וכולל. במסגרת הקורס ילמדו הסטודנטים כיצד תפישות תיאורטיות ושיטות מחקר מגוונות משמשות בתור כלים פעילים ומטרימים בפרקטיקה המקצועית ו/או כיצד התהליכים והשלבים בפרקטיקה המקצועית משמשים כבסיס להבניית תיאוריה ומחקר. מן הטעם הזה, תיוחדנה קבוצות ספציפיות לכל מחלקה.

מסגרות בחירה שנים ב - ה'

שנה ב'
פרוסמינר
אחד מהרשימה להלן

9401232 פילוסופיה/קולנוע

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר דרור פימנטל

האם פילוסופיה יכולה לומר משהו בעל ערך על קולנוע? האם הקולנוע יכול לשאת מסרים פילוסופיים? בקורס נבחן את נקודת הממשק בין הפילוסופיה לקולנוע, ונחשוב על במאים כעל פילוסופים ועל פילוסופים כעל במאים. בהקשר זה, נבחן את האופן שבו נחשב מושג הממשי (The Real) בפילוסופיה, כמו גם את מופעיו בסרטים. בתוך כך נקרא טקסטים משל אפלטון, קאנט, בנימין, ניטשה ובודריאר.

9401209 המוות בתרבות המערב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אשר סלה

המוות הינו האירוע הטבעי ביותר אך גם תופעה תרבותית רבת משמעות בחייהם של בני האדם. הקורס יציג את התפתחות הגישות השונות כלפי המוות בהיסטוריה האירופאית משקיעתה של התרבות היוונית והרומית עד המאה ה-20, בעזרת פרשנות של העדויות האיקונוגרפיות של האומנות המערבית, מהציור ועד אדריכלות בתי קברות. כמו כן, ננתח קטעי פרזה ושירה ומסמכים כגון צוואות, מצבות וכו'. על סמך המחקרים החלוציים של פיליפ אריאס, אדגר מורן ומישל פוקו נתחקה אחר תולדות המוות מהנוכחות של נושא האבל בהגות המערבית ועד הסתרת המוות בציוויליזציה הפוסט מודרנית. בנוסף, נעקוב אחר ההתפתחות של כמה topoi וסימבולים בתרבות המערבית בשני המילניומים האחרונים, כגון: מחול המתים, נישואי העלמה והמוות הגולגולת ושעון החול ואחרים.

9401243 "גלגל המתגלגל מעצמו"? מחשבות על הילד בחברה ובתרבות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אהד זהבי

ניטשה אמר על הילד שהוא גלגל המתגלגל מעצמו – אז למה מנסים כל הזמן לגלגל אותו, לכוון אותו, להורות לו את הדרך? בפרוסמינר הזה נעמוד על היחס שלו זוכים ילדים וילדות באגפים שונים של החברה והתרבות: נבחן את התמונות שמציירות לנו הפסיכואנליזה והפסיכולוגיה ההתפתחותית, נברר מהן ההנחות שעומדות בבסיסן של גישות חינוכיות שונות ונקרא במבחר ספרי ילדים כדי לבדוק מהו דיוקן הילד שעולה מהם. אגב כך נשאל אם יש בכלל דבר כזה, "ילד", ואיך ראוי להתייחס לברייה האנושית בראשית ימיה.

9400236 מוזיקה, ארכיטקטורה, זמן, חלל

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר יעל כדורי

ארכיטקטורה ומוזיקה הן אולי שתי האמנויות הרחוקות ביותר. הראשונה – חומרית ונטועה היטב בעולם המעשי, ואילו השנייה – רוחנית ומופשטת. עם זה, ארכיטקטורה ומוזיקה הן גם קרובות מאוד: שתיהן לרוב אינן ייצוגיות אלא מתרכזות בצורניות טהורה, ושתיהן רגישות לשאלות של יחסי זמן וחלל, אקוסטיקה ויחסים מספריים. הקורס יעסוק בהשפעת הזיקה שבין מוזיקה, סאונד וארכיטקטורה על האמנויות היפות החל מתחילת המאה ה-20 ועד ימינו. במהלכו נבחן דוגמאות נבחרות לאופן שבו מזינה המוזיקה את המחשבה הארכיטקטונית כפי שזו באה לביטוי לא רק בתכנון מבנים כי אם גם בציור, בעיצוב חלל לתיאטרון, במיצבים, במוזיקה אקספרימנטאלית, בעבודות סאונד וביצירות תלויות חלל ספציפי. ההשתתפות בפרו"ס אינה מותנית בידע מוקדם במוזיקה.

9400253 הוליווד שעל הנילוס: בניית זהות בקולנוע המצרי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

איל שגיא ביזאווי

במשך השנים הייתה תעשיית הקולנוע במצרים מתעשיות הקולנוע הגדולות בעולם, בוודאי הגדולה והמשפיעה ביותר על עיצוב התרבות במצרים ובעולם הערבי כולו, מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ותרבות הנתונות בסימן שינוי ובתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים, ושימש בין היתר ככלי להבנייתה של תרבות וזהות מצרית מודרנית. הקורס יבחן כיצד הושפע הקולנוע המצרי מתהליכים אלו ומדוע זכה לפופולאריות רחבה, הן במצרים והן בעולם הערבי. ננסה להבהיר כיצד ניתן לפענח 'קודים' תרבותיים שסייעו בהבנתם של סרטי קולנוע מצריים,

תוך בחינה צמודה של תהליכים חברתיים ופוליטיים שהתרחשו במקביל. מטרת הקורס לחשוף את הסטודנטים למקורות יצירה והשראה, אשר במשך שנים זכו להתעלמות אקדמית ואמנותית גם יחד. על בסיס בחינת מקרה הבוחן של הקולנוע המצרי, יתבקשו הסטודנטים לבחור נושא מתחום עניינם (ארכיטקטורה, עיצוב אופנה, תקשורת חזותית, צילום ועוד) ולהציג מקרה בוחן משלהם, אותו ינתחו על פי הנלמד בקורס.

9400249 מוזיאונים ולאומיות

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר שמוליק מאירי

"מפקד, מפה, מוזיאון". אלו הם שלושת הסמנים העיקריים בהבניית מדינת הלאום, לשיטתו של בנדיקט אנדרסון (קהילות מדומיינות, 1999). בפרוסמינר זה נבקש להתמקד במוזיאונים ולהידרש לסוגיית מקומם בהבניית הלאומיות, בחיזוקה ובהנחלתה.

מה היא לאומיות?

מה הוא מוזיאון?

במוקד הדין תעמודנה הסוגיות הבאות: כיצד נרתמים/מגויסים כל תחומי הדעת, מאמנות והיסטוריה ועד מדע וטכנולוגיה, לחישול האתוס הלאומי תחת קורת הגג המוזיאונית? איזה תפקיד ממלאים המוזיאונים בעיתות של לאומיות משתנה/מתחדשת, כמו למשל באיטליה הפאשיסטית או ברפובליקות של ברית המועצות המתפרקת? מה מקומו של המוזיאון הלאומי במדינות רב אתניות כמו מדינות אמריקה (הצפונית והדרומית)? מה מקומה של קורבנות במוזיאון הלאומי? ובאיזו מידה מיצג המוזיאון הלאומי את הלאומיות והלאום?. דגש מיוחד יושם בבחינת מקומם של מוזיאונים בלאומיות הישראלית תוך התמקדות בנושאי מפתח דוגמת הניסיונות (הכושלים והצולחים כאחד) לייצר קונצנזוס/קאנון רחב ככל שניתן, הפוליטיזציה של המוזיאונים, הגמוניה אל מול ריבוי נרטיבים היסטוריים/חברתיים, קבוצות שוליים וחתרנות "אנטי לאומית" בשיח המוזיאלי.

9400251 צילום כדוקומנט וכעדות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

רועי בושי

מאז המצאתו שימש הצילום כדוקומנט וכעדות באופנים שונים ובמסגרות שונות, והעלה שאלות באשר למעמדו המשפטי, המדעי, האמנותי, הטכנולוגי והחברתי. האם התצלומים מעידים בעצמם אודות אירועים בעולם, או שמא יש "לדובב" אותם? האם הצילום יכול לשמש כעדות בבתי משפט? איזו התאמה נדרשת בין המצלמה, עינו של השוטר וארכיון המשטרה בכדי להפיל אדם? מהם התנאים בהם ניתן לשלבו בתוך מערכות ידע ומוסדות של המדינה? מהן הפרוצדורות דרכן מוענקת לתצלום משמעות? האם יש קשר בין המבנה הייחודי של הצילום לבין יכולתו לשאת עדות? מה היו הנסיבות ההיסטוריות בהן הופיע "הצילום הדוקומנטרי" ובמה הוא נבדל מסוגי צילום אחרים? בפרוסמינר נבחן את גבולות התצלום כדוקומנט, את המשגותיו ושימושו השונים, את הניסיונות לנצלו כאמצעי סיווג ושליטה, כפנייה אל הציבור הרחב, כאלימות וכפיתוי, כאמת וכבדיה.

9400250 הנאות החיים באמנות המערבית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר שרה בנינגה

הקורס יעסוק בייצוגים של הנאות החיים בתולדות האמנות מהמאה ה-15 ועד היום. אכילה, שתיה ומין יוצגו לאורך ההיסטוריה. בתקופת הרנסנס יצירות אמנות בנושאים אלו היו פעמים רבות תזכורת לחטאי החושים והגוף, ויוצגו כדוגמא שלילית. לעומת זאת, בעת המודרנית ייצוגים של מין ואוכל משמשים פעמים רבות ככלי לעיצוב זהות חברתית ומגדרית שונה. במהלך הקורס נבחן דימויים של אכילה, שתיה ומין לצד נושאים איקונוגרפיים כגון בכחוס, ונוס, החבורה העליזה ועוד. נעסוק בדימויים של מיניות, חגיגה ואקסטזה, ונדון במשמעות של ייצוגים אלו על הציר שבין החטאים למעלות, ובין השלילי לחיובי. דרך יצירות האמנות ניגע בשיח המגדרי, החברתי והפוליטי הסובב את דימויי הנאות בעבר והיום.

9400254 עולמם של החפצים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר ליאת לביא

בקורס זה נדון ביחסים ביננו ובין החפצים הסובבים אותנו מזוויות פילוסופיות, פסיכולוגיות ואנתרופולוגיות. נבחן את שורשי הנתק בין סובייקט ואובייקט בהיסטוריה של הפילוסופיה ונתוודע לגישות עכשוויות החותרות לשקם את מעמדו של האובייקט, ודרך כך לשרטט מחדש את אופי החוויה האנושית. נחשוב יחד על מערכות היחסים שלנו עם אובייקטים יומיומיים ועל ההיבטים הגופניים של המפגש עם האובייקט. נבחן גם את מעמדם התרבותי והחברתי של אובייקטים שונים, את האופן שבו אובייקטים משקפים תפיסות תרבותיות ומערכות ערכים, ואת האופן שבו הם מעצבים אותן. על רק זה נדון במעמדו המשתנה של האובייקט עם צמיחתן של טכנולוגיות חדשות (בינה מלאכותית, IoT) שמאפשרות לנו לתקשר עם אובייקטים, ומאפשרות לאובייקטים להכיר אותנו, ונדמיין באופן ביקורתי עולם שבו אובייקטים הם בני שיח.

9401225 הפיתוי החזותי: פרסום יפני

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר אורי ברטל

הפרסום היפני העכשווי הינו תוצר מובהק של חברה בעידן הגלובליזציה המערב בתוכו אסתטיקה יפנית ומערבית כמו גם אסתטיקה גבוהה ונמוכה. אסתטיקה פוסט-מודרנית זו משמשת ביפן כיסוד לתקשורת חזותית. הקורס ינסה להבהיר מדוע וכיצד, יוצאת האסתטיקה המצויה במערב בגלריות בלבד, לרחוב ומשמשת את תקשורת ההמונים כמבע חזותי מפתה בתקשורת שיווקית.

הקורס יבחן את הקשר בין פרסום, תקשורת ותרבות, כיצד נבנית משמעות בתוך כרזת פרסומת, ומקומה ותרומתה של התקשורת החזותית כאמצעי שיווקי. חלקו השני של הקורס יתמקד ביוצרים שונים ביפן (סייטו מאקוטו והצ'ירו סוזוקי), כיצד מפרסמים מוצרים/תחומים שונים ביפן (אופנה, רכב, אלכוהול), במערכות ההתייחסות הבונות משמעות למוצרים שונים בפרסום היפני (מנגה, אמנות עכשווית ומגדר) ובטיפוגרפיה יפנית (מבנה השפה, קליגרפיה וטיפוגרפיה עכשווית).

9400243 להיות דיגיטלי**שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****ד"ר רומי מיקולינסקי**

20 שנה חלפו מאז צאתו של הספר "להיות דיגיטלי" של ניקולס נגרופונטה. ב-20 השנים שחלפו, מהפכת הטכנולוגיה הדיגיטלית שינתה אספקטים רבים בחיינו, ולמעשה כמעט שאין תחום בו לא היתה לה השפעה דרמטית. במסגרת הסמינר נבדוק כיצד העולם הדיגיטלי משתלב בעולם ומשנה אותו. נלמד על הקשרים בין אטומים וביטים, נחקור ממשקים שונים בין בני אדם ומחשבים, נתעמק בביטויים השונים של החיים הדיגיטליים עם הפיכתה של רשת האינטרנט לזמינה ונוכחת (כמעט) בכל מקום.

9401227 אמנות לאחר הפוסט-מודרניזם**שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****ד"ר איגור ארונוב**

החל מן הדאדא של שנות ה-20 וה-30 ובמהלך התפתחותה של התפיסה הקונצפטואלית לאחר מלחמת העולם השנייה, התחזקה באמנות המערבית רטוריקה פוסט-מודרנית של אירוניה, סקפטיות וציניות. רטוריקה זו הנתמכת על ידי שוק אמנותי במיוחד משנות ה-90, מצביעה על חוסר אמונה באמת האמנותית המוחלטת. מה היא האלטרנטיבה לאירוניה פוסט-מודרנית? מה הם ההתפתחויות והאסטרטגיות האמנותיות המחפשות דרכים אחרות לרבות דרך מערבית עתידית? מה הוא האופי של תרבות עתידית 'אחרת', שאליה מובילים החיפושים האנטי-פוסט-מודרניים? מה הוא ה'מיתוס' של אמנות העתיד? נדון בשאלות אלה תוך כדי ניתוח השוואתי של גישות מודרניסטיות, פוסט-מודרניסטיות ואלטרנטיביות.

9401240 תפיסות של חלל באמנויות: מושגים ותיאוריות**שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז****יום א' 18:00-16:30****ד"ר אביב לבנת**

כל יצירת אמנות מתמקמת בחלל והחלל מתמקם בתוכה; ציור, פיסול, צילום, מיצב, וידאו, תנועה, מבנה ארכיטקטוני או פואטי, כלי מעוצב, פריט לבוש או יצירה מוסיקלית – כל תחום על איכויותיו ומאפייניו הייחודיים משקף גם מימד חללי. כשאנו בוחנים מערכות יחסים אלו מתגלה בפנינו מרחב חשיבה 'חללי' מורכב ומאתגר. זהו מרחב שבו הפיסיקה, הפילוסופיה, הסוציולוגיה, הפסיכולוגיה ושאר דיסציפלינות מדעיות מחד והומניסטיות מאידך, תורמים להעמדת 'ארגז כלים' מתאים לחקירת מכלול הקשרים שבין אמנות לחלל. יוצגו מושגים על רצף היסטורי לצד הקשרי השיח העכשוויים המתכתבים עימם, החל ממושג ה-chora האפלטוני וכניסתו לשיח הארכיטקטוני עם דרידה ואייזנמן, דרך מושגים ותיאוריות חלליות אצל אריסטו והניאו פלטוני סטים, יצחק לוריא, קאנט, פרויד, איינשטיין, היידגר, ווינקוט, פוקו, בשלארד, בובר, דרידה, דלז ורנסייר. ההיבטים הפילוסופיים ייבחנו למול ביטויים אמנותיים תואמים מקורפוס האמנות לאורך ההיסטוריה. הקורס יעודד 'חקירה חללית' בתחומי היצירה השונים של המשתתפים מהמחלקות השונות בצלאל אשר תתגבש לעבודת סיום הקורס ותתועד.

2700558 אורבניות: עיצוב העיר בקולנוע ובמדיה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

סיגל ברנר

מדוע ערים הן אתרי ההתרחשות של היצירה הקולנועית? כיצד המבט הקולנועי הפוך לנקודת מוצא להתבוננות על העיר ולתכנונה? ואיך מתוך יחסי הגומלין האלה נוצרת ומדומיינת העיר? הקורס יעסוק ביחסים ההדדיים שבין לתכנון העיר לבין עיצובה בז'אנרים שונים של קולנוע והמדיה החדשה. נעסוק בקריאות שונות של המרחב העירוני שמציעה השפה הקולנועית, במקביל לדיון התיאורטי אודות העיר שמתקיים בסוציולוגיה, בלימודים אורבניים ובארכיטקטורה. כן נבחן את מידת ההשפעה שיש ל"עיר הקולנועית" על המרחבים האורבניים המדומיינים והממשיים. בסמסטר הראשון השיעורים יתבססו על צפייה בסרטים, קריאה של טקסטים אודות העיר וניתוח של מרחבים עירוניים. בסמסטר השני התלמידים יציגו עבודות המנתחות את ייצוג העיר ועיצובה בקולנוע ובמרחב הממשי. העבודות יוצגו במדיה משולבת טקסט וייצוגים חזותיים.

1700667 תרבות חזותית של המדע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

פרופ' אבנר בן זקן

לאורך ההיסטוריה מדענים חיפשו דרכים שונות לתאר את הטבע. אותיות, מספרים, סמלים ותמונות עמדו לשימושם בהתאם לצרכי השעה, לשינויים טכנולוגיים, ולאופיין הלעיתים בלתי-נראה של האובייקטים של הטבע. בין ההיסטוריה של המדע להיסטוריה של האומנות התפתח לו עם השנים תחום מתווך העוסק באופן שבו מדענים נתפסים כמייצרי-ידע העושים שימוש באומנות, בסגנונות ובטענות חזותיות להעביר את ממצאיהם ולשכנע את הקהילה המדעית. השילוב של תמונות בתיאור הטבע, לא היה דבר של מה בכך. הוא השפיע באופן מרחיק לכת לא רק על הצגת הטבע אלא גם על האופנים שבהם נקבעה דרגת אמינותו של ידע זה או אחר. עם הופעת התמונות הופיע גם מושג מדעי חדש- אובייקטיביות. בקורס זה נסקור את התפתחות הוויזואליזציה של המדע. נתחיל מהתקופה העתיקה שבה הסתפקו בסימנים הירוגליפים, דרך המדע היווני והערבי שבו אותיות, מספרים וגיאומטריה ייצרו ויזואליזציה של תופעות הטבע באמצעות דיאגרמות. נעבור דרך מהפכת הדפוס וגילוי העולם החדש שאילץ מדענים להעביר את הטבע החדש והלא נודע באמצעות איורים, דרך המצאת מכשירים אופטיים מאריכי חושים כמו הטלסקופ והמיקרוסקופ שיכלו לספק טיעונים מדעיים רק באמצעות איורים, ועד לעליית הצילום שהצליח לא רק להקפיא אובייקטים של הטבע אלא גם לטעון כי השבריר הקטן ביותר של החשיבה האנושית שווה לזמן פתיחת הצמצם, לעשירית השנייה. הקורס יחשוף את התלמיד לספרות דינמית ומתפתחת בהיסטוריה של המדע המבקשת להראות כיצד טיעון ויזואליים, החליפו את טיעוני המופת-הלוגיים, ויצרו מדע חדש המבוסס ביסודו על ייצוגים אסתטיים של הטבע ועל אמון בתהליכי היצירה של ייצוגים אלה.

9400255 זהות יהודית באמנות חזותית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר רונית שטיינברג

בשנים האחרונות, כחלק מתפיסת עולם רב תרבותית, מתעורר עניין מחודש גם באמנות בעלת זיקה יהודית. תחרות העיצוב "סוכה סיטי" שהתקיימה במנהטן בשנת 2010 זכתה ל-600 הצעות, הגבירה את המודעות לנושא. בקורס זה נבחן את קשרי הגומלין בין אמנות לבין יהדות. נדון באפשרות ובלגיטימציה להגדיר אמנות על פי מוצא/לאום/דת ונקשה על המושג "אמנות יהודית". יצירות אמנות מהמאה ה-19 ישמשו כמראה לקונפליקטים של זהות התקפים גם כיום. נכיר אמנות העוסקת בשואה, נשווה בין ההתרחשויות האמנותיות ביהדות ארצות הברית לסצנה האמנותית בישראל. בקורס נתייחס גם לאמנות עכשווית ולנוכחות הניכרת של אמנות פמיניסטית דתית כמו גם לאמנות המבטאת אמירה חברתית של "תיקון עולם". נקודת המוצא של הקורס היא אמנותית, לא נדרש רקע דתי.

2700636 מיתולוגיה יוונית בתרבות חזותית עכשווית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר רוני עמיר

הקורס הוא רב תחומי ועוסק במיתולוגיה יוונית, בפסיכולוגיה ובתרבות חזותית עכשווית. נלמד סיפורים על אלים, גיבורים ומפלצות, נדבר על משמעותם הפסיכולוגית של הסיפורים, ונעמוד על השילוב שבין נושאים מהמיתולוגיה היוונית והתרבות העכשווית. דוגמאות לכך הן: הספר משחקי הרעב, סדרת ספרי פרסי ג'קסון, משחקי המחשב והאנימציה כגון God of War ואף עבודות אמנות עכשוויות כמו עבודת הוידאו קרימסטר (The Cremaster Cycle). נברר כיצד חזרו לשיח העכשווי גיבורים ואלים, ומדוע נותרה המיתולוגיה היוונית רלוונטית גם בימינו. בסמסטר ב' ניישם את הלימוד בכתיבת עבודת פרוסמינר הקשורה בתרבות חזותית עכשווית.

9400257 אופנה ישראלית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 18:00-16:30

ד"ר שוש מרזל

פרוסמינר זה יסקור את ההיסטוריה של האופנה בישראל. תחילה נכיר את לבושם של תושבי היישוב הישן על גווניו העדתיים; נמשיך בהכרות עם התפתחות הלבוש הארצישראלי בעקבות העליות האידיאולוגיות, הקמת הקיבוצים הראשונים וישובי העובדים; נלמד על מפת האופנה הישראלית המשתנה בין שתי מלחמות העולם, כאשר תל אביב מוכתרת כבירת האופנה הישראלית; עם הקמת המדינה והתפתחותה נשאלת שאלת ה"ביגוד הלאומי" ומתגבש הסגנון הישראלי. הקורס יסתיים במיפוי האופנה העכשווית בישראל, כולל הפסיפס המורכב של תחום זה במדינה, מעבר הייצור של האופנה לארצות אחרות והכרות עם המעצבים החדשים.

me-story 9400258

2 ש"ש, 4 נ"ז,

יום א' 18:00-16:30

ד"ר יונה וייץ

מטרת הפרוסמינר לייצר מסמך אישי, המשלב טקסט וויז'ואל, שנסמך על תיאוריה ומחקר ועל תצורות מגוונות של מתודות עבודה המיושמות בשלבים השונים של יצירת המסמך. (פיתוח רעיוני, ארגון וגיבוש מסכם).

עולם התוכן של הפרוסמינר עוסק ב-story telling, בסיפורי חיים ובדוקומנטרי אישי. במסגרת הפרוסמינר יילמדו עולמות תוכן אלו בשילוב עם מקרי מבחן חזותיים וטקסטואליים (צילומי סטילס, דוקו, אינסטגרם, יוטיוב, נובלות גרפיות) ודיון עם יוצרים ויוצרות בתחום כמרצים אורחים. המפגש בין עולמות הידע השונים לבין התצורות המגוונות של מתודות עבודה מאפשר להציב פלטפורמה מורחבת ליצירת ה-me-story.

הסמסטר הראשון יתמקד ביצירת פלטפורמת ידע תיאורטית-מחקרית ובפיתוח בסיס הידע האקדמי הראשוני של המסמך הפרטני תוך שיתוף של הסטודנטים/יות בהצגת חומרים אישיים (טקסטואליים ו/או חזותיים).

הסמסטר השני יעסוק בהנחיה אישית וקבוצתית המלווה את שלבי העבודה השונים ביצירת המסמך האישי.

המטלה הסופית כוללת הגשה פרטנית במסגרת הכיתה לצד עבודה טקסטואלית וחזותית.

קורס בחירה לשנים א'+ב'

2289 לקויי למידה ויצירתיות (לסטודנטים לקויי למידה)

2 נ"ז סדנת קיץ לשנים א' + ב'

שלי הרשקו

הקורס יתמקד בקשר שבין לקויי למידה ליצירתיות ובהפיכת הליקוי ליתרון בתהליכי היצירה. הקורס יעמיק את הידע בתחום לקויי הלמידה ויסייע לסטודנטים בתחומי הידע הנדרשים מהם באקדמיה. הקורס יעסוק, בין השאר בהשפעת לקויי הלמידה על תהליכי היצירה, בקריאת טקסטים אקדמיים וחזותיים באמנות עכשווית, הבנתם וניתוחם, שחרור מחסום הכתיבה, אסטרטגיות למידה, הבנת שפת האמנות וניתוח הרציונל העומד מאחורי עבודותיהם של הסטודנטים. הקורס ישלב טקסטים חזותיים, הרצאות אורח וביקורים במוזיאון. ההרשמה לקורס פתוחה אך ורק לסטודנטים משנים א' וב' אשר הגישו אבחון עדכני למשרד דקנאט הסטודנטים.

שנים ג'-ה'

ארכיטקטורה

קורס חובה, סמסטר א'

1700673 ארכיטקטורה עכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

אדר' יובל יסקי

יום ה' 11:00-12:30 במחלקה לארכיטקטורה

הקורס יציע דרכים להתבוננות על ריבוי התופעות, זרמי המחשבה והפרויקטים אתם ניתן לכנות ארכיטקטורה עכשווית. בהיות ה"עכשווי" קטגוריה בהתהוות ושינוי מתמיד ועקב חוסר היכולת המובנה לקרוא את ההווה בצורה היסטורית, הקורס ינקוט גישה סלקטיבית אשר תעקוב אחר אג'נדות ארכיטקטוניות מסוימות המוליכות עשייה בתחום ותסקור את התקדימים, ההשראות והמניפולציות שעומדים בבסיסם, כמו גם את ההשפעה שלהם על הסביבה הבנויה. באמצעות גישה זו, כמו גם דרך דיון רחב יותר על ארכיטקטורה כמדיה, ינווטו הסטודנטים והמרצה במים הסוערים.

סמינרים, שנה ג'

סמינרים סמסטריאליים

סמסטר א'

9306669 איך מזהים יצירת אמנות: על היוצרים, הקהל ומה שביניהם

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 12:30-16:00

ד"ר אהד זהבי

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליוצר, שמחולל אותה ויוצק בה תוכן, ולקהל, שחווה אותה ועומד על פשרה. בסמינר זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצר, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרים, או שהם עצמם יצירה של מישהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה פרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיו ומכוונותיו של האמן היוצר, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול, בעצם, הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו?

מתוך כך יתנסחו להן שאלות רחבות יותר: על טיבו של השדה האמנותי ועל יחסי הכוחות בין העמדות השונות שהוא מאפשר, על תפקידים של מוסדות האמנות – דוגמת האקדמיה לאמנות, המוזיאון והגלריה – בכינון היצירות, בביות היוצרים ובניהול קהל הצופים, ועל הכוח האדיר המצוי בידי מבקרי האמנות ופרשניה. את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת הוגים דוגמת פייר בורדייה, מישל פוקו, רולאן בארת, סטנלי פיש, סוזן זונטג, ז'יל דלז, ז'אק רנסייר ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך ראוי לכתוב על יצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה) או על יוצר (אם בכלל יש דבר כזה).

9400238 סוגיות בתרבות הישראלית

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 18:00-14:30

ד"ר תמר ברגר

דיון במאפייניה של התרבות הישראלית בת זמננו ובמקורותיה מנקודת מבט בין-תחומית ובדגש חברתי. התרבות הישראלית תיבחן בארבעה צירים, שיש ביניהם זיקות הדדיות ענפות: כתרבות מומצאת, כתרבות כלאיים, כתרבות מופרטת וכתרבות עולמקומית. הדיון ייעשה בעזרת טקסטים תיאורטיים וייצוגים ויזואליים וטקסטואליים.

9301652 פורנוגרפיה: תרבות גבוהה או נמוכה?

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 18:00-14:30

ד"ר ברוך בליך

אין ויכוח על העובדה כי הפורנוגרפיה היא אחת התעשיות בעלות ההשפעה ועתירות הממון. בניגוד לתעשיות אחרות ולמתווכים אחרים, חלחלה הפורנוגרפיה אל ארסנל הדימויים של תרבות המערב, בין אם בגלוי או במסווה. נמצא אותה באמנות, בתקשורת, בפרסום, בפוליטיקה ולמרבה ההפתעה נמצא אותה גם בהקשרים דתיים. למרות כל זאת, הפורנוגרפיה לא ניתנת לזיהוי בקלות, גם אם טביעות האצבע שלה מוצקות ובולטות. הואיל והפורנוגרפיה אינה תופעה חולפת, אשר את ניצניה ניתן לזהות כבר ביוון העתיקה, חשוב לבחון את קשריה עם תרבות המערב מנקודת מבט היסטורית, פסיכולוגית, סוציולוגית, אנתרופולוגית וכו'. אחת השאלות שתעלה במהלך הקורס תהיה האם תעודת הזהות של תרבות המערב היתה שונה ללא הפורנוגרפיה, האם הפורנוגרפיה היא תקלה בתרבות המערב, או היא תופעה שנקשה להסתדר בלעדיה. דגש מיוחד יושם על חדירתה של הפורנוגרפיה לאמנות (ציור, צילום, קולנוע) ואל תחומים משיקים כמו הפרסום על גווני השונים.

מסטר ב'

9306684 מסכים: היבטים פילוסופיים ופסיכואנליטיים בחוויית הצפייה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:00-10:30

ד"ר יצחק בנימיני

במסגרת הקורס אבקש להציג קווי מתאר לניתוח עקרוני-תיאורטי אודות האופנים העכשוויים שבהם נתקל הסובייקט-צופה במסך (הטלוויזיה, הקולנוע והמחשב). נעשה זאת באמצעות התיאוריה הפסיכואנליטית של פרויד ולאקאן ובשילוב למידה של תיאוריות ביקורתיות העוסקות בממד של האינטרפלציה (מיעון) של הסובייקט ובאופיו הסימולטיבי של העולם הטכנולוגי-בידורי הנוכחי: בנימין, מץ, וריליו, אלתוסר, זיז'ק, בודריאר, מאלווי ואחרים. ראשית, יתואר המסך כ-האחר שמביט בסובייקט ומעביר אותו תהליך הן של הזדהות והן של אובייקטליות, ושנית יתואר מה שמסתמן להיות תחילתו של תהליך (אפוקליפטי ומשחרר בו-זמנית) שבו יותר ויותר המסך הן המובן הפיזי והן במובן המנטלי מתמזג עם הסובייקט-צופה למהות-אחת עד להתנדפות העתידית של עצם ההבחנה ביניהם.

9306673 מחשבת האסון: תיאולוגיה, פוליטיקה ופואטיקה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 16:00-12:30

יואב רונאל

המאה ה-20 היא אולי "המאה של האסונות" ומתוכה צמחו שלל תיאוריות פילוסופיות על הקטגוריה של האסון. הקורס יציע פרספקטיבה תיאורטית על האסון: זה אשר נוחת מבחוץ, בהפתעה מוחלטת וללא אפשרות הגנה, ומערער ומחריב את תנאי החיים הקיימים. הניסיון לפענח את הקטגוריה של האסון תתחיל באסונות התיאולוגיים: הגירוש מגן העדן, החרבת מגדל בבל (בתיאולוגיה המונותאיסטית) או האסונות שהמיטו האלים היווניים; בהמשך הוא יתקדם להתייחסויות לאסונות של המאה ה-20 וה-21, האסונות של המודרניות והקידמה: מלחמות העולם, ה-11 בספטמבר או הוריקן קתרינה. הקורס יפעל מתוך פרספקטיבה גלובאלית אך גם מתוך בחינה של קטגוריית האסון במדינת ישראל עצמה. בתוך אירועים אלו נבחן את היחסים בין שפה, חוק ואסון, ושאלות של עדות, כתיבה ושארית, כאשר מהצע ינוע בין המחשבה התיאורטית, הספרות והתרבות, וההיסטוריה עצמה. הקורס יתמקד בהגותם של ג'ורג'ו אגמבן, מוריס בלאנשו, ולטר בינמין ויכלול גם התייחסות ליצירתם של הרמן מלוויל, מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, ז'ק דרידה, עדי אופיר, אורן יפתחאל, כריסטופר נולאן, גרשום שלום ואחרים.

סמסטר קיץ

9301619 דימוי צליל וסאונד: חקירה והתנסות

2 ש"ש, 4 נ"ז

סמינר קיץ

ד"ר יעל כדורי

החל מתחילת המאה ה-20 שימשה המוזיקה מודל לאמנות טהורה בעיני תנועות אשר הולידו את האבסטרקט באמנות החזותית. הייתה זו תחילתה של מגמה אשר חתרה לעבר שבירת המחיצות בין האמנויות – מגמה שבה נודעה חשיבות עליונה לשימוש האקספרימנטלי במוזיקה, סאונד וטקסט. עם ראשית המאה ה-21, חידושים טכנולוגיים הביאו התפתחות זו למחוזות חדשים לגמרי. הסמינר יעסוק ביחסי מוזיקה, סאונד, קול ודימוי באמנות חזותית, אמנות סאונד, קולנוע, אנימציה, תיאטרון ומחול – החל מהמודרניזם ועד ימינו. מטרת הסמינר להקנות לסטודנטים כלים ליצירת קשרים בין הנראה לנשמע בתחומי יצירתם שלהם, מתוך עיסוק בסוגיות הרלוונטיות כמו צבע, אור, ריתמוס, חלל, זמן, תנועה ורגשות. נחקור היבטים שונים של נושאים אלו ונתנסה בהם על ידי תרגילים מעשיים קצרים וכתביה מלווה, אשר יובילו לפרויקט סיום מעשי-עיוני. ההשתתפות בסמינר אינה מותנית בידע קודם במוזיקה.

סמינרים שנתיים

9301628 קראפט ועיצוב בתרבות חומרית עכשווית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר ראובן זהבי

הקראפט - יצירה מבוססת מיומנות אישית - נמצא דווקא היום במוקדי פעילות חדשים: בין טכניקות עתיקות לטכנולוגיות קצה, בין ערוץ מחאה לאורנמנט, בין עבודת היד בסטודיו לייצור יחידני וקוסטומיזציה. הוא חלק ממהלכים של קיימות ושל יחס ייחודי אל הפרט, אל היוצר ואל הצרכן. בצד העיצוב הוא נוכח באמנות, בארכיטקטורה בהכנת המזון, באופנה או ביצירה הדיגיטאלית. הסמינר, הפונה לכל המחלקות, מבקש לפתח דיון בציר שבין עיצוב במובן הרחב לקראפט מול עבודותיהם של יוצרים ויוצרות ומעצבים ומעצבות בני זמננו. נסקור בשיעורים הראשונים, בקצרה, את התפתחות מושג הקראפט והיחס אליו. נעמיד את העשייה בהיבטים חברתיים, מעמדיים וכלכליים מתוך פרספקטיבה תיאורטית וביקורתית.

נעמיק השנה את הדיון בקראפט כדרך אלטרנטיבית במרחב התרבות החומרית של המאה הנוכחית: בנייה, מזון, מחאה... לצד זה נדגיש את פריצות הדרך האקטואליות בהכלאות שבין הקראפט לטכנולוגיות ותפיסות עיצוב אקטואליות (bio-design, open design, slow design).

נסקור מאמרים וספרות אקטואלית בנוגע לתיאוריה של קראפט, טכנולוגיה ועיצוב. נצפה במבחר תפיסות מעשיות ועקרוניות המלוות את התפתחות התחום ועתידו. את הדיון נקיים תוך התבוננות בפיתוח ועיצוב חפצים פרי ידיהם של מעצבים עכשוויים. ננתח, לאורך הסמסטר הראשון, דוגמאות של התפתחות אובייקטים הנוגעים לתחומי הקראפט. בסמסטר השני הסטודנטים יונחו לאיסוף מקורות מידע ולפיתוח הצעת מחקר לכתיבת העבודה הסמינריונית. הם יתבקשו להציג בפני הכיתה רפרט ולחנך את התשתית הכוללת לכתיבת עבודה החוקרת יוצרים, חפץ או תחום מוגדר של עיצוב עשייה עכשווית בהקשר לקראפט, לחקר, לתעד, ללמוד ולנסח, על סמך מקורות עיוניים, ראיונות שדה, עמדה אישית וביקורתית.

9306678 פרספקטיבות חדשות על קולנוע תיעודי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אוהד לנדסמן

בסמינר זה נדון במגוון סוגיות תאורטיות נוגות לקולנוע התיעודי. נשים דגש מיוחד על האופן בו טרנספורמציות וחידושים בפרקטיקה התיעודית בימינו מזמנים דיון מחודש בשאלות מוקדמות או מייצרים צורך בפרספקטיבות חדשות. הסמינר מחולק לארבע חטיבות מרכזיות. בחטיבה הראשונה נהרהר על מקומו המחודש של הצופה בקולנוע התיעודי, תוך התמקדות במידת מעורבותו בתהליך הצפייה: מהי תרומתו של הצופה להגדרת סרט כתיעודי ומה מצופה ממנו לעשות לאחר הצפייה כדי לגרום לשינוי? החטיבה השנייה תתמקד בנוכחות המרכזית שתופס כיום המתעד במרחב התיעודי. כיצד מאפשרת הפריזמה האישית של המתעד חקירה נרחבת של הפוליטי והחברתי? מדוע מתגבשת לה בשנים האחרונות הבנה מחודשת של הקשר בין מתעדים לסובייקטים שלהם במונחים פסיכואנליטיים? החטיבה השלישית מתמקדת בסוגיות אפיסטמולוגיות על ידע ואמת בקולנוע תיעודי כתוצאה מעבודה על חומרי ארכיון, קריינות, העמדה מחדש ופרפורמטיביות של הסובייקט התיעודי. כיצד הפכה הקריינות המסורתית בקולנוע התיעודי ממקור לסמכות ואובייקטיביות לעדות לספק ולמבוכה? באילו אופנים ניתן להציג מחדש את העבר הבלתי מושג ומדוע אלמנטים בדיוניים הפכו כה דומיננטיים בקולנוע התיעודי? החטיבה הרביעית והאחרונה תבחן שאלות הנוגות למפגש הנוכחי בין טכנולוגיות חדשות לבין הקולנוע הדוקומנטרי העכשווי: כיצד יש להבין את מקומו של הסאונד הדיגיטלי בשירות האנתרופולוגיה התיעודית? כיצד חשיבה מחודשת על אנימציה תיעודית יכולה להאיר את הדרכים בהם הרטוריקה התיעודית משתכללת בעידן הדיגיטלי? באילו אופנים תיתכן כתיבה ביקורתית והגותית בעזרת דימויים וכיצד משתכללת פרקטיקה זו בעידן הדיגיטלי? תוך קריאה צמודה בטקסטים אקדמיים העוסקים בשאלות מורכבות אלו, וצפייה (ביתית) במגוון סרטים תיעודיים עכשוויים (כמו, קאטפיש", "איש על חוט", "קייט מגלמת את כריסטין" או "לווייתן") סמינר זה ינסה להציע דרכים שונות לחשוב באופן תאורטי על עשייה קולנועית אשר ממשיכה להמציא עצמה מחדש שוב ושוב.

9306685 העיר החדשה: עיצוב חברתי במרחבים נטושים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר יונה וייץ

הסמינר עוסק ב"פלייסמייקינג" (placemaking) באמצעות עיצוב חברתי במטרה לבנות ארגז כלים לפעילות חדשנית במרחבים נטושים (פיזית, חומרית ו/או סוציולוגית). תהליכי העבודה בסמינר כוללים הכרות עם חומרים עדכניים מקומיים ובינלאומיים, העוסקים בעיר החדשה, "פלייסמייקינג" ועיצוב לחדשנות חברתית תוך רכישת כלים בפרקטיקות של תיעוד וניתוח שטח ומחקר חזותי. השילוב בין תיאוריה לבין מחקר שטח מאפשר הן לבסס את ארגז הכלים על עבודתן של קבוצות הפועלות במרחבים נטושים/סמי נטושים (דוגמת 'המפעל' 'מוסללה'

ו'המעבדה העירונית') והן לאיתור טריטוריות רעיוניות חדשות בפיתוח פלייסמייקינג. העבודה בסמינר תתבצע ברובה דרך עבודה קבוצתית, כל קבוצה תעסוק במיפוי, תיעוד ופענוח של קבוצה פועלת ושל מרחב נבחר אחד. תהליכי וחומרי העבודה של הקבוצות השונות בסמינר יעלו לפלטפורמה ברשת בכדי ליצור מהלך של שיתוף ידע לצד מעקב על פיתוח רעיוני של חומרי הסמינר. במסגרת הסמינר יתקיים האקתון בקראפטיביזם וישתתפו מרצים אורחים מעולם העיצוב כמנחים תומכים. המוצר הסופי המיועד של הסמינר הוא יצירת ארגז כלים ייעודי למהלכים תומכי פלייסמייקינג ליחידים וקבוצות בעיר החדשה.

9306674 אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר בעז תמיר

רובוטים אנושיים מגשימים את חלומו של האדם ליצור אדם שלם מגולם (Golem), להיות לרגע לאלוהים, לשלוט בטבע. ההיסטוריה האנושית רצופה בניסיונות כאלו: רבא ברא גברא (סנהדרין), הראש המדבר של רוג'ר בייקון, הגולם של המהר"ל מפרג, הברווז של ואוקנסון (Vaucanson), המתכון ליצירת אדם של פרצלסוס ועוד. כל אלו נראים לנו כיום לא יותר מאשר אגדות וצעצועים. ואולם ביסודם של הדברים עומד דיון פילוסופי עתיק יומין הנוגע ליחס בין גוף ונפש והיחס בין התופעות הנגלות לנו למציאות.

אינטליגנציה מלאכותית במתכונתה המודרנית מופיעה בחצי השני של המאה העשרים ומאז עוברת תהפוכות רבות. הקורס יעסוק בהיסטוריה של הרובוטיקה והאינטליגנציה המלאכותית מראשית עלייתן, דרך הגדרות בסיסיות של הקיברנטיקה, ארכיטקטורות החישוב הראשונות, מבחן טיורינג, ועד למודלים מודרניים של רשתות נוירונים, deep learning, machine learning, מהם האתגרים של רובוטיקה, אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה? האם ישנן הגבלות על הגשתם? מהו התפקיד שלהם במדע בטכנולוגיה ובחברה?

9306681 אמנות כשפה חזותית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר איגור ארנוב

אמנות חזותית מהווה אמצעי הבעה אנושית. אמנים משתמשים בה כדי לבטא, להעביר ולחקור רעיונות רגשות וחוויות. על פי הדעה הרווחת, האמנות החזותית היא שפה בפני עצמה, בהיותה דרך מרכזית לתקשורת סימבולית. האם באמת ישנה שפה חזותית אחידה או כל סוג אמנות 'מדבר' בשפתו? האם כל יצירת אמנות רק מפרשת שפה כללית, או גם יוצרת את שפתה הייחודית כך שאמנות 'מדברת' בריבוי שפות? איך הצופה מפענח יצירות אמנות? נדון בסוגיות אלו ונתמקד בהיבטים הבאים של שפה או שפות של אמנות חזותית: אסתטיקה, תפיסה, ייצוג, רטוריקה חזותית, קוגניציה, סמיוטיקה ויזואלית, קליטה, אתיקה והשפעה תרבותית.

9306680 אמנות עכשווית ופילוסופיה – פילוסופיה ורפרזנטציה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

הסמינר יתמקד במספר בעיות יסוד העולות מן המפגש בין התיאוריה האסתטית מחד, לבין המודרניזם והפוסטמודרניזם במחשבה ובאמנות – מאידך. הסמינר יעסוק באמנות עכשווית ובפילוסופיה העכשווית וביחסים המיוחדים שנוצרו ביניהם, החל מראשית המודרניזם של המאה ה-19 ועד היום, כשאמנות לומדת מהפילוסופיה מהן שאלות היסוד, מהן הבעיות שעליה להתמודד איתן, והפילוסופיה נפתחת ללמוד על העולם דרך ובאמצעות ההתנסות של האמנים העכשוויים.

דרך התבוננות באמנות העכשווית, נבקש להבין מספר שאלות מפתח הקשורות להיסטוריה של המחשבה המודרנית: מהי אמנות ומהו תפקידה בתקופה של שינויים חברתיים, בתקופה של

משבר אמון ביחס לפוליטי? האם עדיין האמנות קשורה לשאלות של יופי או הנאה חושית, או שהאמנות נותרה המרחב הביקורתי האחרון של המחשבה? עד כמה חבה האמנות העכשווית את מקורותיה לנאורות או למודרניזם, ועד כמה השיח העכשווי של האמנות, זה הממציא את עצמו מחדש חדשות לבקרים, קשור בעצם לפרדיגמה המסורתית של האמנות, או שהאמנות העכשווית מייצרת עולם משל עצמה, ואינה מבטיחה את הרצף המוכר של תולדות האמנות. לצורך הבנת ההבדל בין מושג היפה בתקופה העתיקה לעומת התקופה המודרנית נבדוק כיצד בא לידי ביטוי מושג היופי באמנות המופשטת, ונברר את תפקיד הסובייקט בביסוס התחום האסתטי, ובעיקר ביחס לאמנות החוברת למנגנונים חברתיים, פוליטיים ומגדריים. נדון במחשבה הרומנטית על האמנות באמצעות קאנט, אשר ראה בייצור האמנות ובצריכתה פעולות החורגות מהתבונה, ובהמשך, נבחן את הנושא בגישתם של פרויד ולקאן. נסיים בגישות המדגישות את חשיבותו של הצופה ושל הממסד ביחס לאמנות, תוך דיון בגישות מרקסיסטיות, ניאו-מרקסיסטיות, פמיניסטיות ופוסט קולוניאליסטיות לנושא זה. בתוך כך תיחשף התנועה בין ארבעת עמודי התווך המכוננים את המחשבה האסתטית: היוצר, היצירה, הצופה והמציאות.

2301608 קולנוע, היסטוריה ופוליטיקה: המקרה האיטלקי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אשר סלה

התוצרים האסתטיים שהתהוו באיטליה הפאשיסטית לא נחקרו בהעמקה עד לעשור האחרון. קורס זה מתכוון לבחון את הקולנוע שנוצר באיטליה עצמה בתקופתו של מוסוליני (-1945 1922) ואף לאחר קריסת הפאשיזם האיטלקי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לעידן הפאשיסטי. ייחודה של הדיקטטורה האיטלקית נובע מכך שלמרות שלטון היחיד של מוסוליני לא התהוותה באיטליה רק אמנות מגויסת. דגמים שונים שימשו בערבוביה גם בשיא שנותיה של הדיקטטורה. מה הם הדגמים השונים הללו וממה הושפעו? כיצד הם השתקפו בקולנוע? חלקו השני של הקורס יוקדש לקולנוע האיטלקי שהתהווה לאחר הפאשיזם, תוך התמקדות בניאו-ריאליזם אך גם בקולנוענים שפעלו בשנות השבעים ויצירותיהם הפכו את הקולנוע האיטלקי למיתולוגיה.

9301613 העיר הגדולה: מרחב, זהות, טקסט

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר עודד מנדה לוי

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות במחשבת העיר הגדולה כמרחב פיסי-ארכיטקטוני וכמרחב אנושי. תתברר הסוגיה העקרונית של ייצוג עיר גדולה בטקסט הספרותי, אפשרויות הייצוג, מגבלותיו וגישות יסוד במיפוי התמה העירונית. בשלב זה נשלב עיון ביצירות עקרוניות מן הספרות הכללית. בהמשך נתאר מהלך אבולוציוני של השתנות דרכי הופעתה של העיר הגדולה בסיפורת העברית החל מן המחצית השנייה של המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20. השתנו בדרכי עיצוב המרחב, בעמדות האידיאולוגיות כלפי הנוכחות של העיר ובמעמדו של היחיד, נקודת התצפית שלו ועמדתו בדיאלוג עם הסביבה האורבנית.

9401220 מעל ומתחת לקליפה: אופנה וטיפוח במדיה ובאמנות

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר שוש מרזל

בקורס זה נבחן כיצד אופנה, אביזרי לבוש, איפור ועיצוב שיער משתלבים בתוך יצירת אומנות נאראטיבית. על ידי ניתוח פרטני של יצירות מייצגות, הלקוחות מז'אנרים שונים, נראה כיצד אביזרים אלה מתפקדים בשני אפיקים: מחד, הריאליזם המובע בהם משריש את היצירה בזמן ובמרחב; מאידך, האביזרים הללו גם כוללים פונקציות נאראטיביות: הם באים לאפיין את הדמות ואת התפתחותה בעלילה, יחד עם בניית המעטפת המעמדית-כלכלית שלה. בנוסף לשני אלו, הם גם מסייעים להביע עמדות סוציו-פוליטיות, כגון ביקורת חברתית, בניית אוטופיות, ועוד. אולם, לא בכל היצירות הלבוש מתפקד כפי שמצופה ממנו, וגם ל"סטיות" הללו יש משמעות רבה.

9306669 תרבות חזותית, טבע ומדע: מדינזאור ל-DNA

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר שמוליק מאירי

מפת מזג האוויר, תרשים הסליל הכפול של ה-DNA, מודל של מערכת השמש ודגם של דינזאור הם דוגמות ל"דימויים חזותיים מדעיים" המוכרים לכולנו. זאת ועוד; רבים מאתנו יזהו את תחום הדעת המדעי העומד מאחורי תבניות חזותיות מסוימות. כך, למשל, שורת גברים הצועדים בסך, כשהם הולכים ומזדקפים עד לרגע שבו אחד מהם כורע אל מול המחשב תשגר את הצופה המיומן ל..."מצעד הקדמה" של דרווין.

למעשה, על מנת להבין את התחום עלינו להידרש לשתי סוגיות נפרדות:

- מהו "דימוי חזותי מדעי"? ולשם מה נזקקים המדעים לדימויים חזותיים?
- כיצד מתגלגלים "דימויים חזותיים מדעיים" מן המעבדה או מגדל השן האקדמי ליצירות אמנות, סרטי קומיקס, פרסומות וחולצות T?

קורס זה יסקור את ההיבטים התקשורתיים-חזותיים של המדעים השונים (דוגמת גיאולוגיה, ביולוגיה ואסטרונומיה), כפי שהם באים לידי ביטוי במגוון רחב של מדיה וצורות ביטוי (מפות, תרשימים, מודלים והדמיות). הדימויים המדעיים מיועדים למגוון רחב של קהלי יעד ומתאפיינים בהתאם. לפיכך, השפה החזותית המשמשת לתקשורת בצוות מחקר מצומצם שונה במהותה מזו המשמשת את קהילת המדענים בכללותה, מחד גיסא, ואת הציבור הרחב, מאידך גיסא. זאת ועוד, לכל תחום דעת מדעי כלים חזותיים משלו, בחלקם ייחודיים. על כן, נכון יותר לדבר על התרבויות החזותיות של המדעים (בלשון רבים).

דגש מיוחד יושם בגילומים החזותיים של המדע הפופולארי ובשימוש שעושה העולם ה"לא-מדעי" בדימויים מתחומי המדעים – בין שמדובר בשדה האמנות ה"גבוהה" (אפילו האדריכלות) ובין שמדובר בשדה התרבות החזותית הפופולרית (קולנוע, קומיקס, פרסום וכו').

9306679 אלגוריתם ובלוז - תרבות, סביבה ואלגוריתמים

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר רומי מיקולינסקי

אלגוריתמים, דרך שיטתית לביצוע משימה מסוימת במספר סופי של צעדים, היו קיימים זמן רב לפני המצאת המחשב. בעולמנו, אלגוריתמים הם שרשראות של פעולות או צעדים המגדירים בסיס של תוכנה. ככאלו הם משפיעים על חיי היומיום שלנו, בין אם בסביבת המחשב או הרחק ממנו. אלגוריתמים מחליטים אלו פריטי חדשות נראה, אילו שירים נשמע, לאלו פרסומות נחשף ולפעמים גם מה נרכוש, מה נקרא ועם מי נדבר.

בסמינר נחשוב על המקומות בהם אנו פוגשים אלגוריתמים ונדבר על האופנים בהם הם מעצבים את החברה והתרבות. נלמד על המשמעויות של חדירת מערכות מבוססות ביג דאטה ו"האינטרנט של הדברים" (IoT) לבית, לרחוב, למערכת החינוך והממשל, ונכיר דרכים ליצור באמצעות וכנגד "אלגוריתמים". ננסה להבין את התקופה הנוכחית ואת משמעות היותור על

בחירה או אוצרות אנושית לטובת מערכות מונעות-מידע (data-driven). נתעמק בתגובות של אמנים, מעצבים, כלכלנים, פילוסופים ואנשי מחשבים לנוכחות האלגוריתמים (והסביבות הממוחשבות) בחיינו.

9306663 קריאה וכתובה של שירה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר דרור פימנטל

השירה, כותב המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, היא "אוושה על כלום". שהרי השירה היא המדיום הלשוני המינורי ביותר. אך עם זאת, האפקט שלה אדיר. מתח זה בין התוכן האלמותי לצורה הפשוטה חווה כל מי שאי פעם חטא בכתיבת שירה. זו בדיוק עבודת השירה: להכיל את עודפות המשמעות בכלי השביר של השורה הקצוצה. בסמינר נקרא מהשירה העברית ומשירת העולם, ונתרגל את כתיבת השירה. זאת, תוך התוודעות לטכניקות כתיבה כמו משקל וחרזה, אימאז' והרמז, ולצורות שרירות מצומצמות ורחבות, מסורתיות ומודרניות.

שנים ג'-ה'

קורסי בחירה מתקדמים

שנתי

2700704 תיבת הפנדורה של ונוס ממילו: האסתטיקה של המוגבלות

מתיאוריה לפרקטיקה

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר עמנואל שן

מבוא והיכרות עם האסתטיקה של המוגבלות השכלית, החושית, הנפשית והגופנית. הבנת ההיבטים האסתטיים, הפילוסופיים, הפסיכולוגיים והחברתיים של עולם המוגבלות. ניתוח הרקע התרבותי והחברתי של עולם זה ושל היבטיו האוניברסליים מימי קדם ועד ימינו. הכרת המודלים החברתיים של המוגבלות כבסיס לשינוי סטיגמות וגישות סטראוטיפיות. מפגשים עם השונות והקושי כמקורות ליצירה והשראה התנסות חווייתית ביצירה עם מוגבלות בתחומי היצירה השונים: האמנויות התיאטרון המוזיקה הקולנוע והתקשורת. הקורס מתקיים בתמיכת קרן שלם.

מסטר א'

1700607 אמנות בקונטקסט (הקורס מתקיים בתל אביב)

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ו' 12:00-10:30

נירית נלסון

האמן הצרפתי דניאל בורן העמיד בורן העמיד באחד מכתביו את יצירת האמנות אל מול פרוסת לחם: אם נמקם יצירת אמנות במאפייה, היא לא תשנה את הפונקציה של המקום ולעולם לא תהפוך לפרוסת לחם. לעומתה, אם נציג פרוסת לחם בחלל תצוגה היא עשויה להפוך ליצירת אמנות, לפחות למשך התערוכה. בקורס נתבונן ונדון במערכות יחסים סבוכות כמו אלה שבין יצירת אמנות לסביבת התצוגה (מוזיאון, גלריה, חלל אלטרנטיבי, מרחב ציבורי, מרחב פרטי), בין יצירת אמנות אחת לרעותה (שיקולי תצוגה, שיח בין יצירות האמנות המחלקות מרחב משותף), בין היצירה לתערוכה (לקונספט הכללי) ובין היצירה לטקסט שנכתב עליה (טקסט קיר, טקסט בקטלוג – פרשנות; עיתונות - ביקורת).

הקורס יתקיים בימי שישי בתל אביב ויכלול בעיקר סיורי גלריות, מוזיאונים וחללים אלטרנטיביים. כמו כן יתקיימו מספר מפגשים בבניין לימודי תואר שני של בצלאל, ברחוב שלמה, בתל אביב.

2700642 קומיקס ישראלי אתמול והיום**4 ש"ס, 2 נ"ז****יום א', 14:00-10:30****צחי פרבר**

מטרת הקורס להציג את האופן בו נתפסת ההווה הישראלית על גווניה הרבים באמצעות הקומיקס. הקומיקס הישראלי שנוצר טרם הקמת המדינה ועד לימנו אלה, דומה בתמהיל התכנים שלו לקומיקס הכללי בשקפו את ערכי החברה ותכניה מכל זווית אפשרית: עם במצור, צבא ובטחון, סטריאוטיפים חברתיים, ועד למקומו של הפרט בהווה הישראלית. במהלך השיעור יוצגו סדרות קומיקס שפורסמו בירחונים לילדים, בעיתונים יומיים ובספרים (הנובלה הגראפית). במקביל לכך נארח בשיעור ציירי קומיקס ממגזרים רבים – קומיקאים ידועים, אך גם כאלה הנמנים על החברה החרדית.

1700651 קלאסיקה מאירת לילדים**2 ש"ס, 1 נ"ז****יום א' 12:00-10:30****אורנה גרנות**

במהלך הקורס נבחן מגוון ספרי ילדים מאוירים ונסקור את התפתחותו של הספר המאויר לילדים מן המאה ה-19 ועד לפיקצ'רבווק' של ימינו. מטרת הקורס היא למקד את תשומת הלב והמבט אל האיור כפרשנות חזותית לטקסט מילולי בכלל, ואל הספר המאויר לילדים כסוגה ייחודית בפרט. ההתבוננות ההיסטורית-תרבותית על הפן החזותי של הספר המאויר תיעשה תוך מתן דגש לתרומתם הייחודית של האיור והמאיירים אל התהוותן של היצירות הקלאסיות לילדים. יצירות לדוגמא: יהושע, הפרוע, פו הדוב, פיטר ראביט והקוסם מארץ עוץ. מאיירים לדוגמא: וולטר קריין, רנדולף קלדקוט, מוריס סנדק וטומי אונגר.

2700671 כאוס, אקראיות, אי-עיצוב**2 ש"ס, 1 נ"ז****יום א', 12:00-10:30****יז'י מיכלוביץ'**

הקורס יעסוק במרכיבים השונים של כאוס: אי סדר, מצב שלא ניתן לדחוס אותו ל-pattern כלשהו, מצב בעל מספר רב של אלטרנטיבות שוות ערך, מצב שלא ניתן לצפות כלל את עתידו, מצב שלא בשליטה. כאוס כמצב יחסי ולא אבסולוטי. בין הנושאים אשר יידונו בקורס: מושג של ייצוגים חזותיים, חומריים ורעיוניים של כאוס, "בלגן", כתם, ערימה, אתר בניה, מים וכו'. מצבים חברתיים כמו ריקוד פרוע, אורגיה, הפגנה שיוצאת מכלל שליטה, מושג של "ערפל המלחמה" של פון קלוסביץ (von Clausewitz), וכד'. לאחר מכן נדון בכאוס/בחשיבה דתית (מיתוסים של בריאה) ומים כאחד הייצוגים הנפוצים במיתולוגיות השונות של הכאוס. מים כיסוד ממית ומעניק חיים בו זמנית. כמו כן נדון בכאוס כלא מודע יצירתי: כאוס כזרז תהליכי יצירה באמנות. הנושא האחרון הוא כאוס כנושא באמנות (המצאת רגע סתמי ואקראי בציורים של נוף עירוני של האימפרסיוניסטים, קולאז'ים של ק. שוויטרס (K. Schwitters); עיר ככאוס בציוריו של ג. גרוס (G. Grosz) לעומת עיר כמבנה מלבני ומוסדר בציוריו של א. הופר (E. Hopper). הנושא האחרון הוא קשר בין סדר, אי-סדר, "לכלוך" וטומאה; הגותה של האנתרופולוגית מ. דאגלס (Mary Douglas) בספרה Purity and Danger. כאוס כמצב המאפיין מעברי פאזה.

1700676 מבוא לפילוסופיה של המדע: מן המאה השבע עשרה ועד היום**2 ש"ס, 1 נ"ז****יום א' 12:00-10:30****ד"ר בעז תמיר**

הקורס מתחיל בתיאור עבודתם של שני ענקי המדע במאה השבע עשרה, ניוטון ולייבניץ, תורתו של כל אחד מהם מאגדת תפיסה כוללת של הטבע, הפילוסופיה והדת. נעסוק בשתי גישות עיקריות ונגודות זו לזו באותה התקופה, הראציונליזם של דקארט והאמפיריציזם של

בייקון. במאה השמונה עשרה מעלה דויד יום את אחת השאלות הכבדות בפילוסופיה של המדע, היא שאלת האינדוקציה, נדון בשאלה זו ובתשובות שניתנו לה על ידי קאנט ואחרים עד לתחילת המאה העשרים.

במאה התשע עשרה נתעכב על עלייתם של מדעי החברה, על הפוזיטיביזם המדעי ועבודתו של אוגוסט קונט. המאה התשע עשרה היא כר נרחב לוויכוחים סביב תורות האבולוציה, הקורס יציג בקצרה את תורות האבולוציה הקודמות לדארווין ואת המהפכה המדעית שמביא דארווין בתורתו. אותה תקופה היא גם תקופת לידתם של המחשבים הדיגיטליים המכאניים הראשונים, המנועים הדיפרנציאלי והאנאליטי של צארלס בבג'.

תחילת המאה השערים מביאה שתי מהפיכות מדעיות חריפות האחת היא תורת היחסות של איינשטיין והשנייה היא תורת הקוונטים. אנו נסקור בקצרה את הרעיונות המרכזיים של כל אחת מהתורות, ננסה להבין את ההשלכות של המהפכות האלו על הטכנולוגיה והמדע של המאה העשרים והעשרים ואחת.

1700675 תרבות פופולרית בעולם הערבי: מוזיקה, קולנוע ואינטרנט

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

איל שגיא ביזאוי

סדרת ההתקוממויות שהחלה בסוף שנת 2010 בארצות האזור וזכתה לכינוי "האביב הערבי" הפתיעה מומחים רבים, הן אקדמאיים הן צבאיים ומדיניים והן מתחום התקשורת. מסתבר שנאומיהם של מנהיגי המדינות השונות, דרשותיהם של חכמי הדת, הזזת כוחות צבא מנקודה אחת לשנייה, ואפילו מאמרי מערכת אינטלקטואליים, לא די בהם כדי לספר על הלכי הרוח ועל התחושה הכללית בקרב החברות הערביות השונות. בתחומי הקולנוע, המוזיקה וברשתות החברתיות, לעומת זאת, ניתן היה לחוש ברחשי מחאה וביקורת ואף בניצני התקוממות, אשר גם אם לא היה בהם די כדי לחזות את שעתיד להתרחש, הרי שבוודאי סיפקו תמונה שונה, ואף הפוכה, לזו שהמדינה ביקשה לצייר. רבים מהאנשים שחיים בעוני מחפיר במדינות ערב, נאמר שוב ושוב ע"י מומחים שונים, יעדיפו בכל זאת להחזיק בביתם צלחת לקליטת שידורי הלוויין בטלוויזיה. עבור רבים מן האנאלפאבטים בעולם הערבי, טוענים חוקרים שונים, סדרות ותוכניות הטלוויזיה וסרטי קולנוע מעצבים את תפיסותיהם יותר מכל ספר אינטלקטואלי, חשוב ככל שיהיה. בקורס נבחן את הקולות המשמשים שופר לרעיונות של התרבות הממלכתית ומוכתבים מ"למעלה" לעומת מוצרי התרבות הפופולארית המשמיעים את מגוון הקולות של ההמונים כפי שבאים לידי ביטוי בסרטי קולנוע מצריים המייצגים את המיינסטרים ולעומתם בסרטי קולנוע עצמאיים שנעשים במצרים ובלבנון בשנים האחרונות; במוזיקת הפופ הערבית ולעומת זאת בסצנת המוזיקה האלטרנטיבית שהתפתחה בלבנון, מצרים, ירדן, פלסטין, תוניס ועוד; ובאינטרנט, על הרשתות החברתיות שבו ועל התוכניות והסרטונים המועלים ביוטיוב ובערוצי אינטרנט שונים.

9301626 אסתאטיקה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר דרור פימנטל

"האמנות היא האירוע של ביאת האחר". כיצד נוכל להבין משפט זה? התנועה לקראת הנהרת המשפט היא המרחב שבו יתרחש הקורס. ראשית, המשפט אומר כי על האמנות להיחשב כאירוע, כלומר, לא כעל אובייקט אלא כעל התרחשות הכרוכה בגילוי ובהופעה. שנית, המשפט אומר כי האמנות קשורה באופן כזה או אחר באחרות, כלומר, באותו דבר-לא-דבר החומק מכל חישוב וכלכלה. לכן יש באמנות ממד אתי של הכנסת אורחים, הכנסת אורחים של האחר לגמרי. בהקשר לטענות אלו נבחן את הגותם של לוינס, דרידה, היידגר, בארת ומריון, ונתבונן ביצירות אמנות של מארק רות'קו, מרסל דושאן, פול קליי ואחרים.

1700686 תולדות האיור

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

אורנה גרנות

איורים הם יצירות האמנות הראשונות שאותם נכיר במהלך חיינו. לפני שנכיר את האמנות במוזיאון נחשף לאיור שנמצא בספרים ברחובות וכן על גבי המסכים שמלווים אותנו ביומיום. במהלך הקורס ננסה להבין מה מייחד את המדיום הראשוני הזה המשלב בין טקסט לתמונות ומה מבדל אותו מצורות אמנותיות אחרות. מתי איור הוא צורה של המחשה טכנית וכלי אורייני ומתי הוא הופך למבע אמנותי מורכב, רדיקלי חדשני וחד פעמי.

חלקו הראשון של הקורס יוקדש לביור מושגי יסוד הקשורים לתחום, ובהשראתם תובא סקירה היסטורית של נקודות ציון בהתפתחות האיור, תוך מתן דגש לתור הזהב של האיור באירופה וארצות הברית במאה ה 19 והמאה ה 20.

בהמשך הקורס נתעמק בעבודתם של מספר מצומצם של יוצרים אשר מזוהים כמאיירים מובהקים כמו נורמן רוקוול וטומי אונגרר וכן נכיר יוצרים ייחודים בעלי גוף עבודות איורי – אמנותי אינדיבידואלי מובהק כמו ויליאם בלייק ושרלוט סלומון. לאורך כל הקורס יושם דגש על קריאת טקסטים היסטוריים ותאורטיים אשר יבססו את נקודת מבט המתודולוגית לקורס: הבנייה ויישום קריאה סימולטנית של מידע חזותי ומילולי אשר דרושה לצורך הבנה שלמה של האיור כמכלול.

1501002-0 סדנה בכתיבה יוצרת

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים" (ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).

במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך. ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה בהם נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי.

את הכוחות המחודשים שאולי נגלה בעצמנו ננסה ליצוק לכלים של צורה, מבנה ותשתית של לשון. נבנה את ה"קול" של היצירה, נשרטט דמויות ומצבים שיספקו איזו מלאות או תלת-ממדיות, נכיר במוסיקליות של השפה, בערך של הריתמוס, בצורות השונות לעורר רגש ולהנכיח אותנו בלשון. נקרא סיפורים וקטעים ספרותיים, נלמד מהם, ננהל איתם דיאלוג, נופרה מהם ונפרה זה את זה. כל העת נעסוק במפגשים. במפגשים עם טקסטים, עם שפות, עם הלשון, עם זיכרון, עם העולם. נשוב ונזכיר לעצמו שהטקסט הספרותי הוא צורה אומנותית.

נכיר בערך המוחלט של יסודות פואטיים: מי מספר את הסיפור? מהי נקודת המבט שלו? איך הוא מספר? באיזה סדר? מהי מערכת הזמנים? מה המקום של הממד הלשוני בסיפור? מהו הסיפור, בעצם? איך יוצרים הזדהות או הסתייגות? מהי משמעות של טקסט ספרותי? איך יוצרים אותה? במהלך המפגשים נבחן מבחר מהנושאים העקרוניים הללו, נתקרב אל הדברים בעזרת תרגילים ספרותיים שישכללו את ההתבוננות ואת הביטוי, נכתוב ושוב נכתוב, נקרא לעצמנו ולזולתנו ונביע את עצמנו. המפגש בין מילה, מבנה וצורה של טקסט לבין נושאים ועקרונות ביצירה ובאמונות שלכם עשוי להצמיח כיווני מחשבה, יצירה ותגבור הדדי שכדאי לבדוק ולהכיר. נציב מטרה: לכתוב. אנחה ואלווה אתכם לאורך המפגשים, בתקווה שנסמך בְּמעשה הכתיבה.

בשל אופיו של הקורס מספר המקומות מוגבל. אנא, הירשמו אלה מביניכם המעוניינים מאוד להתנסות בכתיבה. הדבר דורש רצינות, מחויבות, התמסרות, תרגול רצוף לאורך השנה ויכולת לקבל ביקורת ותגובה.

1700687 התגלות האלוהים החדש: מרוזנצוויג, לוינס ומרין ועד לאגמבן ומייאסו

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

לאחר שהפילוסופיה הפוסטמודרנית הכריזה על "מות האדם", התגלה כי האדם מסרב למות, והשאלה "מי בא אחרי הסובייקט"? הפכה להיות השאלה המכרעת: איזה אדם נולד אחרי שהוא "מת"? מהי הווייתו העיקרית? האם עדיין המוות מטיל עליו מורא כל חייו, האם מקורו של כל דבר, אמנות, מחשבה, מלחמה הוא עדיין בחרדת המוות כפי שחשבו הפילוסופי האקזיסטנציאליסטים (ניטשה, רוזנצוויג, היידגר, סארטר)? לטענתי, הפילוסופיה של היום מציעה פתרונות חדשים ומרתקים לשאלות עתיקות יומין אלו הקשורות לנוכחות ולהשפעת האלוהים בעולם, והן מלמדות אותנו לקבל מחדש את האל כחלק מהחיים, שאותם אנחנו חיים בתקופת האדם-מכונה. האלוהים החדש, זה שישנו בכל דבר, באדם, בחי, בצומח ובדומם, מתגלה כחלק הכרחי לחיים העכשוויים, אך מעורבותו שונה מאוד מהמעורבות ומהנוכחות בתקופה ה"דתית" שלו. גם האלוהים עבר מהפך וגם אם המחשבה עליו כפופה לשכל ולגבולותיו של האדם הישן, יש לו קיום שונה, אחריות ואלימות אחרות מאשר בעבר. האדם החפץ חיים של היום, מרגיש במעמקי ליבו שהפחד מהמוות שהוביל את האמונה הדתית, אינו קיים ושהמוות אינו אפס, כי אם חלק מהמציאות הכלכלית והחברתית בתוכה הוא מתפקד, כצומת מקרית ברשת נעה ורוטטת, במציאות שאינה כללית, סתמית, אלא להיפך: המציאות האנושית-מכנית של היום מייצרת מאורעות רבים לאינספור, שאלוהים הוא חלק מהם אך לא נקודת ראשית או אחרית, עניין אינסופי ופעלתנות שאין ממנה מנוס, שיטות מחשבה המתעלמות ממצוקת מותו של האדם והופכים אותו לייצור הכי חי אי פעם.

1700637 אהבה ממבט אחרון: ייצוגי עיר וחוויה עירונית באמנות המאה ה-20

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

יז'י מיכלוביץ'

עיר כמציאות חזותית, רגשית, ומושגית ללא כל תקדים בעבר מזוהה עם התכנים המובהקים של ה'מודרניות' ועם ההכרה העצמית של האמנים הבולטים של המאה ה-20. הקורס יעקוב אחר גלגולים של ייצוגי המציאות והחוויה העירונית באמנות והגות מודרנית, כנעים בין שני קטבים: כאוס וגריד. הדגש בקורס יושם על הבנת המושגים הללו כשפה חזותית ומושגית ייחודית, ועל המימדים שלהם: פרגמנט, מבט מקרי, סחרור, סתירה בלתי פתירה מצד אחד, ומשטור, גיאומטריה מלבנית, קו ישר, מבט על מאחד, מצד שני. נקודת הזינוק של הדיון היא פאריז במאה ה-20 ונקודת הסיום היא תופעת עיר על, מושג ה-junk space ועיר כאפוקליפסה דיגיטאלית וחורבה של סימנים, אובייקטים וארכיטקטורה. מקום מיוחד יוקדש לעלייתה של דמות המשוטט ומבטו על העיר המודרנית. לצד אמנות חזותית (בעיקר ציור וצילום) התלמידים יחשפו בצורה סלקטיבית להוגי דעות ואנשי ספרות שנדרשו לנושא.

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

רונן לייבמן

למרות שמצלמת הוידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הוידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלושים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הוידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והוידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הוידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הוידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הוידאו איפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

1700661 ג'אז: לשמוע, לצייר, לחשוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר אביב לבנת

ג'אז- הסוגה האמנותית שהתפתחה במוסיקה בתחילת המאה העשרים חצה את שדות הכותנה חדר והשפיע על שדות מחשבה, תרבות ויצירה מגוונים בעולם כולו. צלילי הג'אז ליוו את המאה העשרים ברגיעה הדרמטיים וניתן להשקיף על סגנונות הג'אז המרכזיים שעלו בעשורים השונים כמשתקפים מתוך ולעיתים אף מסמנים תופעות היסטוריות ותרבותיות ולוקחים חלק במארג התרבותי-חברתי המבנה אותם. לאורך העשורים השונים של המאה העשרים התגבשו סגנונות הג'אז השונים מהבלוז, הסווינג, הביבופ הג'אז החופשי ועוד והפליגו לארבע קצוות תבל כשהם נקלטים בקרב לאומים שונים. מהו הג'אז? מהו הצליל שלו? הצורה שלו? המחשבה שלו? תוך חשיפת שאלות יסוד אלו בפילוסופיה של הג'אז הקורס יבקש לעמוד על רגעי מפתח בהיסטוריה של הג'אז ולבחון את ההשפעות של צורת ביטוי ייחודית זו על התרבות המערבית, ספרות, אמנות ופילוסופיה של המאה העשרים וראשית המאה העשרים ואחת. מוסיקאים והוגים ביניהם ג'ון קולטריין, אורנט קולמן אריק הובסבאום, תאודור אדורנו, ז'יל דלז, אמנים, סופרים, פילוסופים וכמובן מוסיקאים אשר לקחו חלק בהבנייה ובהעשרה של התרבות והאמנות העולמית בזיקה לאמנות הג'אז יידונו במהלך הקורס שילווה במצגות סאונד ווידאו. יידונו מושגים כמו: אימפרוביזציה, ביט, שאלה תשובה, מודליות, סינקופציה, אשכולי צליל, פוליריתמיות ועוד, תוך מעקב אחר האופן שבו הם מהדהדים באמנויות החזותיות, בידאו, אמנויות מיצב ומיצג, במהלכים קונספטואליים, כמו גם בביטויים של אמנות שימושית ובחיבור שבין אמנות לחיים. הסטודנטים יוזמנו להיחשף לארגז כלים אלטרנטיבי אשר הג'אז מציע להרחבת המבע היוצר ולביסוס מערך ידע תיאורטי באוריינטציה מוסיקאלית.

Judocide 2700688 - השואה כרצח הציביליזציה היהודית באירופה שיעור + תרגיל

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 18:00-14:30, חצי שעה הפסקה בין השיעור לתרגיל

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

מטבע אופי הנצחת השואה בישראל, לעיתים נדמה כאילו המאורע ההיסטורי עצמו מיוצג באופן כמותי, המתגלם במספר ששה מיליון, המבטא בזיכרון הקולקטיבי את מניין הנרצחים ואגב כך משקף את היקפה וממדיה של השואה. קורס זה מבקש להרחיב את זווית הראייה ולבחון את רצח העם היהודי במהלך מלחמת העולם השנייה בארצות הכיבוש הנאצי כמעשה רצח לא רק של אנשים, אלא גם של היהדות כתרבות (Civilization). קורס זה מבקש אפוא להציג את הפזורה היהודית במרכז ובמזרח אירופה, שאמנם אפיינו אותה מאפיינים שהיו ייחודיים לכל קהילה וקהילה, כגון פולקלור, שפה ותרבות (Culture), אך כל אלו נתפסו בעיני הנאצים כתרבות אחת שאת תהליך השמדתה אפשר לכנותו כ- Judocide. הקורס בנוי כשיעור פרונטלי ותרגול, שעיקרו לימוד בקבוצות של סוגיות נבחרות מהתלמוד בבלי. התרגול יתקיים במרכז "אפיקים" רחוב לח"י 14 גבעת צרפתית, בירושלים.

2700686 ברוטאליזם כרעיון אסתטי-חברתי בין אמנות לאדריכלות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

אד' ד"ר ליאת סאבין בן-שושן

הכותרת ברוטאליים הוענקה לזרם באדריכלות המודרנית על שם האותנטיות הגולמית (brute), המסות המגושמות, והשימוש הנרחב שנעשה בבטון חשוף. אך ברוטאליים או ניו-ברוטאליזם הוא למעשה מערך של תפיסות אסתטיות וחברתיות שעלו באירופה בין שנות החמישים ושנות השבעים, וביקשו, בעקבות הריסות המלחמה, להתבונן מחדש באדם ובחברה באדריכלות, באמנות ובקולנוע; בקורס תיערך סקירה של תפיסות אלו, וייבחן כיצד היטשטשו הגבולות בין עולם הרעיונות ועולם הדימויים באדריכלות לאחר מלחמת העולם השנייה בעזרת קריאה בטקסטים מילוליים וחזותיים של התנועה.

1700503 עולם הפרסום – הדור הבא

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

רן רבן

הקורס יספק לסטודנטים כלים עדכניים כדי להתמצא ולתפקד במרחב הרב-ממדי של התקשורת השיווקית המשתנה יחד עם הצורך לקדם רעיונות חברתיים בנושאים כמו: אורח חיים בריא ופעיל, איכות הסביבה, הפער בחלוקת ההכנסות, אלימות במשפחה ועוד. הקורס יעסוק בדוגמאות ומקרי מבחן רבים מן השנים האחרונות המסמנים את הדור הבא של תעשיית הפרסום, את ה"הזדמנות הגדולה" של הארגונים החברתיים ואת הדרך הנכונה לשלב את התאגידים המסחריים בקידום רעיונות חברתיים לשיפור החברה והסביבה. הקורס יתמקד במרחב המוגדר על ידי הנושאים הבאים ובמיוחד בקשר ביניהם: תורת המותג, ערוצי המדיה החדשים, שיווק חברתי. העבודה המסכמת של הקורס תעסוק בקשר שבין מותגים ורעיונות חברתיים בעידן של ניו-מדיה.

1700678 מתחת לפני השטח: שינויים מבניים בעולם האמנות משנות ה-80 ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

רותם רוף

מסוף שנות השמונים חלו שינויים מבניים מהותיים ורחבי היקף בעולם האמנות. סופה של המלחמה הקרה ושרטוטם מחדש של גבולות גיאוגרפיים באירופה ואפריקה, פתיחתם של מוקדי יצירה ושווקי אמנות חדשים באסיה ובמזרח אירופה, והמהפכה הטכנולוגית של האינטרנט - כולם גורמים שהשפיעו באופן מרחיק לכת על האופנים שבהן אמנות נוצרת, מוצגת ונסחרת כיום. בקורס זה נבחן את הרשתות ויחסי הגומלין המוסדיים – פרטיים וציבוריים - שבמסגרתם מתנהל עולם האמנות העכשווי. נמפה את יחסי הכוחות בין מרכזי אמנות גלובליים ומוקדי אומנות לוקליים, נסקור מגזינים מובילים וצורות מדיה ששינו את פני השיח ומעמד הביקורת, נבין את הרקע המוסדי, החברתי והכלכלי להתפשטות תופעת הביאנלות ברחבי העולם, ונבחן איך עלייתם של ירידי האמנות שינתה את פני הייצור והמסחר באמנות

מסטר א' יום ד'

1700504 זכויות יוצרים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ד' 19:00-17:30

עו"ד אייל פרייס

מטרת הקורס להקנות מושגים ועקרונות בדיני זכויות יוצרים ומדגמים ביצירות אמנות, יצירות אדריכליות, תצלומים, עיצובים גרפיים, עיצובים קראמיים, צורפות ועיצובים תעשייתיים. יסקרו זכויות ביצירות מיוחדות ותידון השאלה מהי העתקה אסורה ומותרת של יצירה (למשל בהקשר פרודיה). תנותח זכות האמן למנוע מאחרים לערוך שינויים ביצירה. עוד ידון: מסחור זכויות והגנה בארצות זרות על זכות יוצרים, ומדגם של יוצרים ישראלים.

שנים ג'ה'
קורסי בחירה מתקדמים

מסטר ב'

2700706 הפילוסופיה של הדימוי [העכשווי]

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

כותב פרופ' רובינשטיין: "עד לאחרונה היה דבר אחד משותף לגישות הביקורתיות לצילום: כולן היו שותפות להסכמה המובלעת והבלתי ניתנת להפרכה שתצלומים הם מדיום שצריך לגשת אליו באופן חזותי; הן קיבלו כנתון את העובדה שתצלומים קיימים כדי שיסתכלו בהם, וכולם הסכימו שאת סודות הצילום אפשר לפענח רק באמצעות פרקטיקות של התבוננות. לא משנה אלו פרשנויות הגיעו לאחר מכן, קדימות הראייה ביחס לדימוי נותרה בלתי מעורערת. לאמונה הבלתי מעורערת הזאת בנראות של התצלום יש אחיזה חזקה כל כך בתיאוריה, עד שהיא כרכה יחד באופן בלתי מורגש מתודולוגיות שונות ולעתים סותרות, ומנעה מהן להבחין בדבר הבלתי מוסבר ביותר בצילום: הקדימות של ההתבוננות עצמה" (כתב עת מפתח מס. 7).

בקורס הנוכחי נלמד אם כך כיצד להתבונן לפני כל דבר אחר, כיצד להפעיל את הכושר החושני שהולך ונסתם בשל הריבוי האינסופי של ייצוגים הממלאים את חיינו. נבחן את המשמעות האונטולוגית של הנתונים ושל החיים כמכונת-צילום וכמכונת-תיעוד הפועלת ביחס לכלכלת הדימוי החדשה של עולם האמנות, ושל הרשת. נבין כיצד המציאות היום תלויה באלגוריתמים, ואינה קשורה עוד למציאות החושנית של החושים הטבעיים, ונחקור כיצד אנחנו הופכים להיות חלק מהדימוי הדיגיטלי הבלתי חומרי והבלתי אנושי, אך משיגים את האידיאל הקלאסי – להפוך את הגוף ללא מוחש ולהתקרב לרוחני, שהוא מעבר ללוגיקה הישנה, זו של ייצוג וזהות.

1700677 אדם ומותג: פרספקטיבה שיווקית ופסיכולוגית על פרסום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

סיגל כנפו, פרופ' אריאל כנפו

האדם המודרני מוצף במסרים שיווקיים והפרסום חודר לכל אחד ממעגלי החיים שלנו. בקורס זה נדון בממשק שבין אדם למותג - האופן שבו תהליכים פסיכולוגיים ומנגנוני שיווק משפיעים עלינו. זהו תהליך דו-כיווני, שבו מצד אחד פועל המפרסם דרך המותג, כדי להשיג מטרות שיווקיות, ומצד שני ניצב האדם, הצרכן הפוטנציאלי, אשר לו צרכים, מטרות, יכולות ורצונות המשפיעים על התהליך. החלק הראשון של הקורס יגדיר מושגי יסוד בשיווק והתנהגות צרכנית. נדון בהנחת היסוד ששיווק בא לענות על צורך פסיכולוגי של הצרכן. החלק השני של הקורס יתבסס על הפסיכולוגיה של הפרסום. ידע מתחום הפסיכולוגיה החברתית יאפשר הבנה של העמדות והמוטיבציות הבסיסיות המניעות אותנו לטוב ולרע, כולל הצרכים המודעים והלא-מודעים שלנו, וההטיות המחשבתיות והתפיסיות שלנו. החלק השלישי של הקורס ידון במימדי העומק של הפרסום: כיצד פרסום יוצר אישיות למותג, ומהם הערכים שתהליך הפרסום מקנה למותג, תוך התחשבות בסמלים וארכיטיפים תרבותיים וברקע התרבותי שוב מתבצע הפרסום.

2700697 תשוקה ויצירה: מבט ביקורתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

יואב רונאל

הקורס יעסוק בייצוגי תשוקה בתרבות המערבית, דרך תיאוריות של ביקורת תרבות מהמאה ה-20. הדיון בתשוקה יערך מכל הקונטקסטים השונים של המושג: התשוקה הגופנית והאירוטית, התשוקה הפילוסופית, התשוקה הפוליטית - אך בעיקר מתוך התמודדות עם שאלות של יצירה ותשוקה.

הקורס יציע תחנות שונות בביקורת התרבות: הוא יתחיל במחשבת התשוקה של אפלטון, וימשיך למודרניזם ולפוסט מודרניזם, מתוך התבוננות בהגותם של האבות הגדולים: ניטשה,

מרקס ופריד. ולאחר מכן, עמדות ביקורתיות יותר, כמו תפיסת התשוקה של ז'ק לאקאן, רעיון היצירה של מוריס בלאנשו, המחשבה המלנכולית של ולטר בנימין, מחשבת הסובייקט והשיח של מישל פוקו, הפרפורמטיביות של ג'ודית באטלר וז'ק דרידה, אווה אילוז ותשוקה מודרנית, מכונת התשוקה של ג'יל דלז ופליקס גוואטרי, ושאלות של תשוקה ואוטנטיות למול הפוסט מודרניזם.

הדיון הפילוסופי והביקורתי יתקיים לאורן של יצירות תרבות. בין האמנים והיוצרים: קפקא, ברדיצ'בסקי, הרמן מלוויל, זוהר ארגוב, ספייק ג'ונז, פאזוליני, גוסטב פלובר, אתגר קרת, סקוט פיצ'ג'רלד, ולדימיר מאייקובסקי, ברוס ספרינגסטין, פרנק מילר, גבריאל בלחסן ואחרים.

2700702 מבוא לתורת הרשתות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר בעז תמיר

הקורס עוסק במבנה הבסיסי של רשת, בסוגים שונים של רשתות: רשתות רגולריות, רשתות רנדומליות ורשתות חסרות סקלה, בתכונות הבסיסיות של הרשת, במעבר אינפורמציה ברשת, במבנים חברתיים שנוצרים ברשת, ברשת ככלי מחקר במדעי החברה ועוד. הקורס יציג את רשת האינטרנט ופרוטוקולים בסיסיים של תקשורת כדוגמת TCP/IP. הקורס עוסק גם בתופעת ההגחה emergent property. אלו תופעות גלובליות המגיחות מעל גבי רשת של יחסים לוקאליים. הגחה כזאת קיימת גם באורגניזמים חברתיים כמו נמלים דבורים ולהקות דגים. ברשתות נירונים ההגחה יכולה להסביר תופעות רבות הקשורות לתפיסה, ראייה, תובנה, לימוד ועוד. הקורס יעסוק גם ברשתות נירונים חישוביות ובמושגים כמו machine learning, deep learning ועוד.

1700674 בין אחווה לאיבה: יחסי יהודים וערבים בראי הקולנוע הערבי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

איל שגיא ביזאוי

מאז ראשית כניסתו של המדיום הקולנועי אל המזרח התיכון ואל ארצות ערב בכלל ניתן ביטוי ליחסי יהודים וערבים ביצירות קולנועיות רבות. יצוגיהם של יחסים אלו רבים ומגוונים, והם משתנים מתקופה לתקופה ומארץ לארץ: החל בסרטים המתארים יחסי דו-קיום ואחווה בין היהודים לשכניהם המוסלמים והנוצרים, עבור בסרטים המציגים את המתחים בין הקהילות, וכלה בסרטים המתמקדים בסכסוך הישראלי-ערבי סביב שאלת ארצישראל/פלסטין. בחלק מן הסרטים הללו ההתמקדות היא ביחסי יהודים וערבים, תוך הקפדה על ההבדל בין "יהודי" ל"ציוני" או "ישראלי", ובחלק אחר ההתמקדות היא ביחסי ישראלים-ערבים או ישראלים-פלסטינים, תוך טשטוש הקטגוריות "ישראלי" ו"יהודי". במהלך הקורס נצפה בדוגמאות שונות מסרטים שנעשו בתקופות שונות בעולם הערבי וננתח אותן. במיוחד נתמקד בסרטים שנעשו בפלסטין/ישראל, מצרים, מרוקו, תוניס ולבנון.

2800135 ביצוע קולי של שירה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר עודד מנדה לוי

בקורס נבחן את שאלת הביצוע הקולי (כלומר קריאה בקול / דקלום) של שירה. הביצוע הקולי הוא בסיס עקרוני ורב חשיבות בהצגת היצירה, וביכולת לדון בה מתוך כבוד לטקסט ואפשרויות הבנתו. המחקר והפרקטיקה של קריאה בקול מתמקדים במה שמייחד את השירה מז'אנרים אחרים, אותו מסתורין רתמי, אותו המתח שבין "כתיבה" ל"קול", בין טקסט/תחביר/סמנטיקה לבין ריתמוס, מכלול ההיבטים הפרוזודיים, ומימוש אקוסטי ואופני ביצוע. מחקר ובחינה מעשית של הכרעות בקריאה קולית מתייחסים למכלול ההיבטים הנוגעים לתורת השיר. אולם, מתודת הקריאה הקולית מציגה פרשנות ומשמע החומקים מ"ניתוח", ופונים ליצירת דיאלוג קונקרטי, חושי, מנטלי ומוסיקלי, תזכורת שהשיר הוא פעולת דיבור המתממשת גם (ולעיתים רק) בביצוע של קריאה קולית.

"השירה היא אלימות מאורגנת כלפי המבע הרגיל" (יאקובסון). ביצוע קולי של שירה יוצר קשב מחודד במפגש עם הטקסט ומדגיש את ייחודיות המבע, את הטקסטורה של השיר, את תכונותיו החושיות, את המאגיות והמוסיקליות יותר מאשר את ה"ספרותיות" שבו. הקורס בעזרת מרחב של מקרי קריאה מוקלטים ומבוצעים של שירים יהווה תשתית לגיבוש גישה אלטרנטיבית במפגש עם שירה. נעמוד על מכלול מרכיבי הביצוע הקולי, סוגיות בדיקציה ואינטונציה, ניגון ומקצב. נעסוק בשאלות פרשניות של הטקסט כיסוד לקריאה, נבחן גישות לביצוע קולי והשתנותן של נורמות ביצוע, נקליט ונאזין לעצמינו, למשוררים ולקרייני שירה.

1700641 הדימוי והמבט בראשית המאה ה-21

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א', 14:00-12:30

ד"ר אהד זהבי

בעידן שבו דימויים נוצרים בקצב מסחרר ומופצים במהירות הבזק ראוי לתהות על מעמדו של הדימוי ועל כוחו של המבט. האם הדימוי עוד מעיד על ממשות כלשהי, או שהוא מתייחס רק לדימויים אחרים? האם הוא נובע ממקור אותנטי, מיד מכוונת, או שהוא תוצר מובהק של מנגנונים טכניים לייצור דימויים ולשכפולם? האם הוא מציית בהכרח להיגיון של השוק הגלובלי ולאינטרסים של השלטון, או שאפשר לשתול בו זרעים של מחאה? ומה על העין, שמולעת בדימויים: האם היא מסוגלת לראות, לברור, להתנגד? האם היא יכולה לעורר את הגוף לפעולה?

אלה הן כמה מן השאלות שנברר בקורס, בעזרת טקסטים תיאורטיים ומגוון של דימויים קונקרטיים. אחד הצירים המרכזיים של הדיון יהיה האירוע שהתחולל ב-11 בספטמבר 2001 בארצות הברית ועל מסכי הטלוויזיה ברחבי העולם – אירוע ספקטקולרי שמעורר שאלות חשובות על הדימוי ועל המבט בראשית המאה ה-21 – אבל ממנו נתגלגל לאירועים אחרים ולדימויים אחרים, ודרכם נתהה על המסגרות שבתוכן מתנהל כיום המבט שלנו ועל האפשרויות שעוד פתוחות לפניו.

1700669 מגמות במדיניות החינוך של ישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס עוסק בקווי הגבול האידיאולוגים והביורוקרטים המנהלים את מערכת החינוך הממלכתית בישראל ואת זיקתן לתחום החינוך לאמנות. בהקשר לכך נדון בנסיבות ההיסטוריות, התרבותיות, הכלכליות והפוליטיות, שהשפיעו על גיבוש מערכת החינוך, על האופי המשתנה של מטרותיה ועל הדרכים בהן ביקשה המערכת להיענות לאתגרים חינוכיים שונים באמצעות ניסוח תפיסות פדגוגיות, אורייניות ומנהליות משתנות. באמצעות בחינת אופייה המשתנה של מדיניות החינוך בישראל נדון בצירים הרעיוניים המרכזיים שעיצבו את המערכת וכן באלו שנדחו ממנה. כמו כן נדון בתפקיד החברתי והתרבותי המשתנה שנטל על עצמו השדה החינוכי הפורמאלי ובפרקטיקות המגוונות שאימץ. הדיון בסוגיות אלו יתנהל סביב טקסטים שנכתבו במקור על ידי הוגי הרפורמות ומעצבי המדיניות, טקסטים אמפיריים שבדקו את היישום בשטח, טקסטים שראו את המציאות החינוכית מנקודת מבט ביקורתית וטקסטים קולנועיים-תיעודיים הפורשים את הנושא מבעד לעדשת הזיכרון האישי.

2700708 הברית החדשה – מבוא וקריאה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר יצחק בנימיני

בקורס זה נלמד על התרבות והדת הנוצרית, תוך התעכבות על קריאה בברית החדשה, שהיא המסד של אותה דת. נלמד על: מבנה הברית החדשה; האוונגליונים - לידת ישוע, בשורתו, צליבתו וקמתו לתחייה; הבסיס התיאולוגי של הנצרות במכתבי פאולוס; האפוקליפסה ליוחנן כטקסט יסוד בתפיסת אחרית הימים במערב עד ימינו.

2700707 על ה[לא]גוף וה[לא] אלימות באמנות ובפילוסופיה היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

הקורס יעסוק באמנות עכשווית וביחסיה עם הפילוסופיה ועם התיאוריה העוסקים בשאלות של גוף ואלימות במציאות שנוצרה בעידן של הגלובליות, הרשת והעולם המאוחד של היום. נציג מספר אמנים העוסקים ביחסי הגוף עם החיה, עם המכונה ועם הרשת, אמנים החושבים דרך החברתי, הפוליטי והכלכלי. נלמד איך הפילוסופיה העכשווית מבינה את משב הזהות האנושית ובעיקר נעסוק בשאלת הגוף החדש – הגוף הגלובלי שאינו עוד הגוף האינדיבידואלי של הסובייקט הבודד, אלא של מי שחי בקהילות ממשיות ומדומיינות, ומחלק את חייו, את דימויו ואת זיכרונותיו עם כולם, ובכך מבטיח לעצמו קיום נצחי שאינו תלוי עוד בגוף החומרי או במצב הכלכלי-מדיני. האמנות והמחשבה העכשווית מייצרת אדם חדש לא טבעי, המפתח יכולות חדשות ומרתקות שיאפשרו לנו להכיר עולמות חדשים ולדעת הרבה יותר ממה שידע האדם אי פעם. לאמנות יש תפקיד מכריע בעידן החדש, ונלמד על האתגרים העומדים בפניה היום.

1700670 אמנות פוגשת חברה פוגשת אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקשר בין אמנות לחברה נדון מבעד לתפיסות שונות ומנוגדות. האמנות והאיכות האמנותית הוגדרו כתוצר של מערך מוסדי מורכב המופעל באמצעות מומחים וברי סמכא אשר אינם תלויים בתכונות או במאפיינים הכרחיים וקבועים הטבועים ביצירה; האמנות וטיבה הוגדרו כתוצר של תהליכי חיברות (למידה וחניכה) בעקבותיהם ניתן לזהות אובייקט כיצירת אמנות, ל"דובבו" ולחשוף את המובן והפשר הטמונים בו, לכאורה, ואשר קודמים לתהליך הלמידה; האמנות הוגדרה כאמצעי המתניע ביקורת מוסדית שיטתית שעניינה שיטות הייצור, הייצוג וההמצגה של האובייקט והמרחב האמנותיים, כמו גם חשיפת מבנים חבויים, כוחות דומיננטיים, נרטיבים מכוננים, קטגוריזציות, קלסיפיקציות וקולות "מושתקים; בהקשרים אחרים היא הוגדרה כצורת מפגש, התכנסות, חשיבה ודיון המתפקדים כאתר של פוטנציאל (מחשבת ופרקטי) הנוגע ברעיונות ובתפיסות הנטועים מחוץ להקשרים אמנותיים מובהקים (למשל: חברה, פוליטיקה, אקולוגיה ועוד), ומחוץ לדפוס חקירה "לוגים", "אובייקטיביים" ו"ליניאריים" מקובלים. הקורס יוקדש לזיקות גומלין אלה, לתנאים הסוציו-היסטוריים שהבנו אותם ולהיתרים והמגבלות הטמונים בהם וזאת בתחום האמנות הפלסטית בפרט והתרבות בכללה.

1700680 מבוא למחשבת ישראל שיעור + תרגיל

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 18:00-14:30 הפסקה של חצי שעה בין השיעור לתרגיל

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

קורס זה, מבקש להציג לסטודנטים, את העקרונות העומדים בבסיסה של המחשבה היהודית. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים, על אודות סוגיות נבחרות בתולדות ההיסטוריה והמחשבה היהודית, מימי הביניים המוקדמים ועד לימינו. בין אלו, מחשבת חז"ל, יסודות הפסיקה ההלכתית, עקרונות היסוד של הקבלה והחסידות. כל אלו יעשו באמצעות הכרות וקריאה בטקסטים מרכזיים.

הקורס עצמו מחולק לשיעור פרונטלי ותרגיל. (התרגיל יינתן במרכז "אפיקים" רח' לח"י 14 גבעה צרפתית ירושלים) כאשר בשיעור הפרונטלי יובא הרק ההיסטורי והתיאורטי של נושא השיעור ובתרגול ייחשפו התלמידים לשיטת הלימוד המסורתית של לימודי הגמרא באמצעות לימוד בחברותא ותחת הנחיית מרצה הקורס. בקורס ישולב סיור לימודי בירושלים.

1700682 קולנוע ניסיוני ווידאו-ארט

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

אורי לוין

נעסוק בקולנוע כמכונת זמן ובעבודות וידאו שהפכו את הזמן מחומר גלם לנושא. נבחן את האפשרות להתייחס לקולנוע כזיכרון תותב ונדון בתפקידה של העדות ויחסה אל הזיכרון וההיסטוריה. נתבונן בסרטים ממוחזרים, סרטים העשויים מחומרים קיימים, שביקשו לייצר פרופגנדה פרטיזנית ולייצר סביבת מדיה חדשה וחופשית. נדון ביוצרים שראו בעצמם פיראטים, לוחמי חופש או האקרים של התרבות בלי לשכוח גם את מקומם המרכזי של הסרטים הממוחזרים ביו טיוב, בפרקטיקות מעריצים, בקידום מסחרי ובפרסום סמוי. נעסוק גם בקולנוענים שהשתמשו במדיום כאמצעי לחדד את החושים ולהוביל להתעוררות. בהקשר זה נתבונן בתפקיד המרכזי שתנועת הפלוקסוס יחסה לאלתור ולמקריות. בעקבות הוגו מוסטנברג, סטאן ברקהג' ואנט מייקלסון נדון גם בקולנוענים שבחנו את הקשר בין שפת הקולנוע ומבני התודעה. נדרוש בשבחי החובבנות דרך קריאה במניפסטים המהללים את חיבתו של החובבן למדיום ונבחן האם החשיבות שחוגי האוונגרד האמריקאי ייחסו לחובבנות עודה רלוונטית לעידן סרטוני החתולים והתינוקות. נצא להגנתו של הכישלון ונצפה בעבודות וידאו שיוצאות מתוך הפואטיקה של הכישלון. נדון גם באופן שבו סרטי פסטיבלים ועבודות וידאו מתפקדות בשוק בינלאומי ומוצאות עצמן כלאות במעגל הייצוא והייבוא של סטראוטיפים לאומיים. נצפה בעבודות וידאו שבוחנות את המעגל הזה באורח ביקורתי. נצפה גם בקטעים מתוך סרטו של אנדי וורהול שינה (המתעד את ג'ון ג'ירונו ישן), נשאל על תפקידו, כוחו ומחירו של השעמום ועל האופן שבו סרטים מסוימים לעיתים מתפקדים כשמועה.

2700685 תרבות ואידיאולוגיה: ייצוגים של צדק חברתי וזכויות אדם באמנות ובעיצוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

שגיא מעין

הקורס מבקש לדון בקשר שבין שאלת הצדק – כנקודת מוצא לכינון של חברות ומדינות מודרניות – לאופן שבו היא מומרת להשקפות עולם אידיאולוגיות ולצורות ביטויין בחוק ובשדה הייצור של התרבות. הקושי ההולך וגובר של מדינת הלאום להבטיח לאזרחיהן צדק וביטחון קשור גם לתנועות כלכליות בעידן של גלובליזציה מואצת. בעידן זה נחשפת אזלת ידה של המדינה, ומתגלה פער בין השיח ההומניסטי של זכויות אדם להדרת יחידים וקבוצות המתרחשת בפועל. ההבדלים בין שלבי ההתפתחות של רמות השיח השונות, והמתח שבין הרצון להגשים ערכים אידיאליים של חופש ושוויון לבין הצורך בהתגוננות מפני האחר המאיים על החברה, מקבלים ביטויים חומריים גם בשדה האמנות והעיצוב; הללו משקפים את מידת התאמתם לנרטיב האידיאולוגי השליט או את הניסיונות לחתור תחתיו, הן כחלק מהמנגנון המוסדי והן כיחידים המבקרים אותו. השיעורים יציעו ניתוח של השיח החוקתי, החברתי והתרבותי ביחס למיעוטים ו"אחרים" בכלל במבט היסטורי, תוך סקירה של חברות שונות במרחב התרבות המערבית ובדגש על סוגיות של פערים חברתיים, מחאה וצדק חברתי. במסגרת זו נדון גם בדוגמאות נבחרות משדה האמנות והעיצוב, הספרות והקולנוע, החושפות מתחים אלה ומציעות אלטרנטיבות חדשות לשאלת הצדק בימינו. עבודת הסיום תתמקד בבחינה עיונית של תוצר משדה העיצוב/אמנות ע"פ הרעיונות האידיאולוגיים שנדונו בקורס.

1700663 מגדר, מיניות ותרבות חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר רותי גינזבורג

הקורס מציע קריאה בטקסטים מכוננים בתיאוריה הפמיניסטית והקווירית תוך התייחסות לאמנויות השונות כולל צילום, אמנות, עיצוב, ארכיטקטורה ועוד. במסגרת הקורס נבחן את נקודות ההשקה בין התיאוריה הפמיניסטית והקווירית לתיאוריה של תרבות חזותית ואת ההבדל ביניהן. לשתי צורות אלה של חשיבה יש עשייה, אסטרטגיה, היסטוריה ותפיסה

פוליטית משלהן. בקורס נדון כיצד תיאוריות אלה מציעות ותובעות עמדה כלפי חוויה חזותית; מה התפיסות הפמיניסטיות והקוויריות חושפות ביחס לאופן בו רואים ולאופן בו מייצגים אמנות; מה התפקיד החברתי-פוליטי של אופנים אלה בתוך התרבות. נדון ברישות של רשתות חברתיות בשדה האמנויות ובאופן ספציפי כיצד רשתות אלה מעוצבות ומאורגנות על ידי מגדור או "הבדלים בין המינים" וכיצד הן מבנות את הזהות המגדרית של היוצרות/ת ושל הצופה.

מסטר ב' יום ד'

2700505 הקמה וניהול עסק

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

ראובן בילסקי, מט"י ירושלים

תכנית חובה לכל מי שמעוניין להקים עסק עצמאי. מטרתה להקנות ידע וכלים פרקטיים להקמת עסק וניהולו.

עולם העסקים הנו עולם מורכב ועל מנת להצליח בו צריך לדעת כיצד להתנהל עסקית. בתכנית נלמד את המידע הבסיסי, המעשי וההכרחי לניהול נכון של עסק.

סדנת קיץ

2700676 מבוא לקיימות – בין תיאוריה למעשה

2 נ"ז

סדנת קיץ: 15:30-09:30 תאריכים יפורסמו בהמשך

מיכל ביטרמן

The question of reaching sustainability is not about if we will have enough “energy, food, or other resources... The question is: Will there be enough leaders in time?” Dr. Karl-Henrik Robèrt, Founder, The Natural Step

קיימות היא אחד מהאתגרים המרכזיים של המאה ה-21. המפתח להצלחה נעוץ ביכולת לאימוץ התפיסה מתוך הבנת המושג ואופן יישומו- נושאים העומדים בליבת הקורס. הקורס יהיה קורס מבוא לתחום הקיימות ויספק הבנה לגבי מהי תפיסת הקיימות (Sustainability)- החשיבה, הרציונל והמונחים המרכזיים שבליבה שלו. במסגרת הקורס ייבחנו האתגרים המרכזיים שניצבים בפנינו, הסוגיות המהותיות העומדות בבסיס תפיסת הקיימות, העקרונות האסטרטגיים להתייחסות לסוגיות וכלים מובילים למימוש.

הקורס יתבסס על הגישה של אסטרטגיית פיתוח בר קיימא (Strategic Sustainable Development- SSD). הסטודנטים ייחשפו להבנה לגבי המערכת (בהתייחס לעקרונות מדעיים בסיסיים), לגורמי הצלחה המכתיבים את תפיסת הקיימות (בהתייחס לגורמים המשולבים החברתיים- כלכליים- סביבתיים). ייבחנו אסטרטגיות וקווים מנחים להטמעת הבנת הקיימות וצורת החשיבה המנחה (בהינתן דגש על חשיבה רוחבית, ארוכת טווח, רב תחומית, backcasting). כמו גם- ייבחנו צורות פעילויות שונות שניתן ליישם בהתמודדות עם האתגרים (כגון- Product- Services systems, Sustainable Cities, Net Zero Buildings, Strategic Life Cycle, Assessment). תינתן התייחסות ממוקדת לכלים ספציפיים (כגון- Net Zero Buildings, Strategic Life Cycle, Assessment).

תכני הקורס ישלבו בין הבנה תיאורטית- אקדמית עם דוגמאות ומקרי מבחן מהשטח. הקורס ישלב נושאים המשיקים לעולם התוכן בהווה ובעתיד- בתחומי אדריכלות, עיצוב, פיתוח מוצר, תכנון, מנהיגות לקיימות וכדומה. בנוסף, תינתן הדעת ליצירת הקונטקסט העולמי והמקומי תוך התייחסות למגמות המרכזיות של התנועה העולמית כמו גם התנועה בישראל בנושא.

קורס מלווה פרויקט גמר, שנתי - במחלקות עיצוב תעשייתי, צילום, אמנות, צורפות ואופנה, עיצוב קרמי וזכוכית

פרויקט הגמר, המתקיים בתום השנה הרביעית ללימודים, מהווה שיא ותמצית הלימודים של הסטודנטים באקדמיה לאמנות ועיצוב ובתור שכזה הוא משקף את היכולת ליצור יצירה מקורית וחדשנית. במהלך העבודה על הפרויקט מתקיימים שני שלבים שבלעדיהם לא ניתן להגיע לקו הסיום שלו. השלב הראשון של פרויקט הגמר הוא השלב הרעיוני המלווה את הביצוע המעשי של הסטודנטים בכל מחלקות בצלאל. השלב הרעיוני מבטא את כוונות הסטודנט (intentions), את צורת החשיבה שלו, את תפיסת עולמו, ואת אמונותיו. אלה מתפקדים במסגרת הפרויקט כרקע תיאורטי לגילום צדדיו המעשיים של המוצר הסופי. השלב השני של פרויקט הגמר, הוא ההוצאה מן הכוח אל הפועל של הסקיצה הרעיונית לכדי אובייקט, יצירה, או מוצר העומדים בזכות עצמם. שני היבטים אלו, הצד הרעיוני-מחקרי-תיאורטי של הפרויקט והצד המעשי שלו, הם שני צידי המטבע של פרויקט הגמר וברור כיום כי ההתנסות באמנות ובעיצוב איננה ניתנת לגילום אם אין בצידה תיאוריה שכן כל עשייה פרקטית כרוכה במחשבה מופשטת, ברעיון ובחזון.

מטרות הקורס: לנוכח השינויים שחלו בעשורים האחרונים בשוק האמנות, העיצוב והאדריכלות בו יוצרים מתבקשים בנוסף לתיק עבודות לנסח, באופן מילולי, את רעיונותיהם החזותיים. מיומנות זו חיונית עבור יוצר/ת בתחילת דרכו/ה לצורך המשך פיתוח פרויקטים, הגשת בקשות למלגות ומענקים, הגשת הצעות למכרזים, שיווק מוצרים ועוד. דרישות שוק אלו מחייבות יכולות מילוליות ושליטה במיומנויות הכתיבה כדי להעביר במילים את הרעיונות החזותיים, לנסח הצהרת כוונות, תיאור מתומצת של הפרויקט, תוך התמקדות על מקומו בשיח הביקורתי, עיגונו בידע היסטורי ובהבנה תיאורטית.

מאחר וכל סטודנט עובד על נושא שונה, קורס זה יערך (למעט שניים-שלושה שיעורים מקדימים) במתכונת של הנחייה אישית שמטרתה להקנות לסטודנט ידע בתחום התמחות ולהרחיב את ידיעותיו בנושאים הקשורים למחקרו האישי. הנחיה זו היא אקדמית בדומה להנחיה של כתיבת סמינריון, אך עם זאת מאחר והיא מבקשת להקנות מיומנויות חשיבה וניסוח השונות מאלו של עבודה סמינריונית, יהיה בה גם מעין דיאלוג בנוסח סוקרטס ותלמידיו שבאו אליו עם ידיעות מוטעות, שגויות או עם דעות קדומות ואמונות חסרות בסיס, והוא – תוך דיאלוג שכלל שאלות, ביקורת או וויכוח עורר את בני שיחו לחשיבה והפנה את תשומת ליבם לראות באור שונה את עולמם הערכי. הקורס מעניק לסטודנט 2 נ"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

9306667-1 קורס מלווה פרויקט גמר בצילום

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א', 16:30-18:00

ד"ר אורלי שבי, ד"ר עודד מנדה לוי

9306677-1 קורס מלווה פרויקט גמר באמנות

יום א' 16:30-18:00

ד"ר ליאת לביא, נירית נלסון

9306682-1 קורס מלווה פרויקט גמר בצורפות ואופנה

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 10:30-12:00

ד"ר טל פרנקל אלרואי, מיכל קרייזברג

קורס מלווה פרויקט גמר בעיצוב קרמי וזכוכית

2 ש"ש, 2 נ"ז

מוש קאשי

קורסי המקבץ הבינתחומי

מסטר א'

99700900 עיצוב משנה מציאות

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

דורון אורין

אנחנו נוטים להתייחס אל חפצים ואל טכנולוגיה כאל ישויות ניטרליות. אך חפצים ופיתוחים טכנולוגיים ניתנים לקריאה גם כאמצעי ביטוי של רעיונות ושל תפיסות אידיאולוגיות ופוליטיות. חפצים וטכנולוגיות מכתובים אופני התנהגות וחשיבה ומשפיעים על החברה בתוכה הם משמשים. עיצובו של החפץ קובע מי ישתמש בו, מכוון את אופני השימוש, יוצר אפשרויות חדשות ומונע אפשרויות אחרות. המשמעות של כל הדברים הללו היא שלחפצים יש פוליטיקה וכאשר אנו מעצבים אותם איננו יכולים להתעלם מכך. הקורס יעסוק בקשר ההדדי שבין האובייקטים לבין החברה ויבחן את הדרך בה יוצר קשר זה מציאות חדשה. נתבונן בתפקידם הפעיל של המעצבים ביצירת החברה והסביבה, לא כנותני שירות אלא כמעצבי עולם חדש, אמיץ אבל גם רב סכנות. הקורס יעורר את הסטודנט/ית להכרה באחריות ובאתיקה המתחייבת מבחירה בתחומי עיסוק מסוימים ומהימנעות מעיסוק בתחומים אחרים. הקורס מתבסס על רעיונות מתחום ה STS (Science and Technology Studies) ומביא לכדי יישום מעשי ועיצובי מבטים סוציולוגיים, היסטוריים ופילוסופיים של הטכנולוגיה והמדע.

630007771 טאקספיריאנס - TExperience (חווייה טכנולוגית)

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד', 17:30-14:30

מרצה: שרית יודלביץ

מטרת הקורס היא להבין את הביטוי והחוויית שלנו כבני אדם בתיווך הטכנולוגיה: להכשיר את הסטודנטים/ות לעצב, ליצור ולבקר חוויות כאלו. הקורס מתייחס לאינטראקטיביות כאל מדיום חווייתי בעל פוטנציאל לחרוג מגבולות הממשקים הדיגיטליים הנפוצים כיום. הקורס הוא סדנה רעיונית, במהלכו יוכשרו הסטודנטים לעיצוב חוויות שעושות שימוש בכל ספקטרום החושים והגירויים של העולם הפיזי (קול, תנועה או מגע). לשם כך, ילמדו הסטודנטים/ות לשלב טכנולוגיה ואינטראקטיביות בחללים, חפצים, ובעבודה האמנותית שלהם: לכתוב קוד, לחבר מעגלים אלקטרוניים, ולבנות מערכות הכוללות חיישנים. בפרט, הדיון בכיתה יתייחס לעידן הנוכחי בו היכולת לקלוט, לעבד ולפלוט נתונים קיימת כמעט בכל אובייקט ובכל מרחב. במהלך הקורס ידרשו הסטודנטים/ות להגיש מספר פרויקטים שבועיים שיעזרו בפיתוח ההבנה של אינטראקציה וחווייה, ביניהם: פירוק של חפץ ושינוי מהות פעולתו, יצירת ממשק חווייתי חדש למשחק מחשב קיים, לנתח ולבקר אינטראקציות קיימות ועוד. לסיום, יגישו הסטודנטים/ות פרויקט מסכם שישקף את החשיבה העיצובית-טכנולוגית החדשה שרכשו במהלך הקורס. הציון מורכב מסך כל התרגילים והפרויקט המסכם. ינתן משקל גם לנוכחות בשיעורים, גישה והשתתפות. הקורס מיועד לסטודנטים/ות בכל הרמות ולא דורש ידע טכנולוגי קודם.

9900571 דימוי ומציאות

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

חן שפירא

הקורס מתמקד בבחינת ההיבטים הפוליטיים והחברתיים בעבודת האמן. במהלך הקורס נשאל מהו ההיבט הפוליטי? נעסוק בפוטנציאל הפוליטי חברתי של האמנות, נשאל על המודעות הפוליטית של אמנים ומעצבים ונבחן את פעולת האמנות או העיצוב כפעולה פוליטית, חברתית ותרבותית. הקורס בוחן פרספקטיבות ונקודות מבט שונות בתוך מציאות החיים בירושלים, מתוך מחקר והיכרות עם סוגיות אקטואליות ועם האמונות, הנראטיבים והקבוצות השונות בעיר. במהלך הקורס נצא מן האקדמיה החוצה אל המציאות בירושלים: נתבונן במציאות הסובבת באמצעות היכרות ולימוד מעשי של מקומות טעונים, רבי משמעות כגון גדר הפרדה, שכונת שייח ג'ראח והכפר ליפתא. נשאל מחדש מהו דימוי ומהי המציאות, בעזרת שילוב של דרכי חקר עם פרקטיקות שונות של עבודה בשדה. נתבונן, נכיר ונלמד מודלים שונים של פעולה אמנותית פוליטית בארץ ובעולם. במהלך הקורס נבחנות מחדש תפישות והנחות ביחס לזהות, למקום ולחברה, ביחס למוכר, וביחס ללא מוכר, לאחר. נתבונן בעיר המאוחדת ונשאל על תפקידו של האמן בתוך מציאות של קונפליקט, ועל תפקידה של האמנות בתוך מציאות חברתית, פוליטית ולאומית מורכבת ומתוך היכרות והכרה בקיומם של נראטיבים שונים, פרשנויות שונות וקריאות שונות של זהות במרחב.

987040172 סאונד, עיצוב פס קול ועיצוב פסקול לתמונה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

דניאל מאיר

הסאונד הוא מרכיב חשוב ולעיתים עיקרי ביצירות אמנות. עם זאת, לעיתים קרובות מדי הוא נותר מוזנח בתהליך היצירה בגלל חוסר מודעות לכובד משקלו. מניסיוני בפורמטים שונים ובגישות שונות של סאונד (מייצבי סאונד, סאונד לויאדאו ארט, לפיצירים ולסרטים דוקומנטריים, סאונד באינטראקטיב, רדיו, תיאטרון, מייצבים ומייצגים) אני מציג גישות חשיבה שונות ופתרונות לסוגי היצירה השונים.

מטרת הקורס: לחשוף את הסטודנטים/יות לחשיבותו של הסאונד בתחומי היצירה השונים ולאפשרויות השונות שקיימות בגישה לעיצוב סאונד לתמונה. הקורס מקנה לסטודנטים/יות כלים הכרחיים לשמיעה, להקשבה וליצירה שיאפשרו להם בסופו של דבר ליצור או לבחור את פס הקול שישירת את היצירה שלהם בצורה המתאימה והטובה ביותר.

חשיפה לצורות ולגישות עבודה שונות על סאונד חשובה לסטודנטים/יות, גם אם יבחרו בעתיד שלא לעסוק בעיצוב הסאונד בעצמם מכיוון שהיא תקנה להם ידע בסיסי לגבי הכלים והמושגים הקשורים בעבודה על סאונד באופן שיאפשר תקשורת גבוהה מתוך שפה משותפת עם אנשי סאונד מקצועיים. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים/יות על הרבדים המרכיבים את פס הקול המוגמר כפי שהוא מופיע ברובהסרטים: טקסט (דיאלוגים), אפקטים אוויריות ופוליז ומוזיקה ומשמעותם ביצירה.

תחילה נתמקד בכל אחד מרבדים אלה בנפרד, כשהדגש יהיה על האופן בו אפשר ליצור כל אחד מהם בצורה האיכותית ביותר, ולבסוף, נלמד איך לשלב ביניהם בצורה הנכונה ביותר.

340028671 מעשה אמנות הוא שיר

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

דן תורן

כתיבת שירים היא אמנות הצמצום. איך לבחור את הנושא? כיצד לבחור את הסגנון, את המילים? הכוח של הדימוי החזותי כחלק מיסודות השיר, המקצב, הניגון. כל אלו ועוד בפרספקטיבה של אמנות בכלל. נלמד לפתח את הביטוי האישי שלנו דרך כתיבת שירים אשר חלקם יולחנו (תלוי אם יש מוסיקאים בכיתה).

<https://www.facebook.com/%D7%9E%D7%A2%D7%A9%D7%94-%D7%90%D7%9E%D7%A0%D7%95%D7%AA-%D7%94%D7%95%D7%90-%D7%A9%D7%99%D7%A8-347130192161243>

990007777 כתרים, נזרים, וכיסויי ראש מדבריים

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

אבי סיטון

הקורס יקנה כלים, מתודות ואימון ביצירה מהירה מבוססת אינטואיציה. תוצרי הקורס יהיו סקיצות בלבד (לא תוצרים מוגמרים) מתוך כוונה ללמוד ליצור מסת וטווח סקיצות גדולה ככל האפשר, מצב אשר יאפשר מהלכים של רדוקציה וסלקציה (בשונה מעבודה על MASTERPIECE) מהלכים החיוניים לקיום תהליך אמנותי- עיצובי פורה, משמעותי ובעל- ערך.

הקורס ממוקם בין תחום האמנות (פיסול בעיקר) לבין תחום העיצוב (עיצוב אופנה אך לא רק). נקודת המוצא הינה האקלים והמקומיות (ההיפך מגלובליזציה) כיסודות ליצירה. לענייננו: המדבר בו אנו חיים יהווה נקודת מוצא להתייחסות אמנותית- עיצובית. האקלים המדברי כגורם משפיע פונקציונאלית, מסורות ותרבויות של יושבי המדבר, מיתוסים מדבריים, רכילות ואמירה- המדבר כמושג.

990007779 סדנה לתקשורת חזותית באמצעות מיצג

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

עדינה בר-און

מה בעצם מייצגים המושגים המוכרים כל כך והשגורים כמו - קומפוזיציה, חלל, צורה ... ? כיצד ההחלטות האסתטיות שלנו משקפות את האישיות שלנו וההפך? באמצעות התנסויות בתנועה היומיומיות ביותר, של צעדים, של מבט, וכמובן חשיבה, נברר ונכיר בהתנהגות שלנו כמתווה לעשייה האישית שלנו ב-אמנות. הסדנה, יוצאת דופן וייחודית, מהנה ומדרבנת לחשיפה והכרת תהליכי היצירה האישיים שלך- בכל מדיה חזותית בה אתלה עוסקת.

הסדנה תעסוק בהתנסות שהיא מחקרית-אישית אודות תקשורת חזותית. הלמידה תעשה באמצעות המיצג, הפרפורמטיבי, כדי לחוות את הרצף שבין המחשבה והפעולה. זו סדנה שתאפשר לסטודנטית ולסטודנט, בכל מדיה חזותית, לבחון בכלים חדשים שאינם מוכרים את ה-דגמים האישיים, הספציפיים לתהליכי היצירה באמנות שלה ושלך, ואף לקשר ולהשוות בין תהליכים אלה לדפוסים אחרים שמוכרים בהתנהלות חייה או חייו הפרטיים; הסדנה תאפשר הבנה של המשותף והדומה, התקשורת, בין האופן שכל אחת ואחד יוצרות באמנות ובין האופן שכל אחד ואחת פועלות בחיים.

באמצעות תרגילים מגוונים, פשוטים ומעשיים בחלל הכיתה, או בסביבת מבנה האקדמיה, נברר משמעויות של מושגים מהשיח האמנותי כדי להבין אותם בהקשר של התקשורת האישית – למשל: הקומפוזיציה - כמתווכת בין האמן והצופה; הנראות ב-הסתרה, השתקפות, טשטוש וכיו"ב - כמצבי תודעה; הדמות האנושית עם חפץ – כמצבים טקסטואליים; המבט – כנותן עדות; החלל השקט והריק - כמזמני מעורבות; הפס קול – כזה שאינו מפרש.

במהלך שיעור יתנהלו הסטודנטיות והסטודנטים בכיתה, או במרחב אחר, ויונחו בהוראות פשוטות הקשורות בתנועות יומיומיות כמו צעדים במרחב, תנועה במפלסים, מבטים באיכויות ובכיוונים שונים. החריג הוא שבמהלך התרגילים הסטודנטים והסטודנטיות יתבקשו להסב את

תשומת הלב למחשבות שעולות בזמן ביצוע התרגיל, ואלה יתפרשו כתנועה כשלעצמה; תנועה של המחשבה המתרחשת לצד התנועה הפיזית.

לעתים במהלך תרגיל יוקצבו מספר שניות, שיספרו בקול רם, על מנת שישמר הזיכרון של הזמן והמשך; תשומת הלב לזמן התחום תייצר הבנה של השלם המורכב מהתחביר של הגוף והמחשבה. העבודה תהיה לבד, בזוגות, בשלשות, האחד או האחת אל מול שלישיה או בקבוצה שכוללת את כל הסטודנטים והסטודנטיות. במהלך השיעור סטודנטית או סטודנט יוכלו לקחת פסק זמן כדי לרשום מחשבה שברצונה או ברצונו לזכור; השיעורים יזכנו מחשבה ותובנות לגבי תהליכי היצירה האישיים ואף יעוררו ויאיצו רעיונות להמשך.

9900022 הסרט הקצר מאוד

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

רונן לייבמן

השנים האחרונות ראו את שובו של הסרט הקצר חזרה לתודעה בשיח הקולנועי. התפיסה המקובלת שראתה בסרט הקצר הכנה לסרט המלא, הארוך, החלה משתנה וההבנה שהקולנוע נולד מסרט קצר וזהו למעשה ה"קולנוע האמיתי" החלה להוביל מהלך הרואה בסרט הקצר יחידה אמנותית בעלת ערך וייחוד משלה.

השנים האחרונות גם ראו את הופעתם של כלי יצירה קולנועיים בייתים ואלטרנטיביים. כלי אלה, החל ממצלמות גו פרו, כלי עריכה כגון GIFF, VINE ואינסטגרם ועד מצלמות טלפונים ועוד רבים וטובים, מאפשרים ליצור קולנוע חדש ואחר אשר ניתן לראותו בעלייתם של פסטיבלים ייעודים לכך- סרטים בני דקה, סרטי פלאפונים ועוד.

הקורס המוצע יתפקד כמעבדה לבדיקת גבולות הנרטיב הקולנועי והפקתו בפורמט של סרט קצר. הקורס יתבסס על דיונים סביב השאלה של מהו נרטיב ומהם גבולותיו הקולנועיות והטכנולוגיות ויכלול בחלקו דוגמאות מעולם האמנות, קולנוע, וידאו ארט ומשחקי המחשב. במהלך הקורס הסטודנטים/יות יתנסו בפורמטים שונים של אמצעי מבע קולנועיים המיועדים ליצירה של סרט קצר מאוד.

בחלקו השני הקורס ינוהל כמפגשי הפקה כאשר העבודה בו תיעשה בקבוצות של 1-3 סטודנטים/יות בקבוצה. העבודה תיעשה על בסיס לוח זמנים מוגדר מראש של פיתוח וכתובת תסריט, הפקה, צילום ועריכה. תוצרי הקורס יהיו סרטים בני לא יותר מחמש דקות סרט קהל היעד:

הקורס מיועד לסטודנטים בעלי זיקה קולנועית ו/או טכנולוגית אך אינו מוגבל למחלקות ספציפיות. לדוגמה, סטודנטים מעיצוב תעשייתי יכולים לפתח פרוייקט סביב מתקני צילום כמו ססטודנטים מהמחלקה לצורפות ואופנה יכולים לפתח נרטיב סביב מערכות לבוש.

מסטר ב'

990007776 על חומר וחומרה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

שנית אדם אלקיים ושרית יודלביץ'

הקורס פותח מרחב יצירה המשלב עבודה בטכניקות קראפט מסורתיות של חומרים רכים וטכנולוגיה דיגיטלית. נעשה שימוש בחומרים וטכניקות קונבנציונלים לצד חומרים חדשניים, תוך דיון בתחומים שבין החומר והחומרה, התוכן והתוכנה. הסטודנטים יעצבו ויצרו אבזרי לבוש דינאמיים ואינטרקטיביים, הצופנים קודים ונרטיבים טכנולוגיים אסתטיים ותרבותיים. העבודה המשותפת של יוצרים משלוש דיסציפלינות עיצוב שונות עומדת במרכז הקורס, במטרה לעודד חשיבה ויצירה רב זוויתית, שתעסוק בשאלות כגון: תפקידו של המעצב והעיצוב האינטרקטיבי ביחס להשפעה החברתית תרבותית והאתית של טכנולוגיות שונות קימות וחדשות, חלקו של הלובר או ביצירה, שקיפות הטכנולוגיה, המהפכה התעשייתית השלישית (תנועת ה-make), אופנה טכנולוגית - טכנולוגיה לבישה (wearables). דרך הרצאות ומספר תרגילי עיצוב שיועברו בסדנאות בכיתה והתנסות בחומרים ובטכניקות קראפט וטכנולוגיה, נדגים ונפרט

מגוון חומרי גלם, טכניקות עבודה וייצור, טווחי איכויות של חומרים ומוצרים, חידושים תהליכים ושינויים בתחום. נערוך היכרות עם מגוון אריגים וסיבים טבעיים וסנטטיים, טקסטילים חכמים, (E-textiles, high-performance fabrics) וטכניקות עבודה בבד, תפירה והדפס, נכיר עורות שונים, ונתנסה בטכניקות עבודה בCow hide/skins, נדבר על הדרכים להפקת גזרות פיתוחן והתאמתן לגוף. נסקור את השימוש במעגלים חשמליים, חיישנים, מיקרו-בקרים, כתיבת תוכנה או קוד ונחקור את האפשרויות לעבודה עם התוכנה או החומרה שיוטמעו באבזרים. כל קבוצה תבצע 4 תרגילים קצרים ופרויקט מרכזי, שיכלול פרוטוטיפ עיצובי, והדגמה של הטכנולוגיה והקונספט (בסרטון ו/או מודל עובד). על מנת למקד את המאמצים הטכנולוגיים ולאפשר פיתוח עיצובי של מוצרים, נגדיר מספר 'קייטים' טכנולוגיים המכילים רכיבים המוגדרים מראש, מהם תוכל הקבוצה לבחור את הטכנולוגיה המתאימה לפרויקט המרכזי שלה. דרישות: פתיחות טכנולוגית ויכולת טובה לעבודה בצוות. רצוי ידע בתוכנות מידול דוגמת solidworks ו/או תוכנות גרפיות. הציון מורכב מסך כל התרגילים והפרויקט המסכם, נבחן את עומק המחקר הקונצפטואלי והטכנולוגי, פיתוח המוצר וטכניקות העבודה והקראפט, ניתן משקל גם לנוכחות בשיעורים, גישה והשתתפות.

40219771 אמנות ואקטיביזם במרחב הציבורי

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

איתן שוקר, ד"ר דיאגו רוטמן

הקורס מעניק לסטודנטים ארגז כלים לפיתוח ומימוש פרויקטים יזמיים, המשלבים דיסציפלינות ותחומי ידע שונים, המתרחשים במרחב הציבורי. הקורס יעניק כלים לניתוח ביקורתי של פרויקט אמנות, תוך בחינה של ההקשרים החברתיים, הכלכליים, הפוליטיים והאתיים. נסקור פרויקטים אמנותיים המתרחשים מחוץ לגלריות ומוזיאונים, בזיקה ישירה לקהילה, או כתגובה למציאות החברתית, הכלכלית או הפוליטית בה הם מתקיימים, תוך בחינת המתח שבין אמנות לאקטיביזם. במהלך הקורס הסטודנטים יתנסו בשני תרגילים של התערבות (Intervention) במרחב הציבורי, בעבודה בקבוצות קטנות המשלבות סטודנטים ממחלקות שונות לבניית מיני פרויקטים המשלבים תחומי ידע שונים. הקורס משלב תיאוריה עיונית ופרקטיקה מעשית ומעניק כלים ראשוניים באמצעותם הסטודנטים יוכלו:

- לפתח קונספט של פרויקט אמנותי המשלב תחומי ידע מתחומי העיצוב, האמנות והקהילה.
- לערוך תחקיר הנוגע לקהילה ספציפית, מרחב ציבורי ותקדימים רלוונטיים.
- לפתח תוכנית עבודה הכוללת בניית תקציב ומיפוי שותפויות אסטרטגיות אפשריות.
- לנתח יסודות הפקה ואוצרות של הפרויקטים.
- לכתוב ולהגיש הצעה מפורטת לפרויקט רב תחומי במרחב הציבורי.
- ליצור אמנות במסגרת של קולקטיב
- לפעול עם קהילה.

990007780 כתיבה והשראה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

אורלי קסטל-בלום

הקורס מיועד לכל החפץ בהעשרה בתחום הכתיבה והביטוי בכתב ובעל פה וברכישת ארגז כלים כאומן וכיוצר. במהלך הקורס יתוודעו התלמידים לסופרים גדולים מן העולם ומן הספרות העברית. הם ילמדו על השימוש במלה הכתובה ועל אופנים לכתיבת טקסט ספרותי או אחר וכיצד לפרוש את שיש להם לומר על פני רצף הטקסט. התלמידים יקבלו תרגילי תיאור, דיאלוג, פתיחות, בניית גיבור, השגת אמפטיה לגיבור ויכירו טכניקות ספרותיות כמו "גילוי איטי", "בניית פערים", "מבע משולב", וגם יכירו צורות כתיבה שונות: גוף ראשון, גוף שלישי וגוף שני. בין התרגילים: תיאור חדר ילדות, סיפור קצרצר של תאונת פגע וברח שבה עליהם ליצור הזדהות עם הפוגע, בניית הקומפוזיציה של הסיפור, יצירת טקסט וסאב-טקסט וגם תרגיל חשוב של תרגום לעברית של סיפור קצר של המינגווי. התלמידים יקראו בקול את התרגילים

בכיתה קריאה צמודה (מילה אחר מילה) ומתוך טעויותיהם – ילמדו. כמו כן יתוודעו לדרכים שונות ליצור השראה, לקבל השראה ולהשתמש בה. מטלות: במהלך הקורס- תרגילים לשם המחשת טכניקת ומהות הכתיבה, כאמור, תרגום סיפור של המינגווי, וסיפור קצר לסיום הקורס.

גם תלמידים שאינם מתכוונים להתמחות בכתיבה ייצאו מן הקורס עם יכולת לכתוב ולנסח רעיון או התרחשות ויוכלו להשתמש בידע זה לניסוח וכתיבת רעיונותיהם גם אם הם עוסקים בתחום שאינו ורכלי, אך זקוקים לידע כיצד ליצור עניין אצל הקורא בין אם הוא מבקר בתערוכה או כל בעל עניין אחר. הציון יורכב מרמת התרגילים ומהשתתפות אקטיבית בשיעורים.

990007771 ארכיפרכיטקטורה ויצורים אחרים: עיצוב ואי-עיצוב בסביבה הישראלית הבנויה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

יז'י מיכלוביץ

מטרת הקורס היא לשפוך אור על המרכיבים השונים של ייחודיות המראה (look) של הסביבה הישראלית הבנויה, וזאת תוך התחקות אחרי, תיעוד וחקר הצורות השונות והדינאמיקה הסבוכה שבין אובייקטים מעוצבים (ארכיטקטורה, עיצוב עירוני כגון מדרכות, שטחים ירוקים, עיצוב גרפי מסחרי וכ"ד) מצד אחד, לבין תהליכים של "אי-עיצוב" (אנטרופיה – שחיקה ובלאי; יוזמות עיצוביות פרטיות לא מתואמות כגון צורות גיזום של גדרות חיות, שילוט עצמאי, "ארכיפרכיטקטורה". כלומר, ארכיטקטורה עצמאית (vernacular architecture), כגון צנרת נוספת על גבי בניינים, שיפוצים של תריסים חיצוניים וכדו') מצד שני. הטענה שתוצג בפני התלמידים ושאותה הם יבדקו במהלך הקורס היא שייחודיות המראה של הסביבה הישראלית הבנויה מתגלה או כסמיכות – במיננים שונים – של עיצוב ואי-עיצוב. אתר בניה ישמש דגם חזותי של הסביבה הנ"ל, בשל הריכוז המתקיים בתוכו בין עיצוב (בניה, איסוף, גימור, אוריינטציה אנכית וכו') לאי-עיצוב (הרס, פיזור, אי-גימור, אוריינטציה אופקית וכו') וכן בשל פריסה באתר אחד בסמיכות גדולה של שלבים שונים של עיבוד חומר וכן שלבים שונים של תהליכי עיצוב. השלב הראשון והעיוני של הקורס יוקדש לדיון שיטתי במושג "אי-עיצוב", כלומר עיצוב ע"י מעצב לא תבוני, אשר בהקשר הסביבה הבנויה מורכב מ-4 תהליכים: א) entropy (עיצוב ע"י אנטרופיה)- פיזור, סידוק, התפוררות, דליפה, נזילה וכדו' (כאשר חורבה משמשת דגם חזותי של עיצוב זה); ב) עיצוב ע"י התווספות הדרגתית (שכבות צבע, אספלט, ריצוף, אבק וכדו'); ג) עיצוב ע"י אסון (גרסאות שונות של רעידת אדמה); ד) התחברות יוזמות מקומיות לא מתואמות לכדי שלם בעל הגיון, כמו מראה שכונה או עיר (התהוות המורכבות- emergence of complexity).

כמו כן נדון במושג של "מחקר אמנותי" תוך הצגה של מספר אמנים שעבודתם בנויה גם כחקר מציאות. בהמשך התלמידים יתבקשו לבצע מספר מטלות מעשיות שכולן עוסקות ב"הבלתי נראה מרוב שהוא נראה" (looking at the overlooked) ובדרכים להעברת אינפורמציה בצורה דחוסה וויזואלית.

25500 מוזיקה חזותית

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

אשר (שרי) ארנון

מה הקשר בין סאונד לצבע, לצורה ולדימוי? מה הקשר בין קומפוזיציה מוזיקלית לבין קומפוזיציה חזותית דו או תלת ממדית, סטטית או בתנועה? לשאלות אלו ואחרות נתייחס בקורס 'מוזיקה חזותית' שמטרתו היא לחקור סוגי קשר אפשריים בין מוזיקה לאמנויות החזותיות, העיצוב והאדריכלות ואת יישומם בחיבור עם תחומי הפעולה השונים של מחלקות בצלאל. בקורס נחקר באופן מעשי ורעיוני את סוגי הקשר במטרה לבסס תובנות של תחביר משותף בין הממדים החזותיים לאלו המוזיקליים.

את המושג "מוזיקה חזותית" טבע האמן ומבקר האמנות הבריטי רוג'ר פריי ב-1912 בהתייחסו לעבודתו של ואסילי קנדינסקי אשר השתמש כאמנים בני דורו ואחריו במוזיקה

כהשראה ליצירת אסטרטגיות של הפשטה חזותית על ידי אנלוגיה למבנים ומהלכים מוזיקליים. משם התפתח המושג כהגדרה לאסטרטגיות נוספות עבור עבודות חזותיות מבוססות ציר זמן שפועלות על פי מנגנונים מוזיקליים (עם או בלי סאונד) וכן למהלכים של תרגום ישיר בין סאונד לצורה וההפך. אסטרטגיות אלו המתבססות על יחסי גומלין ישירים בין החזותי והקולי, מוטמעות כיום בהקשרים אמנותיים ועיצוביים מגוונים כוידאו קליפים, וידאו ארט, מיצבים, מיצגים, מופעי מוזיקה ומחול, ממשקי מחשב, וכלים מוזיקליים דיגיטליים. הקורס שבבסיסו הינו קורס מעשי עם דגש על הפן הניסויי והחוויתי יעסוק גם בצדדים תיאורטיים של המדיומים השונים ובהיסטורית חיפוש הקשר ביניהם על ידי אמנים, מעצבים ומוזיקאים מתחילת המאה העשרים ועד זמננו. הקורס פונה לסטודנטים אוהבי מוזיקה ואינו דורש ידע קודם. לבעלי ניסיון כל שהוא בתחום (נגינה, שירה, מחול, תקליטנות, עריכת סאונד, הקלטות, ניסויים במוזיקה אלקטרונית...) תהיה זו הזדמנות לשלב את כישוריהם באופן מעשי במסגרת תרגילי ופרויקט הקורס.

990001771 החברה בראי הקריקטורה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יום ד' 17:30-14:30

פרופ' מישל קישקה

הקריקטורה היא חלק בלתי-נפרד מהעיתונות מאז היוולדה והיא עוסקת בביקורת ובשחיטת פרות קדושות בחוצפה בריאה. עולם הקריקטורה סוער ונסער, חופש הביטוי מאוים ומנסים להגביל או לצמצם אותו בכל מקום, ואף לבטלו כליל. אם העיתונות מכונה "כלב השמירה של הדמוקרטיה", הקריקטורה ללא ספק גם נובחת וגם נושכת. הקורס יעסוק בקריקטורה חברתית הן בהיבט היצירתי והן בהיבט המחקרי. כל סטודנט יבחר נושא אחד קרוב לאג'נדה החברתית שלו, ילמד אותו לעומק וייצור עליו קריקטורות במהלך כל הסמסטר. הוא יתקוף את הנושא מזוויות שונות, באמירות אישיות ויצבור גוף עבודות משמעותי. חופש הביטוי יהיה נר לרגלנו וכל אחד יבדוק את גבולותיו. העשייה הכיתתית תעמוד בבסיס דיונים פתוחים שנקיים ביחד. במקביל נבקר במוזיאון הישראלי לקריקטורה בחולון ונקבל הדרכה ממנהלת הארכיון ומהאוצרים. ניחשף ליצירה של חלוצי הקריקטורה הישראלית, נבין אלו נושאים העסיקו אותם בעבר ומה הרלוונטיות שלהם כיום. כל סטודנט יכתוב עבודה אישית על קריקטוריסט או נושא לפי בחירתו. בסוף הסמסטר יגיש כל סטודנט חוברת כרוכה המקבצת את גוף עבודותיו לצד העבודה הכתובה.

דרישת 90:

על הנרשמים להיות בעלי שליטה טובה ברישום ובטכניקות איור.

מסטר קיץ

990007778 בצלאל במוזיאון

3 ש"ס, 2 נ"ז

הדס קידר

הקורס מאפשר הצצה אל מאחורי הקלעים של מנגנון מוזיאון ישראל. נתחקה אחר מסלולן של יצירות מרגע קבלתן למוזיאון (מיון, תיארוך, אימות, שיוך, הערכה המקצועית, ריפוי, רסטורציה) ועד למעברן למחלקות המוזיאון. בסדרה של 'שהויות' (residency) במחלקות: עיצוב ואדריכלות, רישומים והדפסים, אגף הנוער וכתב העט של המוזיאון נעשה היכרות בלתי אמצעית עם אוצרים ועובדים במוזיאון ועם סוגיות מרכזיות המעסיקות אותם: עיצוב וטיפוגרפיה של מהפכות; מודלים בחינוך לאמנות; הפצת ידע באמצעות כתב עת מוזיאלי; תהליך עבודה עם יצירה עלומה; הערכת יצירות החשודות כזיוף; הדפסים שנעשו בעקבות יצירות מופת ועוד

Fabrication 97001446

3 ש"ס, 2 נ"ז

אריאל בלונדר

עבור סטודנטים ממחלקות: ארכיטקטורה, צורפות ואופנה, עיצוב קרמי וזכוכית, עיצוב תעשייתי. הקורס יתקיים במהלך חופשת קיץ במהלך חודשים אוגוסט - ספטמבר מועד מדויק יפורסם בהמשך)

מטרת הקורס היא לבחון כיצד טכניקות ומתודות מעולם האופנה יכולות לקבל תרגום לעולם האדריכלות, וכיצד בכוחן להציע מבנים חדשים מבוססי אריג. עושר צורני, גמישות, מורכבות גיאומטרית ואורנמנטיקה נמצאים במרכז השיח האדריכלי כיום, ומהווים אתגר ממשי לייצור ומימוש בשיטות הבניה המקובלות. עבור מעצבי האופנה והטקסטיל, אלו תוצרים טבעיים לעיסוק בחומר הגמיש, המתאים עצמו למורפולוגיות המורכבות של גוף האדם. הקורס מבקש לעשות שימוש חדשני במתודות מעולם הטקסטיל, לטובת יצירת מבנים קשיחים בחומרים מרוכבים, ליצירת מחסה וחלל. עיקר הקורס הינו עבודה אקספרימנטאלית מעשית בחומר גמיש (אריגים), ליצירת סטרוקטורה קשיחה בצורניות עשירה ומורכבת, המקשרת בין עולם האופנה לעולם הארכיטקטורה, תוך קבלת השראה ממתודות עבודה קרמיות להקשחת טקסטיל. הסטודנטים יעבדו בקבוצות הטרוגניות מהמחלקות השונות ויצרו אלמנט הצללה בגודל 1:1, במעין פביליון קבוצתי.

990007775 פרויקט נהר ירושלים*

פעולה אמנותית במרחב העירוני

3 ש"ס, 2 נ"ז

סיגל ברנר ופני הס יסעור

הקורס יתקיים במרכז העיר ירושלים בראשית ספטמבר במשך שבועיים חמישה ימים בשבוע 4 שעות ביום.

הקורס דן בפעולת אמנותיות ועיצוביות והשפעתן על החיים במרחב האורבני, במהלך הקורס נעסוק ביחסי הגומלין בין שדות העיצוב והאמנות לבין המרחב הפוליטי והחברתי. לסטודנטים בקורס תינתן הזדמנות להכיר ולפתח דרכי פעולה, שלהן השלכות חברתיות רחבות, ובכך להרחיב את האופק החברתי / סביבתי של דרכם המקצועית. בקורס נציג את הדיון הביקורתי הקיים בנושאים אלה ויבחנו נושאים כגון: אמנות אקטיביסטית, אמנות עירונית, תרבות החיים במרחב, צדק סביבתי, תכנון מלמעלה, פעולה אזרחית. הקורס יבחן את שאלת האחריות של אמנים ומעצבים למרחב בו הם חיים ולהיבטים האתיים והאסתטיים שלו. במסגרת הקורס, נציג פרקטיקות שונות המציעות יחסי גומלין חדשים בין היוצר לסביבה החברתית והפיזית. פעולות המתייחסות למרחב הציבורי, ומהוות זרז להתרחשויות בו. פעולות עם הקהילות המערערות את הגבולות המוסכמים בין היוצר, המעשה האמנותי, התושב ועובר האורח. בהמשך הקורס נלמד מקרוב את דרכי העבודה והפעולה של קבוצות אמנים הפועלות לאורך זמן עם קהילות בשכונות שונות ברחבי ירושלים, (כגון: כורש, ממותה, בית ריק, מוסללה, גלרית ברבור ועוד) במטרה ללמוד להבין ולנתח את ההשפעה של פעולות מסוג זה על החיים בעיר. הקורס ישלב מחקר תיאורטי בעבודת שטח, ובמהלכו הסטודנטים יזמו פרויקטים ודרכי פעולה המותאמות לאתר ספציפי.

97000111 קטן זה יפה

3 ש"ס, 2 נ"ז

אלעד פרסוב, רותי קנטור, ברק פלמן

סדנה אינטנסיבית, בינתחומית ובינלאומית של שבוע אחד לעיצוב מקיים (Sustainable Design) אשר תועבר במקביל בירושלים ובעיר נוספת בעולם (בשנה שעברה הקורס התבצע בשיתוף עם Sansad's Institute of Environmental Architecture Mumbai הסטודנטים ילמדו מתודות מחקר בינתחומית המשלבות היבטים סביבתיים וחברתיים וישתפו עם עמיתים בחו"ל פעולה בפיתוח פתרונות עיצוביים מקיימים עבור אוכלוסיות מרקעים תרבותיים שונים. הקורס יתמקד בפיתוח דרכים לשילוב ידע ופרקטיקות עבודה מדיסציפלינות שונות לצורך עיצוב פתרונות מערכתיים.

97001144 המורה השלישי - מעבדה לעיצוב מרחבי למידה

3 ש"ס, 2 נ"ז

יוסי ברקוביץ ואדר' עידו גינת

המעבדה הבין-תחומית לעיצוב מרחבי למידה מבקשת לבחון את הקשר בין עיצוב רב-מימדי לבין פדגוגיה וחינוך, ואת המשמעויות המרחביות והעיצוביות שיש לשינויים העוברים על העברה וצריכה של ידע בעידן הדיגיטלי. בישראל ובעולם קיים דיון ער סביב הדרך בה אנו לומדים. המודל של בית הספר כשריד של המהפכה התעשייתית מאתגר בתפיסות ביקורתיות שרואות את התלמיד כדמות פעילה ויוזמת. בהדרגה מחלחלת ההבנה, בכל שכבות מערכות הלימוד, שבנוסף למורה ולמודל הלימוד הפרונטלי, קיימים גורמים נוספים הלוקחים חלק בתהליך ושמעצימים את בניית הידע - התלמידים, הקהילה, ומרחבי החינוך הפיזיים והוירטואליים.

אנו מציעים להפוך את המעצבים לסוכנים אקטיביים, אשר תפקידם להנהיג "מחשבה עיצובית" המאחדת ראייה בין-תחומית בעולם החינוך הדינמי והמתחדש. אנו ננתח מודלים קיימים של חינוך ונצא מתוכם לחשיבה יצירתית וביקורתית על הקשר בין דרכי הוראה ומרחבי הלמידה. בין היתר, נבין את יחסי הגמישות של המרחב הפיזי והוירטואלי, נשאל לגבי חלוקת התפקידים המתקיימת ביניהם, כיצד ניתן לחבר ביניהם, ואיך זה בא לידי ביטוי בחיי היום-יום. שיטות העבודה שלנו יהיו היברידיות ויתבססו על כלי עבודה מדיסיפלינות של ארכיטקטורה, תקשורת חזותית, עיצוב המוצר ועוד. הסטודנטים יעבדו על מספר תרגילים מעשיים בקבוצות מעורבות (תלמידים ממחלקות שונות בכל קבוצת עבודה). מטרת התרגילים תהיה להציף סוגיות בהן עיצוב יכול לשנות ולפתח פדגוגיות חינוכיות, תוך כדי עידוד ופיתוח חשיבה בין-תחומית ניסיונית.

בסיום הקורס, הסטודנטים יגישו ניתוחים כתובים של תובנות התרגילים המעשיים, שיהוו מעין "תכנית עבודה" לסדנאות שיתוף קהילה בפיתוח פלטפורמות עיצוב-חינוך.

** המעבדה מוצעת בהמשך לתכנית העבודה של קבוצת המחקר הרב-תחומית של בצלאל בנושא מרחבי למידה, כחלק מהזרוע הפדגוגית של הקבוצה, ולצורך העמקה וקידום הידע החדשני שהקבוצה מקדמת.